

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
της χρήσης από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α) ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν. 3556/2007	3
Β) ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	4
Γ) ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	23
Δ) ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 1/1 - 31/12/2018	27
Ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης.....	28
Εταιρική κατάσταση οικονομικής θέσης.....	29
Ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων	29
Εταιρική κατάσταση αποτελεσμάτων	30
Ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων	32
Εταιρική κατάσταση συνολικών εσόδων	32
Ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων	34
Εταιρική κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων	34
Ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών	36
Εταιρική κατάσταση ταμειακών ροών	36
Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων	37
Βάση σύνταξης	38
1. Αναφέρουσα επιχείρηση.....	38
2. Λογιστική βάση	38
3. Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης.....	38
4. Σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις	38
Επιδόσεις του έτους	41
5. Λειτουργικοί τομείς.....	41
6. Πωλήσεις.....	43
7. Έσοδα και έξοδα	43
8. Καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα.....	45
9. Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (adjusted EBITDA).....	45
10. Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	45
Παροχές προσωπικού	46
11. Παροχές προσωπικού.....	46
12. Έξοδα προσωπικού	47
Φορολογία εισοδήματος.....	48
13. Φορολογία εισοδήματος.....	48
Περιουσιακά στοιχεία.....	50
14. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός.....	50
15. Επενδυτικά ακίνητα	54
16. Άυλα περιουσιακά στοιχεία και υπεραξία	54
17. Αποθέματα	56
18. Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις.....	57
19. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	57
Ίδια κεφάλαια και υποχρεώσεις	58
20. Κεφάλαιο και αποθεματικά.....	58
21. Διαχείριση κεφαλαίου.....	59
22. Δανειακές υποχρεώσεις	59
23. Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις.....	61
24. Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία.....	61
25. Συμβατικές υποχρεώσεις	61
26. Προβλέψεις.....	61
Χρηματοοικονομικά μέσα	62
27. Χρηματοοικονομικά μέσα - Εύλογες αξίες και διαχείριση κινδύνου.....	62
Σύνθεση ομίλου	66
28. Κατάσταση θυγατρικών.....	66
29. Μη ελέγχουσες συμμετοχές (NCI)	66
Άλλες γνωστοποιήσεις	67
30. Λειτουργικές μισθώσεις	67
31. Δεσμεύσεις	67
32. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και εγγυήσεις	67
33. Αμοιβές ελεγκτών	67
34. Συνδεδεμένα μέρη.....	67
35. Γεγονότα μεταγενέστερα της περιόδου αναφοράς.....	69
Λογιστικές αρχές	70
36. Βάση επιμέτρησης	70
37. Μεταβολές λογιστικών αρχών	70
38. Σημαντικές Λογιστικές Αρχές.....	76
39. Νέα και αναθεωρημένα πρότυπα τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ αλλά δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση	85

Α) ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου:

- 1) Παναγιώτης Λύκος, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
- 2) Παναγιώτης Σπυρόπουλος, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου
- 3) Ηλίας Καραντζαλής, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

υπό την ως άνω ιδιότητά μας, ειδικώς προς τούτο ορισθέντες από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε.» δηλώνουμε και βεβαιώνουμε με την παρούσα ότι εξ όσων γνωρίζουμε:

(α) οι ετήσιες, εταιρικές και ενοποιημένες, οικονομικές καταστάσεις για την χρήση 1/1/2018 - 31/12/2018, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, τα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα της «INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε.», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.

(β) η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της «INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε.», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Κορωπί Αττικής, 25 Απριλίου 2019

Οι βεβαιούντες

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού
Συμβουλίου
και Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου

Το ορισθέν μέλος του
Διοικητικού Συμβουλίου

Παναγιώτης Λύκος
Α.Δ.Τ. ΑΒ 607588

Παναγιώτης Σπυρόπουλος
Α.Δ.Τ. ΑΙ 579288

Ηλίας Καραντζαλής
Α.Δ.Τ. Κ 358862

B) ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Κύριοι Μέτοχοι,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε. παρουσιάζει την Έκθεσή του για τις Ετήσιες Ατομικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Οι Ατομικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

1. ΠΡΟΦΙΛ ΟΜΙΛΟΥ

Η INFORM ΛΥΚΟΣ ιδρύθηκε το 1897, είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών από το 1994 και σήμερα έχει ηγετική παρουσία στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη στο χώρο του Information Management, υπό το εμπορικό σήμα INFORM με παραγωγικές μονάδες σε Ελλάδα, Ρουμανία και Αλβανία. Δραστηριοποιείται διεθνώς και πρωταγωνιστεί στο χώρο της διαχείρισης εντύπων, της κατασκευής εντύπων ασφαλείας και του Business Process Outsourcing παρέχοντας υπηρεσίες εκτύπωσης και εμφακέλωσης λογαριασμών, ηλεκτρονικής παρουσίασης λογαριασμών και διαχείρισης εκτυπώσεων για Τράπεζες, Τηλεπικοινωνίες, Δημοσίο Τομέα και Βιομηχανικές/Εμπορικές εταιρείες.

Είναι μέλος του Ομίλου AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG) με έδρα την Αυστρία, ο οποίος είναι ένας διεθνής Όμιλος, που δραστηριοποιείται επίσης, και στον τομέα του Digital Security, υπό το εμπορικό σήμα AUSTRIACARD, διαθέτοντας δύο επιπλέον παραγωγικές μονάδες παραγωγής έξυπνων καρτών, ταυτοτήτων κλπ. σε Αυστρία και Ρουμανία, υψίστης ασφαλείας δεδομένων, πιστοποιημένες από διεθνείς οργανισμούς όπως η Visa, η MasterCard, η Diners κλπ. Λειτουργεί πέντε κέντρα προσωποποίησης έξυπνων καρτών, σε Ελλάδα, Αυστρία, Πολωνία, Ρουμανία και Τουρκία, υψίστης ασφαλείας δεδομένων και πιστοποιημένα από διεθνείς οργανισμούς.

Οι αρχές του Ομίλου βασίζονται στη δέσμευση για την προσωπική φροντίδα και υποστήριξη των πελατών. Το πάθος για την καινοτομία και την ικανοποίηση που έχει στόχο καλά εξυπηρετούμενους πελάτες, οδηγείται από την οικογένεια Λύκος για πάνω από τέσσερις γενιές. Η Εταιρεία έχει δοκιμαστεί και ελεγχθεί μέσα από παραγόμενες και σημαντικές στιγμές στην πρόσφατη ελληνική ιστορία και την ιστορία της Ευρώπης. Χαίρει εμπιστοσύνης για 120 χρόνια για την υψηλή ποιότητα των προϊόντων της, τις άψογες υπηρεσίες και το ήθος της ακεραιότητας. Από τις υπηρεσίες εκτύπωσης στις σύγχρονες ψηφιακές εκτυπώσεις, η εμπιστοσύνη, η αξιοπιστία και η ασφάλεια υπήρξαν οι βασικές αξίες με τις οποίες οι πελάτες μας, μας έχουν γνωρίσει.

Η ιστορία μας αποδεικνύει τη δέσμευσή μας στην πρόοδο και την καινοτομία, η οποία συνοδεύεται από ισχυρή αίσθηση της ευθύνης απέναντι, όχι μόνο στους πελάτες μας, αλλά και στους υπαλλήλους και τους συνεργάτες μας.

2. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΟΜΙΛΟΥ

Οι οντότητες και δραστηριότητες του κλάδου Information Management αναφέρονται στη μητρική Εταιρεία Inform Π. Λύκος Α.Ε. με έδρα την Ελλάδα. Η INFORM διαθέτει τα προϊόντα και τις λύσεις στον κλάδο του Information Management υπό το εμπορικό σήμα INFORM. Διαθέτει τρεις μονάδες παραγωγής στην Αθήνα (Ελλάδα), το Βουκουρέστι (Ρουμανία) και τα Τίρανα (Αλβανία). Η Inform Π. Λύκος Α.Ε. είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών από το 1994 και κατέχει ηγετική θέση στην αγορά της Νοτιοανατολικής Ευρώπης στον τομέα της διαχείρισης των πληροφοριών και της επεξεργασίας των εγγράφων.

Η INFORM οδηγεί την αγορά στις B2B λύσεις στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη, προσφέροντας υπηρεσίες σε ευαίσθητους οργανισμούς, όπως τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, η κυβέρνηση, ο δημόσιος τομέας, οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών, καθώς και η βιομηχανία και το λιανικό εμπόριο. Είναι ιδιαίτερα αναγνωρισμένη στην αγορά των προϊόντων εκτύπωσης, όπως τα επιχειρηματικά έντυπα, τα ρολά χαρτιού, τα έντυπα ασφαλείας και η εμπορική εκτύπωση (από το πρότυπο μελάνι σε χαρτί σε δομές με σύνθετα δεδομένα, όταν το έγγραφο έχει σχεδιαστεί ως μια στρατηγική μονάδα πληροφοριών) και υποστηρίζει τις εταιρείες και τις κυβερνήσεις σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής του εγγράφου. Αυτό περιλαμβάνει τη συλλογή δεδομένων και την ταξινόμηση, την επαλήθευση, την κωδικοποίηση, την αποθήκευση καθώς και τη φυσική ή ψηφιακή εξαγωγή των μορφοποιημένων δεδομένων χρησιμοποιώντας λύσεις επικοινωνίας Omni-channel.

Η INFORM, επίσης δραστηριοποιείται στην αγορά του Business Process Outsourcing, προσφέροντας έγχαρτο και ψηφιακό λογαριασμό, εκτύπωση και ηλεκτρονική παρουσίαση του λογαριασμού αντίστοιχα, προσωποποίηση καρτών, εφαρμογές λογισμικού loyalty και υπηρεσίες διαχείρισης εκτυπώσεων. Η INFORM παραδίδει με επιτυχία προϊόντα, υπηρεσίες και ολοκληρωμένες λύσεις προσαρμοσμένες στις εξαιρετικά ευαίσθητες και απαιτητικές προδιαγραφές μεγάλων διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, εταιρειών στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, των υποδομών και μεταφορών, μεγάλων καταστημάτων λιανικής, εταιρειών αναψυχής, καθώς και μεγάλων οργανισμών δημοσίου τομέα.

3. ΕΠΙΔΟΣΗ ΟΜΙΛΟΥ

3.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η παγκόσμια ανάπτυξη είναι συγκρατημένη καθώς η ανάκαμψη του εμπορίου και της μεταποιητικής δραστηριότητας εξασθενεί σύμφωνα με την έκθεση Παγκόσμιων Οικονομικών Προοπτικών που εξέδωσε η Παγκόσμια Τράπεζα τον Ιανουάριο του 2019. Η παγκόσμια αύξηση του ΑΕΠ εκτιμάται ότι μειώθηκε ελαφρά από 3,1% το 2017 σε 3,0% το 2018. Όλες οι προβλέψεις για τη μεσοπρόθεσμη περίοδο συμφωνούν ότι η παγκόσμια οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται, με τους ρυθμούς, όμως, να πέφτουν κάτω του 3% το 2018, σε 2,9% το 2019 και 2,8% το 2020-21, καθώς η οικονομική χαλάρωση εξαφανίζεται, η νομισματική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες απομακρύνεται και το παγκόσμιο εμπόριο επιβραδύνεται σταδιακά. Στη ζώνη του ευρώ η ανάπτυξη επιβραδύνθηκε σημαντικά το 2018 και εκτιμάται σε 1,9% σε σύγκριση με 2,4% το 2017. Η ανάπτυξη στη ζώνη του ευρώ αναμένεται να επιβραδυνθεί περαιτέρω ενδεχομένως στο 1,6% το 2019 και κατά μέσο όρο 1,4% στο 2020-21, καθώς αποσύρονται τα νομισματικά κίνητρα και μετριάζεται η παγκόσμια ανάπτυξη του εμπορίου.

Στο Information Management, η αγορά των εκτυπώσεων ασφαλείας αναπτύσσεται επίσης. Τα όρια μεταξύ φυσικής και ηλεκτρονικής παράδοσης εξαφανίζονται λόγω της αυξανόμενης περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, αλλά και λόγω της αυξανόμενης διείσδυσης στο διαδίκτυο και του ευκολότερου χειρισμού του, δημιουργώντας έτσι νέες ευκαιρίες. Επίσης, λαμβάνει χώρα η μετάβαση από την εκτύπωση στην ψηφιακή επικοινωνία και τη διαδραστική διαχείριση δεδομένων. Ο ανταγωνισμός στη συναλλακτική εκτύπωση είναι πιο τοπικός με λίγους διεθνείς παίκτες. Καθώς η αγορά εξελίσσεται, προκύπτουν νέες ευκαιρίες στους τομείς της αγοράς που ήδη λειτουργούμε, όπως τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας που οδηγούν για παράδειγμα σε εξωτερική ανάθεση τις εσωτερικές εκτυπωτικές υπηρεσίες τους. Επιπλέον υπάρχει μια συνεχής τάση να δρομολογηθούν νέες ή συμπληρωματικές υπηρεσίες που στοχεύουν στο να εξυπηρετήσουν τους τελικούς τους πελάτες μέσω διαφόρων διαύλων επικοινωνίας, παρέχοντας προσαρμοσμένη και διαδραστική επικοινωνία. Ταυτόχρονα, στοχεύουμε στην αντιμετώπιση αυτών των αναγκών μετατρέποντας επίσης τις υπηρεσίες και τα προϊόντα μας, μειώνοντας την εξάρτηση από λύσεις χαρτιού «επικοινωνίας» σε οποιαδήποτε μορφή επικοινωνίας που απαιτείται στη ψηφιακή εποχή.

3.2 ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

Αναφορικά με τις πωλήσεις, ο Όμιλος κατάφερε να κερδίσει το έργο ΑΤΗ.ΕΝΑ κάρτα μεταφοράς και ΑΤΗ.ΕΝΑ εισιτήρια μεταφοράς στην Ελλάδα, αξίας € 4,4 εκατ., το οποίο αύξησε σημαντικά τα έσοδα το 2018, παρά την επίπτωση της κυκλικής μείωσης των πωλήσεων καρτών πληρωμής και των μειώσεων των τιμών πώλησης σε όλους τους τομείς. Επιπλέον, άρχισε να παρατηρείται και η συνεισφορά των νέων ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών, όπως η υπηρεσία CCM (Customer Communication Management).

Στα τέλη του 2018, η INFORM κέρδισε τον διαγωνισμό για την προμήθεια των ψηφοδετιών ασφαλείας των προεδρικών εκλογών στη Νιγηρία, από τον κρατικό φορέα οργάνωσης και διεξαγωγής εκλογών της Νιγηρίας. Το έργο αυτό αξίας € 4,6 εκατ. υλοποιήθηκε με επιτυχία εντός του α' τριμήνου του 2019 στα 2 υπερσύγχρονα εργοστάσια του Ομίλου (Ελλάδα και Ρουμανία).

Ο Όμιλος συνέχισε τη βελτίωση της λειτουργικής του αποτελεσματικότητας, αξιοποιώντας παράλληλα πλήρως τις σύγχρονες μηχανές εκτύπωσης και πραγματοποίησε περαιτέρω εξοικονομήσεις λειτουργικών εξόδων σε όλο τον Όμιλο, γεγονός που βοήθησε σημαντικά στην αύξηση των προσαρμοσμένων αποτελεσμάτων.

Το 2018, επιχειρησιακά επικεντρωθήκαμε επίσης στον εξορθολογισμό του χαρτοφυλακίου των προϊόντων και υπηρεσιών μας και στην ολοκλήρωση και επανακαθορισμό των παραγωγικών υποδομών που απαιτούνται σύμφωνα με τις μελλοντικές ανάγκες του Ομίλου. Έτσι, σε συνέχεια της προηγούμενης εγκατάστασης των δυο ψηφιακών μηχανών υψηλής ανάλυσης inkjet στην Ελλάδα, εντός της χρήσης 2018 προχωρήσαμε στην εγκατάσταση της τρίτης ψηφιακής μηχανής υψηλής ανάλυσης inkjet στη Ρουμανία και στην παραγγελία της τέταρτης, ως αποτέλεσμα των συνεχιζόμενων επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό του μηχανολογικού εξοπλισμού και για την παροχή άριστων προϊόντων και υπηρεσιών στους πελάτες μας. Κατόπιν αυτού, παλαιότερα μηχανήματα ψηφιακής εκτύπωσης και προεκτύπωσης τέθηκαν οριστικά εκτός παραγωγικής λειτουργίας εντός του 2018. Για το λόγο αυτό, τα εν λόγω μηχανήματα παλαιότερης τεχνολογίας συνολικής λογιστικής αξίας € 6,9 εκατ., απομειώθηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 2018 με συνέπεια την επιβάρυνση των αποτελεσμάτων με απομείωση € 6,6 εκατ., η οποία παρουσιάζεται στις μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

3.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΜΗΤΡΙΚΗΣ

Τα βασικά οικονομικά μεγέθη του Ομίλου παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%
Πωλήσεις	67.980.744	62.399.784	5.580.960	8,9%
Κόστος υλικών	(47.009.927)	(41.364.443)	(5.645.484)	13,6%
Μικτό κέρδος I	20.970.817	21.035.341	(64.524)	(0,3)%
<i>Μικτό περιθώριο I</i>	<i>30,8%</i>	<i>33,7%</i>	<i>(2,9)%</i>	
Κόστος παραγωγής	(12.117.847)	(12.687.111)	569.264	(4,5)%
Μικτό κέρδος II	8.852.970	8.348.230	504.740	6,0%
<i>Μικτό περιθώριο II</i>	<i>13,0%</i>	<i>13,4%</i>	<i>-0,4%</i>	
Λοιπά έσοδα	1.277.885	1.335.282	(57.397)	(4,3)%
Έξοδα διάθεσης	(4.022.374)	(4.207.037)	184.664	(4,4)%
Έξοδα διοίκησης	(3.702.791)	(3.364.202)	(338.589)	10,1%
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	(520.447)	(435.685)	(84.762)	19,5%
Λοιπά έξοδα	(696.856)	(718.341)	21.485	(3,0)%
+ Αποσβέσεις	4.261.712	3.955.262	306.449	7,7%
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (adjusted EBITDA)	5.450.099	4.913.509	536.590	10,9%
- Αποσβέσεις	(4.261.712)	(3.955.262)	(306.449)	7,7%
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων (adjusted EBIT)	1.188.387	958.247	230.141	24,0%
Καθαρά χρηματοοικονομικά κόστη	(1.343.269)	(1.255.558)	(87.711)	7,0%
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων (adjusted EBT)	(154.882)	(297.311)	142.429	(47,9)%
Μη επαναλαμβανόμενα έξοδα	(6.697.939)	0	(6.697.939)	-

Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων (EBT)	(6.852.822)	(297.311)	(6.555.511)	2204,9%
Φόρος εισοδήματος	1.545.249	(274.045)	1.819.294	(663,9)%
Κέρδη / (Ζημιές) μετά φόρων (EAT)	(5.307.573)	(571.356)	(4.736.217)	828,9%
Κέρδη / (Ζημιές) αποδιδόμενα σε:				
Ιδιοκτήτες της μητρικής	(5.326.613)	(647.970)	(4.678.643)	722,0%
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	19.039	76.614	(57.574)	(75,1)%
	(5.307.573)	(571.356)	(4.736.217)	828,9%

Κατά τη χρήση του 2018, οι πωλήσεις του Ομίλου αυξήθηκαν κατά € 5,6 εκατ. ή 8,9% σε σχέση με πέρσι και ανήλθαν σε € 68,0 εκατ. Από τους σημαντικότερους παράγοντες της αύξησης των πωλήσεων ήταν το έργο του ATH.ENA κάρτα και εισιτήρια μεταφοράς στην Ελλάδα, αξίας € 4,4 εκατ.. Στη Ρουμανία, οι πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 4,9% σε σύγκριση με το 2017 και ανήλθαν σε € 36,7 εκατ., έναντι € 35,0 εκατ. το 2017. Η αύξηση αυτή των € 1,7 εκατ. απορρέει από την αύξηση του μεριδίου αγοράς στις κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών που δραστηριοποιούμαστε. Το μικτό κέρδος παρέμεινε ουσιαστικά σταθερό στα € 21,0 εκατ., ενώ το μικτό περιθώριο μειώθηκε από 33,6% σε 30,8% στο 2018 ως αποτέλεσμα συνδυαστικά της χαμηλής κερδοφορίας του έργου ATH.ENA, της αύξησης των τιμών αγοράς του χαρτιού καθώς και της συμπίεσης των τιμών ανά μονάδα πώλησης στις παραδοσιακές κατηγορίες προϊόντων του Ομίλου.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	31/12/2018	31/12/2017	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%
Έξοδα παραγωγής	(12.117.847)	(12.687.111)	569.264	(4,5)%
Έξοδα διάθεσης	(4.022.374)	(4.207.037)	184.664	(4,4)%
Έξοδα διοίκησης	(3.702.791)	(3.364.202)	(338.589)	10,1%
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	(520.447)	(435.685)	(84.762)	19,5%
+ Αποσβέσεις	4.261.712	3.955.262	306.449	7,7%
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	(16.101.748)	(16.738.773)	637.025	(3,8)%
% ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΣΤΙΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	23,7%	26,8%		

Τα λειτουργικά έξοδα εξαιρουμένων των αποσβέσεων μειώθηκαν κατά € 0,6 εκατ. ή -3,8% από € 16,7 εκατ. σε € 16,1 εκατ. και ως ποσοστό επί των εσόδων από 26,8% σε 23,7% στο 2018. Η μείωση αυτή είναι το αποτέλεσμα της αυτοματοποίησης και της βελτίωσης της ψηφιακής παραγωγικής διαδικασίας στη Ρουμανία με την εγκατάσταση των υπερσύγχρονων ψηφιακών εκτυπωτικών μηχανών. Έτσι το προσαρμοσμένο λειτουργικό αποτέλεσμα (adjusted EBITDA) αυξήθηκε κατά € 0,5 εκατ. ή 10,9% από € 4,9 εκατ. το 2017 σε € 5,5 εκατ. το 2018. Παρά την αύξηση του προσαρμοσμένου EBITDA, η προσαρμοσμένη ζημία προ φόρων (adjusted EBT) μειώθηκε ελαφρά από € -0,3 εκατ. σε € -0,15 εκατ. λόγω των υψηλότερων αποσβέσεων και χρηματοοικονομικών εξόδων.

ΜΗ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	94.587	0	94.587	0
Απομείωση αξίας ενσώματων παγίων	6.603.352	0	5.100.000	0
Λοιπά έξοδα	0	0	35.000	0
Σύνολο	6.697.939	0	5.229.587	0

Στη χρήση 2018, η Διοίκηση του Ομίλου αποφάσισε την απομείωση παλαιότερων μηχανημάτων ψηφιακής εκτύπωσης καθώς τέθηκαν οριστικά εκτός παραγωγικής λειτουργίας εντός του 2018, λόγω της ολοκλήρωσης των επενδύσεων του Ομίλου σε ψηφιακές μηχανές νέας τεχνολογίας με την εγκατάσταση της τρίτης ψηφιακής μηχανής υψηλής ανάλυσης inkjet στη Ρουμανία και την παραγγελία της τέταρτης. Οι μηχανές παλαιότερης τεχνολογίας που αποσύρθηκαν συνολικής λογιστικής αξίας € 6,9 εκατ., απομειώθηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 2018 με συνέπεια την επιβάρυνση των αποτελεσμάτων με απομείωση κατά € 6,6 εκατ., (βλέπε σημείωση 14 (Ε)) η οποία παρουσιάζεται στις μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα, η ζημία προ φόρων του Ομίλου αυξήθηκε κατά € 6,5 εκατ. και ανήλθε σε € 6,8 εκατ., ενώ η καθαρή ζημία του Ομίλου αυξήθηκε κατά € 4,7 εκατ. και ανήλθε σε € 5,3 εκατ. περιορισμένη ως αποτέλεσμα πιστωτικού αναβαλλόμενου φόρου στο 2018 σε σύγκριση με χρεωστικό στο 2017.

Ειδικότερα:

Οι ενοποιημένες πωλήσεις ανήλθαν σε € 68,0 εκατ. έναντι € 62,4 εκατ. το 2017, παρουσιάζοντας αύξηση 8,9%,

Τα προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (adjusted EBITDA) του Ομίλου, αυξήθηκαν κατά € 0,5 εκατ. ή 10,9% και έφθασαν τα € 5,5 εκατ., έναντι € 4,9 εκατ. το 2017,

Τα ενοποιημένα προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων (adjusted EBIT), ανήλθαν σε € 1,2 εκατ. έναντι € 1,0 εκατ. το 2017, βελτιώθηκαν κατά € 0,2 εκατ.,

Τα προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων (adjusted EBT) του Ομίλου, ανήλθαν σε ζημιές € -0,15 εκατ. έναντι ζημιών € -0,3 εκατ. το 2017, μειώθηκαν οι ζημιές κατά € 0,14 εκατ. ή 47,9%,

Τα κέρδη προ φόρων (EBT) του Ομίλου, ανήλθαν σε ζημιές € -6,8 εκατ. έναντι ζημιών € -0,3 εκατ. το 2017, αυξήθηκαν οι ζημιές λόγω των μη επαναλαμβανόμενων εξόδων € 6,7 εκατ. (βλέπε σημείωση 14 (Ε)),

Τα δε ενοποιημένα καθαρά κέρδη μετά φόρων (EAT), ανήλθαν σε ζημιές € -5,3 εκατ. έναντι ζημιών € -0,6 εκατ. το 2017. Η αύξηση των ζημιών περιορίστηκε κατά € 1,8 εκατ. και ανήλθε σε € 4,7 εκατ. ως αποτέλεσμα πιστωτικού αναβαλλόμενου φόρου € 1,5 εκατ. στο 2018 σε σύγκριση με χρεωστικό € -0,3 εκατ. στο 2017.

Αναφορικά με την πορεία των εργασιών ανά γεωγραφικό τομέα, στην Ελλάδα, οι πωλήσεις της μητρικής εταιρείας INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε. για το 2018 αυξήθηκαν κατά 11,2% σε σύγκριση με το 2017 και ανήλθαν σε € 33,1 εκατ., έναντι € 29,8 εκατ. Η αύξηση αυτή των € 3,3 εκατ. οφείλεται κατά κύριο λόγο στο έργο ΑΤΗ.ΕΝΑ κάρτα μεταφοράς και ΑΤΗ.ΕΝΑ εισιτήρια μεταφοράς αξίας € 4,4 εκατ., το οποίο μερικώς αντισταθμίστηκε από την επίπτωση της κυκλικής μείωσης των πωλήσεων καρτών πληρωμής και των μειώσεων των τιμών πώλησης σε όλους τους τομείς. Τα προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (adjusted EBITDA) του 2018, ανήλθαν σε € 2,5 εκατ. στα ίδια επίπεδα με το 2017.

Στη Ρουμανία, οι πωλήσεις της θυγατρικής INFORM LYKOS S.A. αυξήθηκαν κατά 4,9% σε σύγκριση με το 2017 και ανήλθαν σε € 36,7 εκατ., έναντι € 35,0 εκατ. το 2017. Η αύξηση αυτή των € 1,7 εκατ. απορρέει από την αύξηση του μεριδίου αγοράς στις κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών που δραστηριοποιούμαστε. Τα προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (adjusted EBITDA) του 2018, ανήλθαν σε € 2,8 εκατ. έναντι € 2,2 εκατ. το 2017, αυξημένα κατά € 0,6 εκατ. ή 27,9%.

Στην Αλβανία, οι πωλήσεις της θυγατρικής Inform Albania Sh.p.k (πρώην Albanian Digital Printing Solutions Sh.p.k.) μειώθηκαν κατά 22,7% σε σύγκριση με το 2017 και ανήλθαν σε € 573 χιλ., έναντι € 741 χιλ. το 2017, λόγω εφάπαξ έργων στο 2017, ως αποτέλεσμα τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) του 2018, ανήλθαν σε € 125 χιλ. έναντι € 191 χιλ. το 2017, μειωμένα κατά € 34,5%.

Χρηματοοικονομικοί δείκτες επιδόσεων του Ομίλου

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι χρηματοοικονομικοί δείκτες του Ομίλου διαμορφώθηκαν το 2018 σε σχέση με το 2017, ως εξής:

- Το περιθώριο του προσαρμοσμένου EBITDA ανήλθε στο 8% το 2018 από 7,9%, αυξημένο κατά 0,1 μονάδες,
- Το περιθώριο του προσαρμοσμένου EBIT ανήλθε στο 1,7% το 2018 από 1,5%, αυξημένο κατά 0,2 μονάδες,
- Το περιθώριο της προ φόρων κερδοφορίας ανήλθε στο -10,1% το 2018 από -0,5%, αυξημένο αρνητικά κατά 9,6 μονάδες,
- Ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων ανήλθε στο -13,2% το 2018 από -1,2% το 2017, αυξημένος αρνητικά κατά 12 μονάδες,
- Ο δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού ανήλθε στο -6,9% το 2018 από -0,7% το 2017, αυξημένος αρνητικά κατά 6,2 μονάδες,
- Το σύνολο των υποχρεώσεων προς τα Ίδια Κεφάλαια διαμορφώθηκε στο 0,9 για το 2018 από 0,7 το 2017,
- Ο δείκτης Δανειακών Κεφαλαίων προς Ίδια Κεφάλαια, ανήλθε στο 0,52 για το 2018 από 0,41 το 2017, αυξημένος κατά 0,11 μονάδες,
- Ο δε δείκτης Γενικής Ρευστότητας ανήλθε στο 1,5 το 2018 από 0,8 το 2017, αυξημένος κατά 0,7 μονάδες.

3.4. ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Οι ενοποιημένες λειτουργικές ταμειακές ροές που δημιουργήθηκαν στο 2018, ανήλθαν σε € 6 εκατ. έναντι € 3,4 εκατ. το 2017. Η σημαντική αύξηση οφείλεται κυρίως στην βελτίωση των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου κίνησης.

Κατά τη διάρκεια του 2018, οι συνολικές επενδύσεις του Ομίλου, εξαιρουμένων των εξαγορών, ανήλθαν σε € 1,7 εκατ. έναντι € 2,8 εκατ. το 2017, εκ των οποίων σε σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό € 0,8 εκατ., λογισμικά προγράμματα € 0,7 εκατ. και λοιπό εξοπλισμό € 0,2 εκατ.

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου ανήλθε σε € 15 εκατ. το 2018 από € 17,5 εκατ. το 2017, μειωμένος κατά € 2,5 εκατ., κυρίως λόγω της ολοκλήρωσης σημαντικού μέρους των επενδύσεων σε σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό στο 2017 και της βελτίωσης των αναγκών για κεφάλαιο κίνησης.

3.5. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Σε χιλιάδες ευρώ
31/12/2018

Μητρική Εταιρεία - έναντι θυγατρικών	Πωλήσεις αγαθών / υπηρεσιών	Αγορές αγαθών / υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Inform Lykos S.A. (Ρουμανία)	207	2.153	86	408
Lykos Paperless Solutions A.E.	60	75	6	25
Inform Albania Sh.p.k (πρώην Albanian Digital Printing Solutions Sh.p.k.)	89	0	29	0
Σύνολο	356	2.228	121	433

Επί των παραπάνω σημειώνουμε τα εξής:

Οι πωλήσεις της μητρικής Εταιρείας προς: (α) «Inform Lykos S.A. (Ρουμανία)» αφορούν κυρίως εκτυπωτικά είδη, όπως και υπηρεσίες υποστήριξης οργάνωσης και διοίκησης, (β) «Lykos Paperless Solutions A.E.» αφορούν υπηρεσίες, (γ) «Inform Albania Sh.p.k» (πρώην «Albanian Digital Printing Solutions Sh.p.k.») αφορούν εκτυπωτικά είδη.

Οι αγορές της μητρικής Εταιρείας από: (α) «Inform Lykos S.A. (Ρουμανία)» αφορούν κυρίως έντυπα και εκτυπωτικά είδη (β) «Lykos Paperless Solutions A.E.» αφορούν υπηρεσίες.

3.6. ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το κλείσιμο της τιμής της μετοχής της INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε. στις 31/12/2018 ήταν € 0,754 έναντι € 0,762 τιμής κλεισίματος στις 31/12/2017, ήτοι 1,05% χαμηλότερη. Στο υψηλό του έτους η τιμή της μετοχής έφτασε τα € 0,998 (25/01/2018) και στο χαμηλό του έτους τα € 0,688 (22/10/2018). Η μέση τιμή της μετοχής σταθμισμένη με τον ημερήσιο όγκο συναλλαγών (Volume Weighted Average Price) διαμορφώθηκε σε € 0,873.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, προτίθεται να προτείνει στην 37^η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, τη μη διανομή μερίσματος.

4. Ν. 4548/2018 «ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ»

Η Διοίκηση της Εταιρείας βρίσκεται στη διαδικασία αξιολόγησης προσαρμογής του καταστατικού της στις διατάξεις του Ν. 4548/2018 που ισχύει από 01/01/2019.

5. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Τον Απρίλιο του 2019, η INFORM Ρουμανίας (θυγατρική της INFORM Ελλάδος) εξαγόρασε τμήμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας της STAR STORAGE. Η επιχειρηματική δραστηριότητα της STAR STORAGE, που μεταβιβάζεται, αφορά τη ψηφιακή εκτύπωση και τη διανομή λογαριασμών για Τράπεζες, Ασφαλιστικές εταιρείες, εταιρείες Τηλεπικοινωνιών κλπ. Η συναλλαγή περιλαμβάνει τη μεταβίβαση συμβάσεων πελατών, τεχνογνωσίας, εργαζομένων και εξοπλισμού που εξυπηρετεί αυτή την εν λόγω δραστηριότητα. Το τίμημα της εξαγοράς για τη μεταβίβαση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ανέρχεται σε 2,5 εκατ. ευρώ.

6. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

6.1. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2019

Ο Όμιλος, έχοντας μεγάλη εμπειρία και τεχνογνωσία στις ολοκληρωμένες λύσεις - υπηρεσίες έχει αναπτύξει, μακροχρόνιες σχέσεις με τους πελάτες του προσφέροντας το υψηλό επίπεδο των προϊόντων και υπηρεσιών του, σε ανταγωνιστικές τιμές, ώστε να θεωρείται στρατηγικός προμηθευτής των τραπεζικών οργανισμών, των τηλεπικοινωνιών και λοιπών οργανισμών είτε του Ιδιωτικού ή του Δημοσίου τομέα.

Ο Όμιλος εργάζεται συνεχώς για να δημιουργήσει προστιθέμενη αξία στους μετόχους του στα ακόλουθα πεδία:

- Νέες αγορές και πελάτες

Θα συνεχίσει να εστιάζει στην αύξηση των μεριδίων αγοράς στις υφιστάμενες αγορές, στην ανάπτυξη των εξαγωγών, και αφετέρου θα διερευνήσει και θα αξιολογήσει νέες ευκαιρίες ανάπτυξης στον τομέα της ασφαλούς διαχείρισης εντύπων και πληροφοριών, με κύριες περιοχές ενδιαφέροντος την Ευρώπη, την Αφρική και τη Μέση Ανατολή,

- Νέα προϊόντα και υπηρεσίες

Θα επιταχύνει την ανάπτυξη νέων ψηφιακών υπηρεσιών με τη μετάβαση από τα τρέχοντα προϊόντα σε υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, όπως e-λογαριασμοί, e-τιμολόγηση, διαχείριση εγγράφων, σκανάρισμα και αρχειοθέτηση, και η υπηρεσία Customer Communication Management (CCM),

- Βελτίωση της αποδοτικότητας

Θα αξιοποιήσει περισσότερο τις εγκαταστάσεις χαμηλού κόστους, ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η ανταγωνιστικότητα και κερδοφορία, θα συνεχίσει να βελτιώνει την αποδοτικότητα και θα συνεχίσει να επενδύει σε νέες τεχνολογίες, που θα αυξάνουν τη δυνατότητα παραγωγής και θα μειώνουν τα κόστη, για την ενίσχυση της κερδοφορίας.

- Ενδεχόμενες ευκαιρίες στρατηγικών συνεργασιών

Θα συνεχίσει να διερευνά ενδεχόμενες ευκαιρίες στρατηγικών συνεργασιών, με απώτερο στόχο του την περαιτέρω ενδυνάμωση της θέσης του στην ευρύτερη περιοχή της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

6.2. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά μέσα για εμπορικούς, χρηματοοικονομικούς και επενδυτικούς σκοπούς. Η χρησιμοποίηση των χρηματοοικονομικών μέσων από τον Όμιλο επηρεάζει ουσιαστικά την χρηματοοικονομική κατάσταση, την κερδοφορία και τις ταμειακές του ροές.

Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που απορρέουν από τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαθέτει ο Όμιλος είναι κυρίως οι εξής:

- Κίνδυνος αγοράς (συναλλαγματικός κίνδυνος και κίνδυνος επιτοκίου)
- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος ρευστότητας

Κίνδυνος αγοράς

Σε σχέση με τον κίνδυνο που απορρέει από τις γενικότερες συνθήκες της αγοράς, ο Όμιλος έχει μειωμένη έκθεση στο συγκεκριμένο κίνδυνο, λόγω της γεωγραφικής διασποράς του με ισομερή κατανομή των πωλήσεων του μεταξύ Ελλάδας, Ρουμανίας και λοιπών χωρών με κύρια έκθεση στις αγορές της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Σημαντικό μέρος αυτών των πωλήσεων απευθύνεται στο χρηματοοικονομικό τομέα και κυρίως στον τραπεζικό. Ωστόσο, τα προϊόντα τα οποία προσφέρουμε στους πελάτες μας, ιδιωτικούς και κρατικούς οργανισμούς, είναι απαραίτητα τόσο για την καθημερινή τους λειτουργία, όσο και για την ανάπτυξη τους. Επιπλέον, ο Όμιλος με την επίτευξη της σημαντικής μείωσης των λειτουργικών δαπανών είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικός και μπορεί να προσφέρει υψηλό επίπεδο προϊόντων και υπηρεσιών σε ανταγωνιστικότερες τιμές.

Σε σχέση με τους κινδύνους που απορρέουν από τη μεταβλητότητα των επιτοκίων και των συναλλαγματικών ισοτιμιών:

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Το μεγαλύτερο μέρος των οικονομικών συναλλαγών των εταιρειών του Ομίλου (Ελλάδα, Ρουμανία, Αλβανία) γίνεται με το νόμισμα του κύριου οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται η κάθε εταιρεία (νόμισμα λειτουργίας). Στη Ρουμανία, μέρος των υποχρεώσεων της εταιρείας είναι σε RON, καθώς στην Αλβανία σε ALL.

Έκθεση σε συναλλαγματικές διακυμάνσεις υφίσταται κυρίως στην αξία των επενδύσεων του Ομίλου στη Ρουμανία κατά την ενσωμάτωση των οικονομικών καταστάσεων και τη μετατροπή τους από το λειτουργικό νόμισμα RON στο νόμισμα παρουσίασης ευρώ.

Κίνδυνος επιτοκίου

Όλες οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου συνδέονται με κυμαινόμενα επιτόκια, έχοντας όμως τη δυνατότητα ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς να μετατραπούν σε σταθερά επιτόκια. Με σημείο αναφοράς τα κονδύλια του Ομίλου την 31/12/2018, σε μία υποθετική αύξηση ή μείωση του Euribor κατά +/- 1% τα αποτελέσματα του Ομίλου θα επηρεάζονταν αρνητικά ή θετικά, αντίστοιχα, κατά ποσό € 209 χιλ. περίπου.

Η Εταιρεία δεν χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα. Όπως και στο προηγούμενο έτος, τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δεν επηρεάζονται σημαντικά από τις τιμές των επιτοκίων.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει και εφαρμόζει διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου με στόχο την ελαχιστοποίηση των επισφαλειών. Οι πωλήσεις γίνονται κυρίως σε μεγάλους κρατικούς και ιδιωτικούς οργανισμούς με αξιολογημένο ιστορικό πιστοληπτικής ικανότητας. Σε κάθε περίπτωση ο Όμιλος αξιολογεί τον πιστωτικό κίνδυνο με βάση εγκεκριμένες πολιτικές και διαδικασίες και αναγνωρίζει σχετική πρόβλεψη απομείωσης.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων και εύλογων προβλέψεων.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητάς του με προσεκτική παρακολούθηση των μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και των πληρωμών. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση και ο προγραμματισμός πληρωμών σε εβδομαδιαία και μηνιαία βάση. Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στη σωστή διαχείριση των αποθεμάτων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων ώστε να παρέχεται το μέγιστο της ταμειακής ρευστότητας στον Όμιλο.

Η διαχείριση κινδύνων διεκπεραιώνεται από την κεντρική οικονομική υπηρεσία της Εταιρείας, η οποία λειτουργεί με συγκεκριμένους κανόνες που έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω εντεταλμένων στελεχών:

- (α) θεσπίζει και εφαρμόζει διαδικασίες και ρυθμίσεις που επιτρέπουν τον εντοπισμό των κινδύνων, οι οποίοι συνδέονται με τις δραστηριότητες, τις διαδικασίες και τα συστήματα λειτουργίας της Εταιρείας (ιδίως τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και τον λειτουργικό κίνδυνο),
- (β) καθορίζει το ανεκτό επίπεδο κινδύνου,
- (γ) μεριμνά ώστε ο Όμιλος να διαθέτει την απαιτούμενη κεφαλαιακή επάρκεια και την εν γένει διαχείριση των κινδύνων που απορρέουν από τη λειτουργία της.

7. ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Η INFORM έχει ενσωματώσει τις αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης στις επιχειρηματικές της δραστηριότητες, αναγνωρίζοντας πως οι αρχές αυτές αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τη μακρόχρονη ανάπτυξη της. Η μέριμνα για την Υγεία και την Ασφάλεια των εργαζομένων, ο σεβασμός και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, η ολοκληρωμένη κάλυψη των αναγκών των πελατών και η αρμονική συνύπαρξη με τις τοπικές κοινωνίες δίπλα στις οποίες δραστηριοποιείται, αποτελούν τα κύρια θέματα της Βιώσιμης Ανάπτυξης της Εταιρείας.

Αποστολή μας είναι να μετατρέψουμε κάθε μορφή επικοινωνίας σε στρατηγική πηγή πληροφορίας.

Πολιτικές και Συστήματα

Η INFORM με γνώμονα τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, έχει θεσπίσει συγκεκριμένες πολιτικές και εφαρμόζει κατάλληλα συστήματα διαχείρισης και διαδικασίες που στηρίζουν την υπεύθυνη λειτουργία και καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνονται οι επιχειρηματικοί στόχοι της. Συγκεκριμένα η Εταιρεία, μεταξύ άλλων, έχει θεσπίσει και εφαρμόζει τις παρακάτω πολιτικές και κώδικες:

- Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας
- Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία
- Πολιτική Περιβάλλοντος
- Πολιτική Ποιότητας

Η INFORM διαχειρίζεται την εταιρική υπευθυνότητα στο σύνολο των δραστηριοτήτων και των εγκαταστάσεών της, μέσω ανάπτυξης και εφαρμογής πιστοποιημένων συστημάτων διαχείρισης, επιτυγχάνοντας παράλληλα υψηλές επιδόσεις σε όλους τους τομείς. Ειδικότερα εφαρμόζονται:

- Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001.
- Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14001.
- Σύστημα Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία, σύμφωνα με το πρότυπο OHSAS 18001.

Όλες οι παραγωγικές μονάδες της INFORM διαθέτουν τα παραπάνω πιστοποιημένα Συστήματα Διαχείρισης. Τα συστήματα διαχείρισης αποτελούν για την Εταιρεία δυναμικά εργαλεία για την εύρυθμη λειτουργία της, καθώς και για την επίτευξη συνεχούς βελτίωσης. Η εφαρμογή πιστοποιημένων συστημάτων συμβάλλει αποφασιστικά στην επίτευξη των στόχων που θέτει η Εταιρεία και διασφαλίζει το σύνολο των δραστηριοτήτων της έναντι των συνεχόμενων απαιτήσεων για αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων.

Φροντίδα για το Ανθρώπινο Δυναμικό

Προτεραιότητα της INFORM αποτελεί η συνεχής επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό της, ενθαρρύνοντας την ανάληψη πρωτοβουλιών για συνεργασία, καθώς και τη συνεχή εξέλιξη του. Η Εταιρεία διατηρεί σχέσεις εμπιστοσύνης με όλους τους εργαζόμενους, φροντίζοντας παράλληλα για τη διατήρηση ενός ασφαλούς και χωρίς διακρίσεις εργασιακού περιβάλλοντος, το οποίο χαρακτηρίζεται από συνεχείς ευκαιρίες κατάρτισης και δίκαιες αμοιβές.

Βασική μέριμνα της Εταιρείας αποτελεί η διασφάλιση των βέλτιστων συνθηκών εργασίας και της δίκαιης ανταμοιβής, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη διαφορετικότητα και την παροχή ίσων ευκαιριών προς όλους τους εργαζόμενους. Οι πολιτικές και οι πρωτοβουλίες της INFORM για το ανθρώπινο δυναμικό αποσκοπούν στην αποτελεσματική προσέλκυση, ανάπτυξη και διατήρηση των εργαζομένων. Σταθερά προσανατολισμένη στις ανθρώπινες αξίες, η Εταιρεία επιδιώκει να εφαρμόζει υπεύθυνες εργασιακές πρακτικές, εστιάζοντας σε σημαντικά θέματα όπως:

- η διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων της
- η διαμόρφωση ενός εργασιακού περιβάλλοντος δίκαιης ανταμοιβής, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διαφορετικότητα
- η διατήρηση των θέσεων εργασίας
- η παροχή ίσων ευκαιριών προς όλους τους εργαζόμενους
- η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων
- η παροχή πρόσθετων παροχών.

Βασικά στοιχεία Ανθρώπινου Δυναμικού στην Ελλάδα

Ανθρώπινο Δυναμικό Inform			Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού 2018			
	2018	2017		<30	30-50	51+
Άνδρες	104	103	Άνδρες	4	79	21
Γυναίκες	61	60	Γυναίκες	1	49	11
Σύνολο	165	163	Σύνολο	5	128	32

Συνολικά το προσωπικό του Ομίλου ανήλθε σε 369 εργαζόμενους την 31/12/2018 από 398 την 31/12/2017.

Η INFORM φροντίζει ώστε να προσελκύει, να αναπτύσσει και να διατηρεί τους ικανότερους ανθρώπους, ώστε να διασφαλίζεται η επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων και προτεραιοτήτων.

Περιβαλλοντική υπευθυνότητα

Η INFORM, βάσει της αξιολόγησης των περιβαλλοντικών πλευρών που έχει πραγματοποιήσει, δεν προκαλεί ιδιαίτερα σημαντική επιβάρυνση στο περιβάλλον με τις λειτουργίες της. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα που έχει για όλους τους συμμετόχους της η προστασία του περιβάλλοντος, ενδίδει τις προσπάθειές της στην καταγραφή και βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεών της. Σε αυτό το πλαίσιο έχει προχωρήσει στην εφαρμογή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, το οποίο έχει πιστοποιηθεί με βάση τα κριτήρια του διεθνούς προτύπου ISO 14001.

Ο σκοπός του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης είναι η αποτελεσματική διαχείριση τυχόν σημαντικών περιβαλλοντικών πλευρών και επιπτώσεων που προκύπτουν από τη λειτουργία της Εταιρείας προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα πρόκλησης ρύπανσης. Επιπλέον, το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης διασφαλίζει την έγκαιρη εναρμόνιση της λειτουργίας της Εταιρείας με τη σχετική περιβαλλοντική νομοθεσία και τη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης.

Αναλυτικά στοιχεία για την επίδοση στα θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας, τις δράσεις και ενέργειες της Εταιρείας, θα παρουσιαστούν στον Απολογισμό Βιώσιμης Ανάπτυξης 2018 της INFORM (Ιούνιος 2019) ο οποίος θα αναρτηθεί στο εταιρικό website www.lykos.gr. Ο Απολογισμός Εταιρικής Υπευθυνότητας, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο ενημέρωσης, καθώς αποτυπώνει τον τρόπο με τον οποίο ανταποκρίνεται οι Εταιρεία στα σημαντικά θέματα και στις προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών της.

8. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η στρατηγική έρευνας και ανάπτυξης του Ομίλου επικεντρώνεται στους ακόλουθους στόχους:

- Καινοτόμα προϊόντα και λύσεις με γνώμονα την αγορά ως βάση για τη συνέχιση της αναπτυξιακής στρατηγικής,
- Βελτιστοποίηση της χρήσης των πόρων και των διαδικασιών παραγωγής.

Ιδιαίτερα τώρα στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού, η αποτελεσματική έρευνα και ανάπτυξη είναι σημαντική, καθώς οι κύκλοι των προϊόντων είναι σύντομοι και οι απαιτήσεις των συνεργατών και τελικών πελατών εξελίσσονται. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τον τομέα των ψηφιακών εκτυπώσεων. Αντιλαμβανόμαστε αυτές τις αλλαγές ως ευκαιρίες και βασιζόμαστε στους ειδικούς της έρευνας και ανάπτυξης, ώστε να μπορούμε να προτείνουμε μοναδικές υπηρεσίες στους πελάτες μας, οι οποίες θα μας βοηθήσουν να αναπτυχθούμε βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

9. ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η Εταιρεία διατηρεί τα κάτωθι υποκαταστήματα:

- ΒΙΠΕ Κορωπίου - 7^ο χλμ. Λεωφ. Βάρης - Κορωπίου
- ΒΙΠΕ Σίνδου - Θεσσαλονίκη

10. ΙΔΙΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

11. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡ.7 ΚΑΙ 8 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 3556/2007**(α) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου**

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανερχόταν σε € 12.758.591,88 και ήταν διαιρεμένο σε 20.578.374 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας € 0,62 η κάθε μία.

Με βάση το μετοχολόγιο της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, η μετοχική σύνθεση της Εταιρείας ήταν η ακόλουθη:

Μέτοχος	Αριθμός Μετοχών	Ποσοστό %
AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG)	14.568.053	70,793%
Όλγα Λύκου	1.937.856	9,417%
Λοιποί μέτοχοι (<5%)	4.072.465	19,79%
Σύνολο	20.578.374	100,00%

Το σύνολο (100%) των μετοχών της Εταιρείας είναι κοινές, ονομαστικές και αδιαίρετες και δεν υπάρχουν ειδικές κατηγορίες μετοχών. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που συνοδεύουν τις μετοχές, είναι αυτά που προβλέπονται από τις υποχρεωτικές διατάξεις του Ν. 4548/2018 όπως ισχύει σήμερα, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρείας εφόσον δεν προσκρούουν στον ανωτέρω Νόμο.

Με βάση δε το μετοχολόγιο της 25^{ης} Απριλίου 2019, η μετοχική σύνθεση της Εταιρείας ήταν η ακόλουθη:

Μέτοχος	Αριθμός Μετοχών	Ποσοστό %
AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG)	14.568.053	70,793%
Όλγα Λύκου	1.937.856	9,417%
Λοιποί μέτοχοι (<5%)	4.072.465	19,79%
Σύνολο	20.578.374	100,00%

Ο Νικόλαος Λύκος είναι ο βασικός μέτοχος της AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG) και κατέχει ποσοστό 96,185% των μετοχών της.

Τέλος, τα κύρια δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μετοχή, σύμφωνα με τις υποχρεωτικές διατάξεις του Ν. 4548/2018 όπως ισχύει σήμερα, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρείας εφόσον δεν προσκρούουν στον ανωτέρω Νόμο, προς τις διατάξεις του οποίου η Εταιρεία θα προσαρμόσει το Καταστατικό της εντός του 2019, έχουν ως εξής:

1. Κάθε μετοχή, παρέχει δικαίωμα στη διανομή των κερδών της Εταιρείας και στο προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας, σε περίπτωση διάλυσης αυτής κατά το λόγο του καταβεβλημένου κεφαλαίου της μετοχής προς το συνολικό καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο.
2. Σε κάθε περίπτωση αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου, που δεν γίνεται (α) με εισφορά σε είδος ή (β) με έκδοση ομολογίων με δικαίωμα μετατροπής τους σε μετοχές ή (γ) στο πλαίσιο Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης (Stock Option Plan) για την απόκτηση μετοχών, παρέχεται δικαίωμα προτίμησης σε ολόκληρο το νέο κεφάλαιο ή το ομολογιακό δάνειο υπέρ των κατά την εποχή της έκδοσης μετόχων, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο.
3. Κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε μετόχου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες περί των υποθέσεων της Εταιρείας στο μέτρο που είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.
4. Κατόπιν αιτήσεως μετόχων, εκπροσωπούμενων το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου (α) το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση, (β) το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει πρόσθετα θέματα στην ημερήσια διάταξη ήδη συγκληθείσας Γενικής Συνέλευσης, (γ) το Διοικητικό Συμβούλιο θέτει στη διάθεση των μετόχων πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης υποβληθέντα από μετόχους σχέδια αποφάσεων για θέματα που έχουν περιληφθεί στην ημερήσια διάταξη, (δ) ο Πρόεδρος της Συνέλευσης υποχρεούται να αναβάλει μία φορά μόνο τη λήψη αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση, τακτική ή έκτακτη, για όλα ή ορισμένα θέματα, (ε) το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώσει στην Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων τα ποσά τα οποία κατά την τελευταία διετία καταβλήθηκαν για οποιαδήποτε αιτία από την Εταιρεία σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους Διευθυντές αυτής, καθώς και κάθε άλλη παροχή προς τα πρόσωπα αυτά ή κάθε από οποιαδήποτε αιτία υπάρχουσα σύμβαση της Εταιρείας με αυτά, (στ) η λήψη απόφασης επί θέματος της ημερήσιας διάταξης Γενικής Συνέλευσης ενεργείται με ονομαστική κλήση. Επίσης, μέτοχοι εκπροσωπούντες το ένα εικοστό

(1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν έλεγχο της Εταιρείας από το δικαστήριο εφόσον πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις των νόμων ή του Καταστατικού ή αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.

5. Κατόπιν αιτήσεως μετόχων, εκπροσωπούντων το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες περί της πορείας των εταιρικών υποθέσεων και της περιουσιακής κατάστασης της Εταιρείας. Επίσης, μέτοχοι εκπροσωπούντες το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν έλεγχο της Εταιρείας από το δικαστήριο, εφόσον εκ της όλης πορείας των εταιρικών υποθέσεων καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση.

6. Στις ανωτέρω υπό 3, 4 και 5 περιπτώσεις, οι αιτούντες μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν ότι κατέχουν τις μετοχές που τους παρέχουν τα ανωτέρω (υπό 3, 4 και 5) δικαιώματα.

7. Οι μέτοχοι για να ασκήσουν τα δικαιώματά τους παραστάσεως και ψήφου στη Γενική Συνέλευση, οφείλουν να τηρούν κατατεθειμένες τις μετοχές τους.

8. Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στην εισφορά τους, δηλαδή στο ονομαστικό κεφάλαιο των μετοχών τους.

(β) Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας

1. Δεν υπάρχουν από το καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3016/2002, ως ισχύει, τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. της Εταιρείας δεν μπορούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους, μεταξύ άλλων, να κατέχουν μετοχές της σε ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της.

(γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3556/2007

Την 25^η Απριλίου 2019, η AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG) και η κα Όλγα Λύκου κατείχαν ποσοστό 70,793% και 9,417% αντίστοιχα του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας. Ο κος Νικόλαος Λύκος κατέχει ποσοστό 96,143% του μετοχικού κεφαλαίου της AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG).

Δεν υπάρχουν άλλοι μέτοχοι, που να κατέχουν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του μετοχικού κεφαλαίου της INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε. και τους οποίους, να γνωρίζει η Εταιρεία.

Σημειώνεται ότι, την 25^η Απριλίου 2019, η INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε. δεν συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο καμίας εταιρείας εισηγμένης στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

(δ) Κάτοχοι μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υπάρχουν μετοχές της Εταιρείας που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

(ε) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου - Προθεσμίες άσκησης σχετικών δικαιωμάτων

Δεν υφίστανται περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

1. Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας η κυριότητα μιας μετοχής δίνει δικαίωμα σε μία ψήφο.
2. Οι αρμοδιότητες και οι τρόποι λήψης των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, η διαδικασία σύγκλησης και συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης καθώς και η απαιτούμενη πλειοψηφία για τη λήψη αποφάσεων προβλέπονται από τις υποχρεωτικές διατάξεις του Ν. 4548/2018 όπως ισχύει σήμερα, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρείας εφόσον δεν προσκρούουν στον ανωτέρω Νόμο.

(στ) Συμφωνίες Μετόχων για περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου

Δεν υπάρχουν συμφωνίες μετόχων για περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου, που να είναι γνωστές στην Εταιρεία.

(ζ) Κανόνες διορισμού / αντικατάστασης μελών Δ.Σ. εφόσον διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018 και τα άρθρα 19, 21 και 22 του Καταστατικού της Εταιρείας:

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από πέντε έως εννέα (5 έως 9) μέλη τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Η διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τρία (3) έτη και παρατείνεται αυτόματα μέχρι την πρώτη μετά τη λήξη της θητείας τους Τακτική Γενική Συνέλευση, δεν μπορεί όμως να υπερβεί την τετραετία.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που έληξε η θητεία τους, μπορούν να εκλεγούν και πάλι χωρίς κανένα περιορισμό και είναι ελεύθερα ανακλητά.

Στην περίπτωση που πεθάνει ή παραιτηθεί ή από οποιοδήποτε λόγο χάσει την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου ένας ή περισσότεροι Σύμβουλοι αυτού, τότε, τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον είναι τουλάχιστον τρία (3), εκλέγουν τον ή τους αντικαταστάτες των αποβιωσάντων, ή παραιτηθέντων, ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο απωλεσάντων την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου για το υπόλοιπο της θητείας αυτών. Η εκλογή αυτή των νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ανακοινώνεται στην πρώτη Τακτική ή Έκτακτη Γενική Συνέλευση που θα επακολουθήσει. Ο Σύμβουλος που εκλέγεται για να αναπληρώσει άλλον διατηρεί την ιδιότητά του για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας αυτού που αναπλήρωσε. Τα απομένοντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον είναι τουλάχιστον τρία (3),

μπορούν να συνεχίσουν τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της Εταιρείας και χωρίς την κατά τα ανωτέρω αντικατάσταση των ελλειπόντων Συμβούλων, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός αυτών υπερβαίνει το ήμισυ των Συμβούλων όπως είχαν πριν από την επέλευση των λόγων αντικατάστασης. Σε κάθε περίπτωση, οι απομένοντες Σύμβουλοι, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, μπορούν να προβούν σε σύγκληση Γενικής Συνέλευσης με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι Σύμβουλοι, εκλέγουν μεταξύ αυτών τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τον Πρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται να ασκήσει τα καθήκοντά του, αντικαθιστά ο Αντιπρόεδρος, τον τελευταίο δε στις ίδιες περιπτώσεις αντικαθιστά μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ο Διευθύνων Σύμβουλος. Η ιδιότητα του Διευθύνοντος Συμβούλου μπορεί να συμπίπτει με την ιδιότητα άλλου αξιωματούχου του Διοικητικού Συμβουλίου, ειδικότερα δε με την ιδιότητα του Προέδρου του Δ.Σ..

Η συνεδρίαση του Συμβουλίου, προκειμένου να συγκροτηθεί σε σώμα, πραγματοποιείται αμέσως μετά την εκλογή του από τη Γενική Συνέλευση. Κατά την συνεδρίαση εκλέγονται ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας.

Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος μπορούν να εκλεγούν και πάλι χωρίς κανένα περιορισμό.

(η) Αγορά ιδίων μετοχών

Απαγορεύεται στην Εταιρεία να αποκτήσει μετοχές της, εκτός από τις περιπτώσεις και με τους όρους που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

(θ) Σημαντικές συμφωνίες της Εταιρείας που ισχύουν / τροποποιούνται / λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Δεν υπάρχουν σημαντικές συμφωνίες που ισχύουν, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας.

(ι) Συμφωνίες αποζημίωσης μελών Δ.Σ. ή προσωπικού σε περίπτωση παραίτησης / απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού θητείας / απασχόλησης λόγω δημόσιας πρότασης.

Δεν υπάρχουν συμφωνίες αποζημίωσης μελών Δ.Σ. ή προσωπικού για οποιοδήποτε λόγο και αιτία.

Κορωπί, 25 Απριλίου 2019

Παναγιώτης Λύκος
Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Γενικά

Η Εταιρική Διακυβέρνηση αναφέρεται σε ένα σύνολο αρχών με βάση το οποίο επιδιώκεται η επαρκής οργάνωση, λειτουργία, διοίκηση και ο έλεγχος μιας επιχείρησης, με μακροπρόθεσμο στόχο τη μεγιστοποίηση της αξίας της και τη διαφύλαξη των έννομων συμφερόντων όλων όσων συνδέονται με αυτήν.

Στην Ελλάδα, το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων, όπως ο Νόμος 3016/2002, που επιβάλλει τη συμμετοχή μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών στα ΔΣ των ελληνικών εισηγμένων εταιρειών, τη θέσπιση και τη λειτουργία μονάδας εσωτερικού ελέγχου και την υιοθέτηση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας. Επιπλέον, ένα πλήθος άλλων νομοθετικών πράξεων ενσωμάτωσαν στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο τις ευρωπαϊκές οδηγίες εταιρικού δικαίου, δημιουργώντας νέους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, όπως ο Νόμος 3884/2010 που αφορά σε δικαιώματα των μετόχων και πρόσθετες εταιρικές υποχρεώσεις γνωστοποιήσεων προς τους μετόχους στο πλαίσιο της προετοιμασίας της Γενικής τους Συνέλευσης, ο Νόμος 3873/2010, που ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2006/46/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περί ετησίων και ενοποιημένων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών και ο Νόμος 4449/2017 που εισήγαγε νέες διατάξεις για τη σύσταση, τη δομή, τη στελέχωση, τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις της Επιτροπής Ελέγχου. Τέλος, στην Ελλάδα, όπως εξάλλου και στις περισσότερες άλλες χώρες, ο Νόμος περί ανωνύμων εταιρειών (Κ.Ν. 2190/1920, τον οποίον τροποποιούν πολλές από τις παραπάνω διατάξεις και από 01/01/2019 Ν. 4548/2018) περιλαμβάνει τους βασικούς κανόνες διακυβέρνησής τους.

Οικειοθελής Συμμόρφωση της Εταιρείας προς τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία μας συμμορφώνεται πλήρως με τις σημαντικές επιταγές και ρυθμίσεις των κατά τα ανωτέρω αναφερομένων νομοθετικών κειμένων οι οποίες αποτελούν και το ελάχιστο περιεχόμενο οποιουδήποτε Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και συνιστούν (οι εν λόγω διατάξεις) έναν άτυπο τέτοιο Κώδικα.

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΚΕΔ) για τις Εισηγμένες Εταιρείες που εκδόθηκε από το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) τον Οκτώβριο του 2013 (καλούμενος εφεξής «Κώδικας»). Ο Κώδικας αυτός βρίσκεται στον ιστότοπο του ΣΕΒ, στην κάτωθι ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.sev.org.gr>. Κατά συνέπεια η παραπομπή σε Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης θα αναφέρεται στον ως άνω Κώδικα.

Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και αιτιολογήσεις

Η Εταιρεία δηλώνει ότι εφαρμόζει πιστά και απαρέγκλιτα τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (κ.ν. 2190/1920, ν. 4548/2018 από 01/01/2019, ν. 3016/2002 και ν.4449/2017) οι οποίες διαμορφώνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληροί οποιοσδήποτε Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης, εφαρμοζόμενος από Εταιρεία, οι μετοχές της οποίας διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά.

Οι εν λόγω ελάχιστες απαιτήσεις ενσωματώνονται στον ως άνω Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΚΕΔ) στον οποίο η Εταιρεία υπάγεται, πλην όμως ο εν λόγω Κώδικας περιέχει και μια σειρά από επιπλέον (πέραν των ελαχίστων απαιτήσεων) ειδικές πρακτικές και αρχές. Σε σχέση με τις εν λόγω πρόσθετες πρακτικές και αρχές υφίστανται κατά την παρούσα χρονική στιγμή ορισμένες αποκλίσεις (συμπεριλαμβανομένης της περιπτώσεως της μη εφαρμογής), για τις οποίες αποκλίσεις ακολουθεί σύντομη ανάλυση καθώς και επεξήγηση των λόγων που δικαιολογούν αυτές. Σχετική αναφορά για την μη εφαρμογή ορισμένων διατάξεων γίνεται και από τον ίδιο τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΚΕΔ) για εταιρείες που δεν ανήκουν στον FTSE/ATHEX-20 και FTSE/ATHEX Mid-40.

Η Εταιρεία, κατά περίπτωση, αποκλίνει ή δεν εφαρμόζει στο σύνολό τους ορισμένες διατάξεις του Κώδικα οι οποίες επισημαίνονται με *πλάγια γράμματα*.

- Αναφορικά με το ρόλο και τις αρμοδιότητες του ΔΣ:

α) το Διοικητικό Συμβούλιο δεν έχει προβεί στη σύσταση ξεχωριστής επιτροπής, η οποία προΐσταται στη διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων για εκλογή στο ΔΣ και προετοιμάζει προτάσεις προς το ΔΣ όσον αφορά τις αμοιβές των εκτελεστικών μελών και των βασικών ανώτατων στελεχών, δεδομένου ότι η πολιτική της Εταιρείας σε σχέση με τις αμοιβές αυτές είναι σταθερή και διαμορφωμένη. *A.II (1.2)*

- Αναφορικά με το μέγεθος και τη σύνθεση του ΔΣ:

α) το Δ.Σ. δεν αποτελείται από επτά (7) έως δεκαπέντε (15) μέλη, αλλά από πέντε (5) έως εννέα (9). Ο συγκεκριμένος αριθμός μελών καλύπτει τις ανάγκες της εταιρείας ως προς την εύρυθμη και αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση καθώς και το μέγεθος και η οργάνωση της Εταιρείας δεν δικαιολογούν την ύπαρξη ενός τέτοιου πολυπληθούς συμβουλίου. *A.II (2.1)*

- Αναφορικά με το ρόλο και τις απαιτούμενες ιδιότητες του Πρόεδρου του ΔΣ:

α) το ΔΣ δεν διορίζει ανεξάρτητο Αντιπρόεδρο προερχόμενο από τα ανεξάρτητα μέλη του προκειμένου να διευκολυνθεί η εύρυθμη λειτουργία του ΔΣ και η επίτευξη των στόχων της Εταιρείας. Σχετική αναφορά ως προς την μη εφαρμογή από εταιρείες που δεν ανήκουν στον FTSE/ATHEX-20 και FTSE/ATHEX Mid-40 περιλαμβάνεται και στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΚΕΔ). *A.III (3.3)*

- Αναφορικά με την ανάδειξη υποψηφίων μελών του ΔΣ:

α) η Εταιρεία δεν έχει κρίνει απαραίτητη την δημιουργία επιτροπής ανάδειξης υποψηφιοτήτων μελών του ΔΣ *A.V (5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8)*

- Αναφορικά με την εν γένει λειτουργία του ΔΣ:

α) δεν υφίσταται συγκεκριμένος κανονισμός λειτουργίας του ΔΣ, καθώς οι διατάξεις του υφιστάμενου Κανονισμού Λειτουργίας της εταιρείας αξιολογούνται ως επαρκείς για την οργάνωση και λειτουργία του ΔΣ *A.VI (6.1)*

β) το ΔΣ στην αρχή κάθε ημερολογιακού έτους δεν υιοθετεί ημερολόγιο συνεδριάσεων και 12μηνο πρόγραμμα δράσης, το οποίο αναθεωρείται ανάλογα με τις ανάγκες της Εταιρείας, καθώς η εταιρεία θεωρεί ότι η λειτουργία του ΔΣ καλύπτεται επαρκώς από τον υφιστάμενο Κανονισμό Λειτουργίας και τις σχετικές διατάξεις του. Επιπρόσθετα, η σύγκληση ΔΣ είναι ιδιαίτερα ευχερής, λόγω αντικειμενικών συνθηκών, όταν το επιβάλλουν οι ανάγκες της εταιρείας ή ο νόμος, χωρίς την ύπαρξη προκαθορισμένου προγράμματος δράσεως *A.VI (6.1)*

γ) δεν υφίσταται πρόβλεψη για υποστήριξη του Δ.Σ. κατά την άσκηση του έργου του από ικανό, εξειδικευμένο και έμπειρο εταιρικό γραμματέα, καθώς υφίσταται η απαιτούμενη υποδομή για την πιστή καταγραφή και αποτύπωση των συνεδριάσεων του Δ.Σ. και για την απαιτούμενη ροή πληροφοριών μεταξύ των μελών του Δ.Σ. *A.VI (6.2, 6.3)*

δ) δεν υφίσταται υποχρέωση για διενέργεια συναντήσεων σε τακτική βάση μεταξύ του Προέδρου του ΔΣ και των μη εκτελεστικών μελών του χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών προκειμένου να συζητά την επίδοση και τις αμοιβές των τελευταίων, καθώς όλα τα σχετικά θέματα αμοιβών είναι σαφώς καθορισμένα από τον υφιστάμενο Κανονισμό Λειτουργίας ενώ τυχόν απόκλιση συζητείται παρουσία όλων των μελών του ΔΣ *A.VI (6.5)*

ε) δεν υφίσταται πρόβλεψη για ύπαρξη προγραμμάτων εισαγωγικής ενημέρωσης για τα νέα μέλη του ΔΣ αλλά και τη διαρκή επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση για τα υπόλοιπα μέλη, δεδομένου ότι προτείνονται προς εκλογή ως μέλη του ΔΣ πρόσωπα που διαθέτουν ικανή και αποδεδειγμένη εμπειρία και οργανωτικές - διοικητικές ικανότητες. *A.VI (6.6)*

στ) δεν υφίσταται ειδική πρόβλεψη για παροχή πόρων προς τις επιτροπές του ΔΣ για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και για την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων. Ωστόσο, όλα τα αιτήματα από οποιοδήποτε τμήμα αναφορικά με την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων εξετάζονται από τη Διοίκηση και εγκρίνονται ανά περίπτωση, με βάση τις εκάστοτε εταιρικές ανάγκες *A.VI (6.9, 6.10)*

- Αναφορικά με την αξιολόγηση του ΔΣ:

α) Εκτός από την αξιολόγηση του ΔΣ, μέσω της Έκθεσης Διαχείρισης, από την ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, το ΔΣ παρακολουθεί και επανεξετάζει την υλοποίηση των αποφάσεων του σε ετήσια βάση. Επιπλέον των ανωτέρω, ήδη εξετάζεται η εισαγωγή συστήματος αξιολόγησης του ΔΣ και των επιτροπών του. *A.VII (7.1 & 7.2)*.

- Αναφορικά με το επίπεδο και τη διάρθρωση των αμοιβών:

Οι αμοιβές του Προέδρου του ΔΣ και Διευθύνοντος Συμβούλου καθώς και των μελών του ΔΣ, εκτελεστικών και μη, για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του ΔΣ και στις επιτροπές αυτού, εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, σε συμφωνία πάντα με τις διατάξεις του υφιστάμενου Κανονισμού Λειτουργίας της Εταιρείας. *Γ.I (1.4)*.

Στις συμβάσεις των εκτελεστικών μελών του ΔΣ δεν προβλέπεται ότι το ΔΣ μπορεί να απαιτήσει την επιστροφή όλου ή μέρους του bonus που έχει δοθεί λόγω αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων προηγούμενων χρήσεων ή γενικώς βάσει εσφαλμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων, που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του bonus αυτού. *Γ.I (1.3)*.

- Αναφορικά με τη Γενική Συνέλευση των μετόχων:

Όσον αφορά στην εφαρμογή της ειδικής πρακτικής της ηλεκτρονικής ψήφου ή της ψήφου δι' αλληλογραφίας, η εφαρμογή της αναστέλλεται προσωρινά, εν αναμονή της έκδοσης σχετικών υπουργικών αποφάσεων, όπως προβλέπεται στο Ν.3884/2010. *Δ.II (1.2)*.

Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης Επιπλέον των Προβλέψεων του Νόμου ή του Κώδικα

Η Εταιρεία μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής ενός δομημένου και επαρκούς συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης, έχει εφαρμόσει συγκεκριμένες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης κάποιες από τις οποίες είναι επιπλέον των προβλεπόμενων από τους σχετικούς νόμους (Κ.Ν. 2190/1920, Ν. 4548/2018 από 01/01/2019, Ν.3016/2002 και Ν.4449/2017).

Συγκεκριμένα, η Εταιρεία εφαρμόζει τις εξής επιπλέον πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης:

α) Η Εταιρεία τηρεί, επικαιροποιημένο και εγκεκριμένο από το ΔΣ, Κανονισμό Λειτουργίας, στον οποίο περιλαμβάνονται σαφείς αναφορές προς την Εταιρική Διακυβέρνηση, το ρόλο και τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου, της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και άλλα θέματα που άπτονται της ορθής Διοίκησης της Εταιρείας. Περιληπτικά οι περιοχές που καλύπτει ο εν λόγω Κανονισμός είναι:

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΓΕΝΙΚΑ

1.2. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ

2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ «INFORM – Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε.»

2.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

2.2. ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

2.3. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

2.4. ΕΛΕΓΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

3. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

3.1. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

4. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

- 4.1. ΑΡΧΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
- 4.2. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
- 4.3. ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
- 4.4. ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ

5. ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

- 5.1. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
- 5.2. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
- 5.3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
- 5.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
- 5.5. ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ
- 5.6. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
- 5.7. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ
- 5.8. ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ & ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ

Το πνεύμα του Κανονισμού Λειτουργίας προωθεί τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τις εσωτερικές πολιτικές της εταιρείας για την αποφυγή κινδύνων και άλλων νομικών συνεπειών για την Εταιρεία και για κάθε μέλος του προσωπικού, από τους εργαζόμενους μέχρι τα μέλη της Διοίκησης.

Οι κύριοι στόχοι του Κανονισμού είναι:

- 1. η πρόληψη της παραβατικής συμπεριφοράς
- 2. η τήρηση των πολιτικών ώστε να μειωθούν οι κίνδυνοι γύρω από τη φήμη και τη δημόσια εικόνα του Ομίλου
- 3. η διαρκής εκπαίδευση του προσωπικού αναφορικά με τους κινδύνους που ενέχουν τα περιστατικά διαφθοράς, απάτης, κακής χρήσης προσωπικών δεδομένων, αλλοίωσης των οικονομικών καταστάσεων, διαρροής εμπιστευτικών πληροφοριών κ.α.
- 4. ο εντοπισμός παραβάσεων σχετικών με θέματα συμμόρφωσης, η διερεύνησή τους και η υποβολή προτάσεων και διορθωτικών ενεργειών ή μέτρων που απαιτούνται.

β) Λόγω της φύσης και του σκοπού της Εταιρείας, η Εταιρεία έχει αναπτύξει πολιτικές και διαδικασίες κατά ISO, λαμβάνοντας και τις σχετικές πιστοποιήσεις.

Κύρια Χαρακτηριστικά των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων σε Σχέση με τη Διαδικασία Σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και Χρηματοοικονομικών Αναφορών

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων της Εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και των χρηματοοικονομικών αναφορών περιλαμβάνει δικλίδες ασφαλείας και ελεγκτικούς μηχανισμούς σε διάφορα επίπεδα μέσα στον Οργανισμό όπως περιγράφεται παρακάτω:

α) Δικλίδες ασφαλείας σε εταιρικό επίπεδο

Αναγνώριση, αξιολόγηση, μέτρηση και διαχείριση κινδύνων:

Το μέγεθος και η πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του Ομίλου απαιτεί ένα σύνθετο σύστημα αναγνώρισης και διαχείρισης κινδύνων το οποίο να εφαρμόζεται σε όλες τις θυγατρικές του Ομίλου.

Η αναγνώριση και αξιολόγηση των κινδύνων γίνεται κυρίως κατά τη φάση κατάρτισης του στρατηγικού σχεδιασμού και του ετήσιου επιχειρηματικού προγράμματος. Τα θέματα που εξετάζονται ποικίλουν ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς και της βιομηχανίας και περιλαμβάνουν ενδεικτικά πολιτικές εξελίξεις στις αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος ή που αποτελούν σημαντικές πηγές πρώτων υλών, αλλαγές τεχνολογίας, μακροοικονομικούς δείκτες και ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Σχεδιασμός και παρακολούθηση / Προϋπολογισμός:

Η πορεία της εταιρείας παρακολουθείται μέσω λεπτομερούς προϋπολογισμού ανά κλάδο δραστηριότητας και συγκεκριμένη αγορά. Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων η εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες οι οποίοι σαφώς επηρεάζονται από την γενικότερη οικονομική ύφεση και αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει την ελληνική αλλά και την παγκόσμια αγορά. Στο πλαίσιο αυτής της κατάστασης ο Όμιλος έχει ήδη προβεί στις ενδεδειγμένες ενέργειες προκειμένου να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα και να εκμεταλλευτεί τις νέες συνθήκες αγοράς. Για όλους τους παραπάνω λόγους ο προϋπολογισμός αναπροσαρμόζεται σε τακτά διαστήματα για να λάβει υπόψη τις αλλαγές αυτές. Η Διοίκηση παρακολουθεί την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου μέσω τακτικών αναφορών, συγκρίσεων με τον προϋπολογισμό καθώς και συναντήσεων της διοικητικής ομάδας.

Επάρκεια Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου:

Η Διοίκηση έχει σχεδιάσει και εκτελεί διαρκείς εποπτικές δραστηριότητες, οι οποίες είναι ενσωματωμένες στη λειτουργία της Εταιρείας κι οι οποίες διασφαλίζουν ότι το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου διατηρεί διαχρονικά την αποτελεσματικότητά του. Η Εταιρεία διενεργεί και περιοδικές μεμονωμένες αξιολογήσεις ως προς την καταλληλότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, οι οποίες υλοποιούνται κατά κύριο λόγο μέσω του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Η Εταιρεία διαθέτει ανεξάρτητο Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου το οποίο μεταξύ άλλων διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες αναγνώρισης και διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζονται από τη Διοίκηση είναι επαρκείς, διασφαλίζει την αποτελεσματική λειτουργία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

και την ποιότητα και αξιοπιστία της παρεχόμενης πληροφόρησης από τη Διοίκηση προς το ΔΣ αναφορικά με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου. Η σύνταξη του Πλάνου (ή Εγχειριδίου) Ελέγχου του Τμήματος βασίζεται σε διενεργηθείσα για τον σκοπό αυτό αξιολόγηση κινδύνων, καθώς και σε θέματα που έχουν επισημανθεί από τη Διοίκηση και την Επιτροπή Ελέγχου. Το Πλάνο (ή Εγχειρίδιο) Ελέγχου υποβάλλεται για έγκριση στην Επιτροπή Ελέγχου. Η διαδικασία αξιολόγησης κινδύνων διενεργείται ετησίως και λαμβάνει υπόψη της την αξιολόγηση κινδύνων που εκτελείται με ευθύνη του ΔΣ στο πλαίσιο της Διαχείρισης των Κινδύνων της Εταιρείας.

Η επάρκεια του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου παρακολουθείται σε συστηματική βάση από την Επιτροπή Ελέγχου μέσω τριμηνιαίων αναφορών που υποβάλλονται σε αυτήν από το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου.

Οι αναφορές της Διοίκησης και του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, παρέχουν αξιολόγηση των σημαντικών κινδύνων και της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου ως προς τη διαχείρισή τους. Οποιοσδήποτε αδυναμία εντοπιστούν κοινοποιούνται μέσω των αναφορών, συμπεριλαμβανομένης της επίπτωσης που είχαν ή μπορεί να έχουν καθώς και των ενεργειών της Διοίκησης για τη διόρθωση αυτών.

Προς διασφάλιση της ανεξαρτησίας του τακτικού ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, η Επιτροπή Ελέγχου προτείνει προς τη Γενική Συνέλευση τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 537/2014.

Ρόλοι και ευθύνες του ΔΣ:

Ο ρόλος, οι αρμοδιότητες και οι σχετικές ευθύνες του ΔΣ περιγράφονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας που είναι εγκεκριμένος από το ΔΣ.

Πρόληψη και καταστολή της χρηματοοικονομικής απάτης:

Στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων οι περιοχές οι οποίες θεωρούνται υψηλού κινδύνου για χρηματοοικονομική απάτη παρακολουθούνται με τα κατάλληλα συστήματα ελέγχου και ανάλογα αυξημένες δικλίδες ασφαλείας. Ενδεικτικά αναφέρεται η ύπαρξη λεπτομερών οργανογραμμάτων, κανονισμών λειτουργίας καθώς και λεπτομερών διαδικασιών και εγκριτικών ορίων. Επίσης, επιπλέον των ελεγκτικών μηχανισμών που εφαρμόζει κάθε διεύθυνση, όλες οι δραστηριότητες της Εταιρείας υπόκεινται σε ελέγχους από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, στο ΔΣ.

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας:

Η Εταιρεία, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, έχει συντάξει σχετικό Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, που είναι εγκεκριμένος από το ΔΣ. Μέσα στο πλαίσιο του Κανονισμού ορίζονται και οι αρμοδιότητες και ευθύνες των βασικών θέσεων εργασίας, προάγοντας έτσι τον επαρκή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων εντός της Εταιρείας.

β) Δικλίδες ασφαλείας στα πληροφοριακά συστήματα και στην προστασία προσωπικών δεδομένων

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει ένα επαρκές πλαίσιο παρακολούθησης και ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων της, το οποίο ορίζεται από επιμέρους ελεγκτικούς μηχανισμούς, πολιτικές και διαδικασίες και προσδιορίζεται επαρκώς τόσο από τον εγκεκριμένο Κανονισμό Λειτουργίας όσο και στο Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου. Επίσης προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία για τη διασφάλιση από τυχόν προβλήματα στα συστήματα του Ομίλου μέσω προγράμματος Business Continuity (περιλαμβάνεται off-site storage των κρίσιμων στοιχείων της Εταιρείας για την ανάκτηση της λειτουργικότητάς της σε άμεσο χρόνο). Επιπλέον, έχουν καθοριστεί συγκεκριμένα δικαιώματα εισόδου (Access Rights) στα διάφορα πληροφοριακά συστήματα για όλους τους εργαζομένους ανάλογα με τη θέση και το ρόλο που κατέχουν, ενώ τηρείται επίσης και σχετικό αρχείο εισόδου (entry log) στα συστήματα της Εταιρείας. Τέλος, η Εταιρεία έχει πλήρως συμμορφωθεί με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR) της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος έχει τεθεί σε ισχύ από το Μάιο του 2018.

γ) Δικλίδες ασφαλείας διαδικασίας σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών αναφορών

Ως μέρος των διαδικασιών σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, υφίστανται και λειτουργούν συγκεκριμένες δικλίδες ασφαλείας, οι οποίες σχετίζονται με τη χρήση εργαλείων και μεθοδολογιών κοινώς αποδεκτών βάσει των διεθνών πρακτικών. Οι βασικότερες περιοχές στις οποίες λειτουργούν δικλίδες ασφαλείας που σχετίζονται με την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών αναφορών και οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας είναι οι εξής:

Οργάνωση - Κατανομή Αρμοδιοτήτων

- Η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών τόσο στην ανώτερη Διοίκηση της Εταιρείας όσο και στα μεσαία και κατώτερα στελέχη της, διασφαλίζει την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, με παράλληλη διαφύλαξη του απαιτούμενου διαχωρισμού αρμοδιοτήτων (segregation of duties).
- Κατάλληλη στελέχωση των οικονομικών υπηρεσιών με άτομα που διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική γνώση και εμπειρία για τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται.

Διαδικασίες λογιστικής παρακολούθησης και σύνταξης οικονομικών καταστάσεων

- Ύπαρξη ενιαίων πολιτικών και τρόπου παρακολούθησης των λογιστηρίων κοινοποιημένων στις θυγατρικές του Ομίλου, οι οποίες περιέχουν ορισμούς, αρχές λογιστικής που χρησιμοποιούνται από την Εταιρεία και τις θυγατρικές της, οδηγίες για την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών αναφορών, της ενοποίησης, κλπ.
- Αυτόματοι έλεγχοι και επαληθεύσεις που διενεργούνται μεταξύ των διαφόρων συστημάτων πληροφόρησης, ενώ απαιτείται ειδική έγκριση λογιστικών χειρισμών μη επαναλαμβανόμενων συναλλαγών.

Διαδικασίες διαφύλαξης περιουσιακών στοιχείων

- Ύπαρξη δικλίδων ασφαλείας για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα αποθέματα, τα χρηματικά διαθέσιμα - επιταγές και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας, όπως ενδεικτικά η φυσική ασφάλεια ταμείου ή αποθηκών και η απογραφή και σύγκριση των

καταμετρημένων ποσοτήτων με αυτές των λογιστικών βιβλίων.

- Πρόγραμμα μηνιαίων φυσικών απογραφών για την επιβεβαίωση των υπολοίπων των φυσικών και των λογιστικών αποθηκών και ύπαρξη αναλυτικού εγχειριδίου για τη διενέργεια των απογραφών.

Εγκριτικά όρια συναλλαγών

- Ύπαρξη κανονισμού επιπέδων έγκρισης (Chart of Authorities), στον οποίο απεικονίζονται οι εκχωρηθείσες εξουσίες στα διάφορα στελέχη της Εταιρείας για διενέργεια συγκεκριμένων συναλλαγών ή πράξεων (π.χ. πληρωμές, εισπράξεις, δικαιοπραξίες, κλπ).

Η Γενική Συνέλευση και τα Δικαιώματα των Μετόχων

Ο ρόλος, οι αρμοδιότητες, η σύγκληση, η συμμετοχή, τα συλλογικά και ατομικά δικαιώματα μειοψηφίας, η συνήθης και εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των συμμετεχόντων, το Προεδρείο, η Ημερησία Διάταξη και η εν γένει λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας καθορίζονται από τις υποχρεωτικές διατάξεις του Ν. 4548/2018 όπως ισχύει σήμερα, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρείας εφόσον δεν προσκρούουν στον ανωτέρω Νόμο και έως την τροποποίηση και την προσαρμογή του σε αυτόν.

Η Εταιρεία, με μετοχές εισηγμένες στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών, υποχρεούται να δημοσιεύει ανακοινώσεις, σε συμμόρφωση προς τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση της αγοράς, τους ελληνικούς νόμους 4443/2016 και 3556/2007 που αφορούν σχετικά θέματα, τις αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αλλά και του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Η δημοσίευση των πληροφοριών αυτών γίνεται με τρόπο που διασφαλίζει την ταχεία και ισότιμη πρόσβαση σε αυτές από το επενδυτικό κοινό.

Όλες οι σχετικές δημοσιεύσεις/ανακοινώσεις είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Χρηματιστηρίου Αθηνών αλλά και της Εταιρείας.

Το Τμήμα Μετόχων έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και διαχείρισης των σχέσεων της Εταιρείας με τους μετόχους της και το επενδυτικό κοινό και μεριμνά, μεταξύ άλλων, για την έγκυρη και ισότιμη ενημέρωση των επενδυτών και των οικονομικών αναλυτών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Σύνθεση & Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου, Εποπτικών Οργάνων και Επιτροπών της Εταιρείας

Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)

Γενικά

Το εκλεγέν από την Τακτική Γενική Συνέλευση της 24 Ιουνίου 2016 Διοικητικό Συμβούλιο μετά την από 10/05/2018 ανασυγκρότησή του είναι εξαμελές αποτελούμενο από ένα (1) μέλος εκτελεστικό, τρία (3) μέλη μη εκτελεστικά και δύο (2) μέλη ανεξάρτητα μη εκτελεστικά, με τριετή θητεία λήγουσα στις 24/06/2019.

Αναλυτικά, τα μέλη του ΔΣ και οι αντίστοιχες ιδιότητές τους κατά τη λήξη της χρήσης 2018, έχουν ως εξής:

A/A	Ονοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Ημερομηνία ανάληψης καθυκόντων (πιο πρόσφατη)	Λήξη θητείας
1	Παναγιώτης Λύκος του Νικολάου	Πρόεδρος Δ.Σ. – Μη Εκτελεστικό μέλος	24/06/2016	24/06/2019
2	Παναγιώτης Σπυρόπουλος του Ιωάννη	Αντιπρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό μέλος	24/06/2016	24/06/2019
3	Ηλίας Καραντζαλής του Γεωργίου	Μέλος Δ.Σ. – Μη Εκτελεστικό μέλος	24/06/2016	24/06/2019
4	Γεώργιος Τριανταφυλλίδης του Ιωάννη	Μέλος Δ.Σ. – Μη Εκτελεστικό μέλος	24/06/2016	24/06/2019
5	Εμμανουήλ – Ευάγγελος Λεκάκης του Νικολάου	Μέλος Δ.Σ. – Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό μέλος	24/06/2016	24/06/2019
6	Ιωάννης Μενάγιας του Ανδρέα	Μέλος Δ.Σ. – Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό μέλος	10/05/2018	24/06/2019

Συνεδριάσεις (ΔΣ)

Το ΔΣ συνεδρίασε εξήντα έξι (66) φορές μέσα στο έτος 2018 και στις συνεδριάσεις, αφού διαπιστώθηκε η νόμιμη απαρτία, παρέστησαν τα μέλη αυτοπροσώπως ή αντιπροσωπεύθηκαν.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί την Εταιρεία ως συλλογικό όργανο, λαμβάνοντας τις αποφάσεις του σύμφωνα με τις διατάξεις τις αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης όπως αυτές περιγράφονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας, την κείμενη νομοθεσία της Α.Ε., την χρηματιστηριακή νομοθεσία, τις κανονιστικές ρυθμίσεις του Χ.Α. και των εποπτικών αρχών. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, αποκτούν κάθε σχετική πληροφορία σε σχέση με την λειτουργία της Εταιρείας. Πρέπει να ενεργούν με καλή πίστη με κύριο άξονα το συμφέρον της Εταιρείας και των Μετόχων της

Ρόλοι και αρμοδιότητες του ΔΣ

Το ΔΣ είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Εταιρείας και κατά κύριο λόγο διαμορφώνει τη στρατηγική και την πολιτική ανάπτυξης,

εποπτεύει και ελέγχει τη διαχείριση της περιουσίας της Εταιρείας. Η σύνθεση και οι ιδιότητες των μελών του ΔΣ καθορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας. Πρώτιστη υποχρέωση και καθήκον των μελών του ΔΣ είναι η διαρκής επιδίωξη της ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της Εταιρείας και η προάσπιση του γενικού εταιρικού συμφέροντος.

Για την επίτευξη των εταιρικών στόχων και την απρόσκοπτη λειτουργία της Εταιρείας, το ΔΣ μπορεί να εκχωρεί μέρος των αρμοδιοτήτων του, εκτός από αυτές που απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη διαχείριση, διοίκηση ή διεύθυνση των υποθέσεων ή την εκπροσώπηση της Εταιρείας στον Πρόεδρο του ΔΣ, στο Διευθύνοντα Σύμβουλο, σε ένα ή περισσότερα μέλη (εκτελεστικά μέλη και μη), στους Διευθυντές ή σε υπαλλήλους της Εταιρείας. Τα μέλη του ΔΣ και κάθε τρίτο πρόσωπο στο οποίο έχουν ανατεθεί από το ΔΣ αρμοδιότητές του, απαγορεύεται να επιδιώκουν ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της Εταιρείας. Τα μέλη του ΔΣ και κάθε τρίτος στον οποίο έχουν ανατεθεί αρμοδιότητές του, οφείλουν έγκαιρα να αποκαλύπτουν στα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ τα ίδια συμφέροντά τους, που ενδέχεται να ανακύψουν από συναλλαγές της Εταιρείας που εμπιπτουν στα καθήκοντά τους, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση ιδίων συμφερόντων με αυτών της Εταιρείας ή συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, που ανακύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Εκλογή και εκλογιμότητα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση (τακτική ή έκτακτη).

Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να είναι πρόσωπα πλήρως ικανά προς δικαιοπραξία. Επιγενόμενη μείωση της δικαιοπρακτικής ικανότητας εκλεγέντος Μέλους συνεπιδέχει και την ανικανότητα του να ασκεί Διοίκηση της Εταιρείας και ως εκ τούτου να είναι Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Δεν δύναται να είναι Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου:

- βουλευτές
- εισαγγελείς, δικαστές, πάρεδροι, ειρηνοδίκες, γραμματείς των δικαστηρίων
- δημόσιοι υπάλληλοι
- χρηματιστές, που δε δύνανται να ασκούν αντιπροσωπεία ανώνυμης Εταιρείας, της οποίας οι μετοχές έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο

Ανάκληση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ανακαλούνται ελεύθερα από τη Γενική Συνέλευση. Η ανάκληση, και στην περίπτωση που δεν δηλώνεται ρητά, μπορεί να προκύπτει έμμεσα με το διορισμό από τη Γενική Συνέλευση νέου Διοικητικού Συμβουλίου πριν τη λήξη της θητείας του πρώτου. Η ανάκληση μπορεί να γίνει από Τακτική ή από Έκτακτη Γενική Συνέλευση.

Σε περίπτωση ανάκλησης Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου δεν συνεπάγεται δικαίωμα αποζημίωσης από την πλευρά του εν λόγω Μέλους. Η ανάκληση των Μελών δεν είναι δυνατόν να επιφέρει συνέπειες, ως προς τη λήξη τυχόν σχέσης των Μελών με την Εταιρεία, η οποία στηρίζεται σε χωριστή σύμβαση εργασίας ή μίσθωσης υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, εάν η ανάκληση συνοδεύεται από ενδεχόμενη καταγγελία της σχετικής σύμβασης εργασίας, οι ανακληθέντες σύμβουλοι δύνανται να απαιτήσουν αποζημίωση σύμφωνα με τις διατάξεις του εργατικού δικαίου.

Η ανάκληση του Διοικητικού Συμβουλίου συνεπιδέχει την αυτοδίκαια ανάκληση και του Μέλους ή των Μελών ή των τρίτων, στους οποίους έχει ανατεθεί, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η ολική ή μερική Διοίκηση ή εκπροσώπηση της Εταιρείας.

Παραίτηση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας μπορούν να παραιτηθούν ελεύθερα από το αξίωμά τους. Η παραίτηση επέρχεται μόλις γνωστοποιηθεί στην Εταιρεία.

Η γνωστοποίηση στην Εταιρεία λαμβάνει χώρα με έγγραφη γνωστοποίηση προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αντικατάσταση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Την κένωση της θέσης (λόγω παραίτησης ή θανάτου) Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου ακολουθεί η εκλογή αντικαταστάτη από το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η εκλογή πρέπει να επικυρωθεί από την πρώτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, που θα συνέλθει μελλοντικώς.

Αν δεν επικυρωθεί η εκλογή του αντικαταστάτη Μέλους από τη Γενική Συνέλευση, τότε αυτή εκλέγει άλλο πρόσωπο για την κενωθείσα θέση, αλλά οι πράξεις που διενήργησε μέχρι την Γενική Συνέλευση ο αντικαταστάτης, είναι έγκυρες.

Εξουσίες και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί την Εταιρεία ως συλλογικό όργανο, λαμβάνοντας τις αποφάσεις του σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 όπως ισχύει σήμερα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας είναι αρμόδιο για την εκπροσώπησης της, δικαστικώς και εξωδίκως. Όλα τα μέλη του έχουν από μία ψήφο και όλα ευθύνονται για τις αποφάσεις που λαμβάνονται.

Οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου ασκούνται μέσα στο καθορισμένο από το νόμο ή το καταστατικό πλαίσιο σύμφωνα με την κυριαρχική κρίση του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αναφέρεται στη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας και είναι επιφορτισμένο με τις κατωτέρω αρμοδιότητες:

- Απόφαση για κάθε πράξη αφορούσα τη Διοίκηση της Εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας αυτής και την εν γένει επιδίωξη του σκοπού της.
- Διατύπωση προτάσεων διανομής κερδών και κράτησης των απαραίτητων, για τη λειτουργία και βιωσιμότητα της εταιρείας, αποθεματικών.
- Έγκριση του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης.
- Έγκριση ειδικών εκθέσεων των εξαμηνιαίων και των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας.
- Σύσταση έκθεσης πεπραγμένων για κάθε διαχειριστική χρήση.
- Τήρηση των απόρρητων και εμπιστευτικών πληροφοριών που αφορούν την Εταιρεία.
- Έγκριση του οργανογράμματος της Εταιρείας.
- Έγκριση εσωτερικού κανονισμού και τυχόν τροποποιήσεων αυτού.
- Διορισμός του εσωτερικού ελεγκτή.
- Λήψη περιοδικών αναφορών του εσωτερικού ελέγχου.
- Στρατηγικός σχεδιασμός της επιχειρηματικής πολιτικής της Εταιρείας.
- Διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και κερδοφορίας της Εταιρείας.
- Ενίσχυση της οικονομικής αξίας και αποδοτικότητας της Εταιρείας και των μετόχων.

- Τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων Δ.Σ.
- Παροχή εξουσιοδοτήσεων εκπροσώπησης της Εταιρείας, έκδοσης, οπισθογράφησης και εξόφλησης επιταγών, ιδίων ή τρίτων.
- Έγκριση προσλήψεων ανώτερων και ανώτατων στελεχών και έγκριση τυχόν συμβάσεων ορισμένου χρόνου.
- Πλήρη κατανόηση από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των ειδικών διατάξεων που έχει θεσπίσει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.
- Έγκριση σημαντικών συμφωνιών που αφορούν εξαγορές και συγχωνεύσεις.

Υποχρεώσεις - Καθήκοντα των μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Πρώτιστη υποχρέωση και καθήκον των μελών του είναι η επιδίωξη της ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της Εταιρείας και προάσπιση του γενικού εταιρικού συμφέροντος.

Λόγω της αυξημένης διασποράς του μετοχικού κεφαλαίου στο επενδυτικό κοινό επιβάλλεται η προστασία της μειοψηφίας και η απαλλαγή των αποφάσεων του Δ.Σ. από οποιαδήποτε άλλη σκοπιμότητα πέραν του συμφέροντος της Εταιρείας.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν πρέπει να επιδιώκουν μόνο τη βραχυπρόθεσμη ενίσχυση της χρηματιστηριακής αξίας της μετοχής της και απαγορεύεται σε κάθε περίπτωση να επιδιώκουν συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της Εταιρείας.

Κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνεται έναντι της Εταιρείας κατά τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων για κάθε πταίσμα του.

Επίσης, ευθύνεται αν ο ισολογισμός περιέχει παραλείψεις ή ψευδείς δηλώσεις που αποκρύπτουν την πραγματική κατάσταση της Εταιρείας.

Κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου υποχρεούται σε αυστηρή τήρηση των απορρήτων της Εταιρείας.

Απαγορεύεται στα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, να διενεργούν κατά επάγγελμα, χωρίς άδεια της Γενικής Συνέλευσης, είτε για λογαριασμό τους είτε για λογαριασμό τρίτων πράξεις που εμπίπτουν στους σκοπούς της Εταιρείας. Όταν προκύψει τέτοιο θέμα, θα πρέπει να συγκαλείται Έκτακτη Γενική Συνέλευση, η οποία είναι αρμόδια να δώσει εκ των προτέρων την εν λόγω άδεια. Σε περίπτωση παραβάσεως της ανωτέρω απαγόρευσης, η Εταιρεία δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση από τα Μέλη που διενήργησαν την παράβαση ή να απαιτήσει η ωφέλεια να περιέλθει σε αυτήν.

Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και κάθε τρίτος στον οποίο έχουν ανατεθεί αρμοδιότητές του, οφείλουν να αποκαλύπτουν στα υπόλοιπα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τα ίδια συμφέροντά τους, που ενδέχεται να ανακύψουν από συναλλαγές της Εταιρείας που εμπίπτουν στα καθήκοντά τους, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση ιδίων συμφερόντων με αυτών της Εταιρείας ή συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων που ανακύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά έτος συντάσσει έκθεση στην οποία αναφέρονται αναλυτικά οι συναλλαγές της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις.

Συνεδριάσεις του Δ.Σ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα, σύμφωνα με το καταστατικό της Εταιρείας, και εκτάκτως όταν απαιτείται από τις περιστάσεις, στην έδρα της Εταιρείας.

Η σύγκληση και η συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου γίνεται στην έδρα της Εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό τα μισά Μέλη αυτού και ένας ακόμη.

Επιτρέπεται κάθε Μέλος να αντιπροσωπεύει στη συνεδρίαση μόνο ένα άλλο Μέλος. Η πληρεξουσιότητα για αντιπροσώπηση μπορεί να δοθεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο, απλό έγγραφο ή απλό φαξ. Η αντιπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο δεν μπορεί να ανατεθεί σε πρόσωπα που δεν είναι Μέλη αυτού.

Εφόσον δεν ορίζει διαφορετικά ο νόμος οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευομένων Μελών.

Για τη συνεδρίαση ακολουθούνται οι εξής διαδικασίες:

- Η συνεδρίαση συγκαλείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου με πρόσκληση που γνωστοποιείται στα μέλη του δύο τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση.
- Στην πρόσκληση αναγράφονται με σαφήνεια και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης (διαφορετικά η λήψη αποφάσεων επιτρέπεται μόνο εφόσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα Μέλη του Διοικητικού και κανείς δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων).
- Εξετάζεται η ύπαρξη απαρτίας.
- Οι συζητήσεις και αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου καταχωρούνται σε ειδικό βιβλίο.
- Αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, για τα οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισής τους στο μητρώο ανωνύμων εταιριών όπως εκλογής νέων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου, συγκρότησης σε σώμα του Δ.Σ. κλπ., υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. εντός είκοσι (20) ημερών από τη συνεδρίασή του ως και ο Νόμος προβλέπει.

Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Οι αμοιβές που καταβάλλονται στα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά, και η μορφή αυτών εγκρίνονται από τη ΓΣ, μετά από πρόταση του ΔΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του καταστατικού της Εταιρείας εφόσον δεν προσκρούουν στον ανωτέρω Νόμο.

Η Εταιρεία είναι σε διαδικασία θέσπισης πολιτικής αποδοχών για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία θα υποβληθεί προς έγκριση στη ΓΣ.

Οι αμοιβές των μελών του ΔΣ για την χρήση 2018 περιλαμβάνονται στη σημείωση 34 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης χρήσης 2018.

Πρόεδρος ΔΣ

Ο Πρόεδρος του ΔΣ εκπροσωπεί την Εταιρεία ενώπιον των Δικαστηρίων και κάθε Αρχής, προϊστάται και διευθύνει τις συνεδριάσεις του ΔΣ και ενεργεί κάθε πράξη αρμοδιότητάς του που προβλέπεται από το Νόμο, το Καταστατικό και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.

Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι το ανώτερο εκτελεστικό όργανο της Εταιρείας. Ο Διευθύνων Σύμβουλος προϊστάται όλων των υπηρεσιών της Εταιρείας και διευθύνει το έργο τους. Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού, των Κανονισμών και Αποφάσεων του ΔΣ που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας, λαμβάνει όλες τις αναγκαίες αποφάσεις, υποβάλλει στο ΔΣ της Εταιρείας τις προτάσεις και εισηγήσεις που απαιτούνται για την υλοποίηση των σκοπών της Εταιρείας.

Τα σύντομα βιογραφικά σημειώματα των μελών του ΔΣ παρατίθενται στο Παράρτημα της παρούσας έκθεσης.

Επιτροπή Ελέγχου

Η Εταιρεία έχει συστήσει Επιτροπή Ελέγχου, η οποία ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων και αποτελείται από τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη τα οποία κατά την 31/12/2018 ήταν τα εξής:

A/A	Ονοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων (πιο πρόσφατη)	Λήξη θητείας
1	Εμμανουήλ - Ευάγγελος Λεκάκης του Νικολάου	Πρόεδρος Επιτροπής Ελέγχου, Μέλος Δ.Σ. - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό μέλος	24/06/2016	24/06/2019
2	Ιωάννης Μενάγιας του Ανδρέα	Μέλος Επιτροπής Ελέγχου, Μέλος Δ.Σ. - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό μέλος	11/05/2018	24/06/2019
3	Ηλίας Καράντζαλης του Γεωργίου	Μέλος Επιτροπής Ελέγχου, Μέλος Δ.Σ. - Μη Εκτελεστικό μέλος	24/06/2016	24/06/2019

Η Επιτροπή Ελέγχου πραγματοποίησε οκτώ (8) συνεδριάσεις εντός του 2018 και παρέστησαν όλα τα μέλη της. Η Επιτροπή Ελέγχου λειτουργεί ως επιτροπή του υφισταμένου Διοικητικού Συμβουλίου μέχρι τη λήξη της θητείας του.

Για τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις της Επιτροπής Ελέγχου ισχύουν και εφαρμόζονται όλα όσα αναφέρονται στις διατάξεις του Ν. 4449/2017 και στο σύμφωνο με αυτές Κανονισμό Λειτουργίας της.

Η Επιτροπή Ελέγχου μεταξύ άλλων:

- Ενημερώνει το ΔΣ για το αποτέλεσμα του τακτικού ελέγχου και επεξηγεί πώς συνέβαλε ο τακτικός έλεγχος στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ποιός ήταν ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία.
- Παρακολουθεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς της.
- Παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διασφάλισης της ποιότητας και διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας και, κατά περίπτωση, της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου της, όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της Εταιρείας.
- Παρακολουθεί τον τακτικό έλεγχο των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ιδίως την απόδοσή του.
- Επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην Εταιρεία.
- Είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών και προτείνει τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν.
- Ενημερώνει τους μετόχους κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση για τα πεπραγμένα της.

Πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς.

Η γνωστοποίηση των απαιτούμενων πληροφοριών κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς έχει ως κάτωθι,

- Διάρθρωση Μετοχικού Κεφαλαίου

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανερχόταν σε ΕΥΡΩ 12.758.591,88 διαιρούμενο σε 20.578.374 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας € 0,62 έκαστη.

Μέτοχος	Αριθμός Μετοχών	Ποσοστό %
AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG)	14.568.053	70,793%
Όλγα Λύκου	1.937.856	9,417%
Λοιποί μέτοχοι (<5%)	4.072.465	19,79%
Σύνολο	20.578.374	100,00%

Το σύνολο (100%) των μετοχών της Εταιρείας είναι κοινές, ονομαστικές και αδιαίρετες και δεν υπάρχουν ειδικές κατηγορίες μετοχών. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που συνοδεύουν τις μετοχές είναι αυτά που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 όπως ισχύει σήμερα, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρείας εφόσον δεν προσκρούουν στον ανωτέρω Νόμο.

• Περιορισμοί στη μεταβίβαση τίτλων και συμφωνίες μεταξύ μετόχων
Δεν υπάρχουν περιορισμοί στο δικαίωμα μεταβίβασης μετοχών της Εταιρείας που να είναι γνωστοί σε αυτήν.

• Σημαντικές συμφωνίες της Εταιρείας που ισχύουν / τροποποιούνται / λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Δεν υφίστανται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

• Τίτλοι που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου
Δεν υπάρχουν μετοχές της Εταιρείας που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

- Οι σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές της Εταιρείας είναι οι ακόλουθες:

Την 25^η Απριλίου 2019, η AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG) και η κα Όλγα Λύκου κατείχαν ποσοστό 70,793% και 9,417% αντίστοιχα του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας. Ο κος Νικόλαος Λύκος κατείχε ποσοστό 96,143% της AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG). Δεν υπάρχουν άλλοι μέτοχοι, που να κατέχουν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του μετοχικού κεφαλαίου της INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε. και τους οποίους να γνωρίζει η Εταιρεία.

Σημειώνεται ότι, την 25^η Απριλίου 2019, η INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε. δεν συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο καμίας εταιρείας εισηγμένης στο Χ.Α.

- Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν υφίστανται γνωστοί περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου (όπως περιορισμοί των δικαιωμάτων ψήφου σε κατόχους δεδομένου ποσοστού ή αριθμού ψήφων, προθεσμίες άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου, ή συστήματα στα οποία, με τη συνεργασία της εταιρείας, τα χρηματοπιστωτικά δικαιώματα που απορρέουν από τίτλους διαχωρίζονται από την κατοχή των τίτλων).

- Κανόνες αναφορικά με το διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Δεν υφίστανται κανόνες οι οποίοι διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018.

- Ειδικές εξουσίες μελών ΔΣ

Δεν υφίστανται ειδικές εξουσίες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορικά με έκδοση ή επαναγορά μετοχών.

Αναλυτικότερα, τα ζητήματα σχετικά με πληροφοριακά στοιχεία του αρ. 10 παρ. 1 γ, δ, στ της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Απριλίου 2004 σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς και ειδικότερα για τις σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές, τους κατόχους κάθε είδους τίτλων που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου και περιγραφή των εν λόγω δικαιωμάτων, τους περιορισμούς στο δικαίωμα ψήφου, έχουν αναπτυχθεί αναλυτικά στην ενότητα «ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡ. 4.7-8 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 3556/2007» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί αναπόσπαστο και ειδικό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Παράρτημα

Σύντομα βιογραφικά σημειώματα μελών Δ.Σ. και Επιτροπής Ελέγχου

Παναγιώτης Ν. Λύκος

Πρόεδρος Δ.Σ. - Μη Εκτελεστικό Μέλος

Γεννήθηκε το 1928 στην Αθήνα και είναι απόφοιτος της Βαρβακείου Σχολής και της σχολής Εμποροπλοιάρχων της Ύδρας. Ασχολείται με την τυπογραφία από το 1951 και υπήρξε πρωτοπόρος στην ίδρυση της Μηχανογραφικής Εκτύπωσης στην Ελλάδα. Υπήρξε Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Inform Π. Λύκος Α.Ε. από το 1951 μέχρι και το 2000.

Παναγιώτης Ι. Σπυρόπουλος

Αντιπρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος

Είναι πτυχιούχος του τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Διαθέτει εμπειρία τριάντα ετών στους τομείς της Διοίκησης και των Οικονομικών, τα τελευταία εικοσιπέντε εξ αυτών σε μεγάλες εισηγμένες στο Χ.Α. εταιρείες, δέκα ως Οικονομικός Διευθυντής και τα τελευταία δεκαπέντε έτη ως Γενικός Διευθυντής ή Διευθύνων Σύμβουλος. Εντάχθηκε στον Όμιλο για πρώτη φορά στις αρχές του 2002.

Ηλίας Γ. Καράντζαλης

Μη Εκτελεστικό Μέλος

Εκλέχθηκε μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Inform Λύκος το 2003. Είναι κάτοχος πτυχίου της Νομικής Αθηνών, καθώς και DEA Droit des Affaires et Droit Economique και DESS Banque et Finances από το Université Paris I Panthéon - Sorbonne. Είναι δικηγόρος και διατελεί Νομικός Σύμβουλος εταιρειών από το 1984.

Γεώργιος Ι. Τριανταφυλλίδης

Μη Εκτελεστικό Μέλος

Είναι πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Α.Σ.Ο.Ε.Ε.). Έχει εργαστεί από το 1977 ως στέλεχος πωλήσεων σε γνωστές ελληνικές και πολυεθνικές εταιρείες στην Ελλάδα και το εξωτερικό σε διαφορετικούς τομείς τόσο σε αγορές B2C όσο και σε B2B. Εργάζεται στην Εταιρεία από το 1987 και έχει διατελέσει Διευθύνων Σύμβουλος και μέλος Δ.Σ. σε θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου.

Εμμανουήλ - Ευάγγελος Ν. Λεκάκης

Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Είναι ανεξάρτητο και μη εκτελεστικό μέλος της Inform Λύκος από τον Μάρτιο του 2016. Είναι πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Α.Σ.Ο.Ε.Ε.). Διαθέτει πολυετή εμπειρία ως Οικονομικός, καθώς και ως Γενικός Διευθυντής σε μεγάλες εισηγμένες στο Χ.Α. εταιρείες.

Ιωάννης Α. Μενάγιας

Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Αποφοίτησε από το Glion institute of higher education (Ινστιτούτο Ανώτερης Εκπαίδευσης - Glion). Εργαζόταν στην Inform Λύκος από το 1984 έως το 2015. Διαθέτει μεγάλη εμπειρία ως Διευθυντής Πωλήσεων - Εξαγωγών στον τομέα των πληροφοριακών συστημάτων εκτύπωσης.

Γ) ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας **INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε.**

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «**INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε.**» (η «Εταιρεία»), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας
Απομείωση μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων (Υπεραξία) Κατά την 31/12/2018, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει υπεραξία € 2,09 εκ. περίπου. Η υπεραξία που προκύπτει από την συνένωση επιχειρήσεων κατανέμεται σε μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τις συνέργειες της συνένωσης. Η υπεραξία ελέγχεται (τουλάχιστον) ετησίως για απομείωση. Μια ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται όταν η λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό της. Το ανακτήσιμο ποσό μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης. Η αξία χρήσης βασίζεται στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές, με βάση επιχειρηματικά πλάνα τα οποία ενσωματώνουν βασικές παραδοχές και εκτιμήσεις της διοίκησης, προεξοφλημένες στην παρούσα αξία τους (προεξοφλημένες ταμειακές ροές). Οι βασικές παραδοχές της διοίκησης συνδέονται κυρίως με μελλοντικά γεγονότα και παραμέτρους, όπως τα πραγματικά λειτουργικά αποτελέσματα, μελλοντικά εταιρικά σχέδια, οικονομικές προεκτάσεις καθώς και δεδομένα της αγοράς (στατιστικά και μη).	Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες: • Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα της μεθοδολογίας της διοίκησης για την ορθή αναγνώριση των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών. • Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης, μέσω σύγκρισης της πραγματικής απόδοσης σε σχέση με τις προηγούμενες προβλέψεις. • Εξετάσαμε τη λογικότητα των παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης. • Εξετάσαμε την μαθηματική ακρίβεια των μοντέλων των προεξοφλημένων ταμειακών ροών. • Στις ανωτέρω διαδικασίες, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, χρησιμοποιήσαμε ειδικό εμπειρογνώμονα της εταιρείας μας. • Αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σχετικές σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Δεδομένης της σημαντικότητας της αξίας των παραπάνω μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων και της χρήσης παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού, θεωρούμε πως αυτό αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 δεν προέκυψε ανάγκη απομείωσης κάποιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με την λογιστική πολιτική, τις παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.ι, 16.Γ., 38.Α., 38.Ι. και 38.ΙΕ των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ανακτησιμότητα εμπορικών απαιτήσεων

Την 31/12/2018, οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας ανέρχονται σε € 11,8 εκ. (€ 12,9 εκ. την 31/12/2017) και € 4,2 εκ. (€ 5,4 εκ. την 31/12/2017) αντίστοιχα, ενώ η σχετική συσσωρευμένη απομείωση ανέρχεται σε € 1,1 εκ. (€ 1,09 εκ. την 31/12/2017) και € 823 χιλ. (€ 777 χιλ. την 31/12/2017) αντίστοιχα, όπως αναφέρεται στην σημείωση 18 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι εμπορικές απαιτήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναγνωρίζονται με τα ποσά τα οποία είναι πιθανόν να ανακτηθούν. Οι εκτιμήσεις για τα ανακτήσιμα ποσά των απαιτήσεων βασίζονται κυρίως σε αντικειμενικές ενδείξεις, την οικονομική κατάσταση του αντισυμβαλλόμενου καθώς και σε προηγούμενη εμπειρία.

Δεδομένης της σημαντικότητας του θέματος και του επιπέδου της κρίσης και των εκτιμήσεων που απαιτήθηκαν από την διοίκηση, θεωρούμε πως αυτό αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τη λογιστική πολιτική, τις παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.iii, 18, 27.Β, 37.Β και 38.ΙΓ&ΙΕ των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

- Αξιολογήσαμε τις εκτιμήσεις και την μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε από την διοίκηση για τον προσδιορισμό της ανακτησιμότητας των εμπορικών απαιτήσεων ή του χαρακτηρισμού τους ως επισφαλείς.
- Αξιολογήσαμε αν η πολιτική και η μεθοδολογία που εφάρμοσε η διοίκηση είναι κατάλληλες και συνεπείς με το ΔΠΧΑ 9.
- Κατανοήσαμε και εξετάσαμε τις διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου του Ομίλου και τις βασικές δικλίδες σχετικά με τη χορήγηση πιστώσεων στους πελάτες.
- Εξετάσαμε τις απαντητικές επιστολές του νομικού συμβούλου, για τον εντοπισμό τυχόν θεμάτων που υποδεικνύουν υπόλοιπα από εμπορικές απαιτήσεις που δεν είναι ανακτήσιμα στο μέλλον.
- Εξετάσαμε την ενηλικίωση των υπολοίπων των εμπορικών απαιτήσεων στο τέλος της χρήσης και αξιολογήσαμε το ύψος της απομείωσης των εμπορικών απαιτήσεων.
- Αξιολογήσαμε την ανακτησιμότητα των υπολοίπων συγκρίνοντας τα ποσά του τέλους της χρήσης με μεταγενέστερες εισπράξεις/τακτοποιήσεις.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σχετικές σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων και οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιαστικά ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιαστικά εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιαστικό σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τον τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.
- Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.
- Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.
- Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξήχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας ετήσιας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.
- Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.
- Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «**INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε.**» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη σημείωση 33 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 20/06/2006 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 13 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 25 Απριλίου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Στέργιος Ντέτσικας
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 41961

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Δ) ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 1/1 - 31/12/2018

Οι συνημμένες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο του εκδότη (εφεξής INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε. ή Εταιρεία) στις 25/04/2019 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.lykos.gr, καθώς και στο διαδικτυακό χώρο του Χ.Α. όπου και θα παραμείνουν στη διάθεση του επενδυτικού κοινού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την ημερομηνία της συντάξεως και δημοσιοποίησής τους. Σημειώνεται ότι στην ανωτέρω διεύθυνση www.lykos.gr, αναρτώνται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι εκθέσεις ελέγχου του νόμιμου ελεγκτή και οι εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου των θυγατρικών εταιρειών.

Ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης

Η κατάσταση οικονομικής θέσης του Ομίλου της χρήσης που έληξε την 31/12/2018 και τα αντίστοιχα συγκρίσιμα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν ως εξής:

	Σημείωση	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
		31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Περιουσιακά στοιχεία			
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	14	46.572.490	55.845.054
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	16	4.040.198	3.912.994
Λοιπές απαιτήσεις	18	26.863	25.250
Επενδυτικά ακίνητα	15	232.761	244.839
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	13	737.861	36.267
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		51.610.173	60.064.404
Αποθέματα	17	6.155.854	5.986.835
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	24	1.177.574	922.334
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	13	239.331	219.203
Εμπορικές απαιτήσεις	18	10.691.363	11.894.020
Λοιπές απαιτήσεις	18	758.031	851.179
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	18	332.303	146.056
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	19	5.944.584	2.067.396
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		25.299.040	22.087.024
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		76.909.213	82.151.428
Ίδια Κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	20	12.758.592	12.758.592
Υπέρ το άρτιο	20	13.805.791	13.805.791
Αποθεματικά	20	14.187.849	14.611.578
Αποτελέσματα σε νέο		(867.435)	5.753.741
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		39.884.798	46.929.702
Μη ελεγχόμενες συμμετοχές		290.609	677.174
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		40.175.407	47.606.876
Υποχρεώσεις			
Δανειακές υποχρεώσεις	22	18.119.192	4.188.682
Παροχές προσωπικού εξόδου από την υπηρεσία	11	1.006.285	1.021.398
Λοιπές υποχρεώσεις	23	9.017	14.427
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	13	618.835	1.700.104
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		19.753.329	6.924.611
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις		0	3.634
Δανειακές υποχρεώσεις	22	2.788.936	15.403.052
Εμπορικές υποχρεώσεις	23	11.864.004	9.352.536
Λοιπές υποχρεώσεις	23	1.048.188	1.184.820
Συμβατικές υποχρεώσεις	25	629.126	153.641
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	23	357.201	1.228.972
Προβλέψεις	26	293.023	293.287
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		16.980.477	27.619.942
Σύνολο υποχρεώσεων		36.733.806	34.544.553
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		76.909.213	82.151.428

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 έως 86 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

*Τα συγκρίσιμα κονδύλια έχουν αναδιατυπωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 (βλέπε σημείωση 37 (β)).

Εταιρική κατάσταση οικονομικής θέσης

Η κατάσταση οικονομικής θέσης της Εταιρείας της χρήσης που έληξε την 31/12/2018 και τα αντίστοιχα συγκρίσιμα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν ως εξής:

	Σημείωση	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Περιουσιακά στοιχεία			
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	14	23.058.013	30.279.839
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	16	1.836.751	1.805.589
Λοιπές απαιτήσεις	18	26.863	25.250
Επενδύσεις σε θυγατρικές	28	22.021.131	22.138.861
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	13	699.201	0
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		47.641.959	54.249.539
Αποθέματα	17	3.143.223	3.524.927
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	24	682.156	580.613
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	13	215.925	206.531
Εμπορικές απαιτήσεις	18	3.405.092	4.600.877
Λοιπές απαιτήσεις	18	311.735	317.702
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	18	155.669	444.986
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	19	5.183.007	1.148.246
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		13.096.807	10.823.880
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		60.738.766	65.073.420
Ίδια Κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	20	12.758.592	12.758.592
Υπέρ το άρτιο	20	13.805.791	13.805.791
Αποθεματικά	20	13.367.422	13.166.340
Αποτελέσματα σε νέο		(4.329.736)	2.274.021
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		35.602.069	42.004.743
Υποχρεώσεις			
Δανειακές υποχρεώσεις	22	17.310.308	2.819.251
Παροχές προσωπικού εξόδου από την υπηρεσία	11	1.006.285	1.021.398
Λοιπές υποχρεώσεις	23	9.017	14.427
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	13	0	1.014.836
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		18.325.610	4.869.913
Δανειακές υποχρεώσεις	22	760.214	11.836.387
Εμπορικές υποχρεώσεις	23	3.755.518	3.470.416
Λοιπές υποχρεώσεις	23	938.757	909.805
Συμβατικές υποχρεώσεις	25	569.362	138.586
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	23	787.237	1.843.571
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		6.811.086	18.198.764
Σύνολο υποχρεώσεων		25.136.697	23.068.677
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		60.738.766	65.073.420

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 έως 86 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

*Τα συγκρίσιμα κονδύλια έχουν αναδιατυπωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 (βλέπε σημείωση 37 (β)).

Ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων

Η κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου για τη χρήση 1/1 - 31/12/2018 και τα αντίστοιχα συγκρίσιμα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν ως εξής:

	Σημείωση	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
		31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Πωλήσεις	6	67.980.744	62.399.784
Κόστος πωληθέντων	7	(59.127.775)	(54.051.554)
Μικτό κέρδος		8.852.970	8.348.230
Λοιπά έσοδα	7	1.277.885	1.335.282
Έξοδα διάθεσης	7	(4.022.374)	(4.207.037)
Έξοδα διοίκησης	7	(3.702.791)	(3.364.202)
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	7	(520.447)	(435.685)
Λοιπά έξοδα	7	(696.856)	(718.341)
+ Αποσβέσεις		4.261.712	3.955.262
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	9	5.450.099	4.913.509
Μη επαναλαμβανόμενα έξοδα	7	(6.697.939)	0
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων		(1.247.841)	4.913.509
- Αποσβέσεις		(4.261.712)	(3.955.262)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		(5.509.553)	958.247
Χρηματοοικονομικά έσοδα	8	15.935	15.412
Χρηματοοικονομικά έξοδα	8	(1.359.204)	(1.270.970)
Καθαρά χρηματοοικονομικά κόστη		(1.343.269)	(1.255.558)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		(6.852.822)	(297.311)
Φόρος εισοδήματος	13	1.545.249	(274.045)
Κέρδη / (ζημιές)		(5.307.573)	(571.356)
Κέρδη / (ζημιές) αποδιδόμενα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(5.326.613)	(647.970)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		19.039	76.614
		(5.307.573)	(571.356)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 έως 86 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

*Τα συγκρίσιμα κονδύλια έχουν αναδιατυπωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 (βλέπε σημείωση 37 (β)).

Εταιρική κατάσταση αποτελεσμάτων

Η κατάσταση αποτελεσμάτων της Εταιρείας για τη χρήση 1/1 - 31/12/2018 και τα αντίστοιχα συγκρίσιμα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν ως εξής:

	Σημείωση	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Πωλήσεις	6	33.115.492	29.768.048
Κόστος πωληθέντων	7	(29.008.475)	(25.687.364)
Μικτό κέρδος		4.107.017	4.080.684
Λοιπά έσοδα	7	763.143	966.313
Έξοδα διάθεσης	7	(2.552.507)	(2.739.755)
Έξοδα διοίκησης	7	(2.213.975)	(2.081.683)
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	7	(520.447)	(435.685)
Λοιπά έξοδα	7	(178.189)	(236.964)
+ Αποσβέσεις		3.101.787	2.946.973
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	9	2.506.829	2.499.882
Μη επαναλαμβανόμενα έξοδα	7	(5.229.587)	0
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων		(2.722.758)	2.499.882
- Αποσβέσεις		(3.101.787)	(2.946.973)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		(5.824.546)	(447.090)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	8	728.461	70.033
Χρηματοοικονομικά έξοδα	8	(941.227)	(935.328)
Καθαρά χρηματοοικονομικά κόστη		(212.766)	(865.295)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		(6.037.312)	(1.312.385)
Φόρος εισοδήματος	13	1.491.393	(12.579)
Κέρδη / (ζημιές)		(4.545.919)	(1.324.964)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 έως 86 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

*Τα συγκρίσιμα κονδύλια έχουν αναδιατυπωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 (βλέπε σημείωση 37 (β)).

Ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων

Η κατάσταση συνολικών εσόδων του Ομίλου για τη χρήση 1/1 - 31/12/2018 και τα αντίστοιχα συγκρίσιμα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν ως εξής:

	Σημείωση	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
		31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
(Ζημιές) / κέρδη μετά φόρων		(5.307.573)	(571.356)
Λοιπά συνολικά έσοδα			
Στοιχεία τα οποία δεν θα ανακαταταχθούν στα αποτελέσματα			
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) αναγνώρισης πρόβλεψης αποζημίωσης προσωπικού	11	5.811	(26.616)
Αναλογούν φόρος		(3.818)	7.719
Επίδραση από μεταβολή φορολογικού συντελεστή	13	199.090	0
		201.083	(18.897)
Στοιχεία τα οποία ενδέχεται να ανακαταταχθούν στα αποτελέσματα			
Συναλλαγματικές διαφορές από μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στο εξωτερικό		6.996	(630.571)
		6.996	(630.571)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά φόρων		208.079	(649.469)
Συνολικό εισόδημα		(5.099.494)	(1.220.825)
Συνολικό εισόδημα αποδιδόμενο σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(5.125.501)	(1.288.795)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		26.006	67.971
		(5.099.494)	(1.220.825)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 έως 86 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

*Τα συγκρίσιμα κονδύλια έχουν αναδιατυπωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 (βλέπε σημείωση 37 (β)).

Εταιρική κατάσταση συνολικών εσόδων

Η κατάσταση συνολικών εσόδων της Εταιρείας για τη χρήση 1/1 - 31/12/2018 και τα αντίστοιχα συγκρίσιμα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν ως εξής:

	Σημεί- ωση	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
(Ζημιές) / κέρδη μετά φόρων		(4.545.919)	(1.324.964)
Λοιπά συνολικά έσοδα			
Στοιχεία τα οποία δεν θα ανακαταταχθούν στα αποτελέσματα			
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) αναγνώρισης πρόβλεψης αποζημίωσης προσωπικού	11	5.811	(26.616)
Αναλογούν φόρος		(3.818)	7.719
Επίδραση από μεταβολή φορολογικού συντελεστή	13	199.090	0
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά φόρων		201.083	(18.897)
Συνολικό εισόδημα		(4.344.836)	(1.343.861)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 έως 86 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

*Τα συγκρίσιμα κονδύλια έχουν αναδιατυπωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 (βλέπε σημείωση 37 (β)).

Ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων

Η κατάσταση μεταβολής των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου έχει ως εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ	Για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018								
	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρείας Αποθεματικό συν/κών διαφορών	Αποθεματικό αναπροσαρμογής	Αποθεματικό ΔΛΠ 19	Αποτελέσματα σε νέο	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	12.758.592	13.805.791	(1.885.057)	16.650.720	(155.644)	5.945.224	47.119.625	677.742	47.797.367
Προσαρμογές λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 15	0	0	(358)	0	0	64.086	63.728	130	63.858
Προσαρμογές λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	0	0	1.918	0	0	(255.569)	(253.652)	(699)	(254.350)
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	12.758.592	13.805.791	(1.883.497)	16.650.720	(155.644)	5.753.741	46.929.702	677.174	47.606.876
Κέρδη / (ζημιές)	0	0	0	0	0	(5.326.613)	(5.326.613)	19.039	(5.307.573)
Λοιπά συνολικά έσοδα	0	0	29	199.090	1.993	0	201.112	6.967	208.079
Συνολικά έσοδα	0	0	29	199.090	1.993	(5.326.613)	(5.125.501)	26.006	(5.099.494)
Μεταβολή ποσοστού θυγατρικών (σημ.28)	0	0	0	0	0	138.434	138.434	(371.434)	(233.000)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου	0	0	0	0	0	0	0	(270)	(270)
Διανομή μερισμάτων	0	0	0	0	0	(2.057.837)	(2.057.837)	(40.866)	(2.098.704)
Μεταφορά σε αποτελέσματα σε νέο	0	0	0	(624.841)	0	624.841	0	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	12.758.592	13.805.791	(1.883.468)	16.224.969	(153.652)	(867.435)	39.884.798	290.609	40.175.407

Ο ΟΜΙΛΟΣ	Για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017								
	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρείας Αποθεματικό συν/κών διαφορών	Αποθεματικό αναπροσαρμογής	Αποθεματικό ΔΛΠ 19	Αποτελέσματα σε νέο	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	12.758.592	13.805.791	(1.261.569)	16.650.720	(136.747)	7.958.015	49.774.802	658.888	50.433.690
Προσαρμογές λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 15	0	0	0	0	0	63.851	63.851	0	63.851
Προσαρμογές λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	0	0	0	0	0	(179.670)	(179.670)	0	(179.670)
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	12.758.592	13.805.791	(1.261.569)	16.650.720	(136.747)	7.842.196	49.658.983	658.888	50.317.871
Κέρδη / (ζημιές)	0	0	0	0	0	(647.970)	(647.970)	76.614	(571.356)
Λοιπά συνολικά έσοδα	0	0	(621.928)	0	(18.897)	0	(640.825)	(8.643)	(649.469)
Συνολικά έσοδα	0	0	(621.928)	0	(18.897)	(647.970)	(1.288.795)	67.971	(1.220.825)
Διανομή μερισμάτων	0	0	0	0	0	(1.440.486)	(1.440.486)	(49.684)	(1.490.170)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	12.758.592	13.805.791	(1.883.497)	16.650.720	(155.644)	5.753.741	46.929.702	677.174	47.606.876

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 έως 86 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

*Τα συγκρίσιμα κονδύλια έχουν αναδιατυπωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 (βλέπε σημείωση 37 (β)).

Εταιρική κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων

Η κατάσταση μεταβολής των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας έχει ως εξής:

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018

	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό αναπροσαρ- μογής	Αποθεματικό ΔΛΠ 19	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα σε νέο	Σύνολο
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	12.758.592	13.805.791	5.614.730	(155.644)	7.707.254	2.396.173	42.126.896
Προσαρμογές λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 15	0	0	0	0	0	50.839	50.839
Προσαρμογές λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	0	0	0	0	0	(172.992)	(172.992)
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	12.758.592	13.805.791	5.614.730	(155.644)	7.707.254	2.274.021	42.004.743
Κέρδη / (ζημιές)	0	0	0	0	0	(4.545.919)	(4.545.919)
Λοιπά συνολικά έσοδα	0	0	199.090	1.993	0	0	201.083
Συνολικά έσοδα	0	0	199.090	1.993	0	(4.545.919)	(4.344.836)
Διανομή μερισμάτων	0	0	0	0	0	(2.057.837)	(2.057.837)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	12.758.592	13.805.791	5.813.820	(153.652)	7.707.254	(4.329.736)	35.602.069

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017

	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό αναπροσαρ- μογής	Αποθεματικό ΔΛΠ 19	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα σε νέο	Σύνολο
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	12.758.592	13.805.791	5.614.730	(136.747)	7.707.254	5.118.405	44.868.025
Προσαρμογές λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 15	0	0	0	0	0	47.008	47.008
Προσαρμογές λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	0	0	0	0	0	(125.943)	(125.943)
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	12.758.592	13.805.791	5.614.730	(136.747)	7.707.254	5.039.471	44.789.091
Κέρδη / (ζημιές)	0	0	0	0	0	(1.324.964)	(1.324.964)
Λοιπά συνολικά έσοδα	0	0	0	(18.897)	0	0	(18.897)
Συνολικά έσοδα	0	0	0	(18.897)	0	(1.324.964)	(1.343.861)
Διανομή μερισμάτων	0	0	0	0	0	(1.440.486)	(1.440.486)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	12.758.592	13.805.791	5.614.730	(155.644)	7.707.254	2.274.021	42.004.743

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 έως 86 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

*Τα συγκρίσιμα κονδύλια έχουν αναδιατυπωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 (βλέπε σημείωση 37 (β)).

Ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών

Οι ταμειακές ροές του Ομίλου για τη χρήση 1/1 - 31/12/2018 και τα αντίστοιχα συγκρίσιμα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(6.852.822)	(297.311)
Πλέον / μείον προσαρμογές για:		
– Αποσβέσεις ενσώματων & άυλων περιουσιακών στοιχείων	4.261.712	3.955.262
– Καθαρά χρηματοοικονομικά κόστη	1.343.269	1.255.558
– Κέρδη από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	(27.764)	(28.802)
– Συναλλαγματικές διαφορές	(9.070)	(100.418)
– Ζημιές απομείωσης ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	6.603.352	887
– Αύξηση εύλογης αξίας επενδυτικών ακινήτων	1.682	10.128
– Μεταβολή μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προσωπικού και προβλέψεων	(15.113)	0
– Λοιπές προσαρμογές	115.864	126.065
	5.421.110	4.921.368
Μεταβολές κεφαλαίου κίνησης για:		
Αποθέματα	(169.018)	(359.357)
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	826.333	(960.704)
Εμπορικές υποχρεώσεις και λοιπές υποχρεώσεις	1.306.141	921.539
Ροές από λειτουργική δραστηριότητα	7.384.566	4.522.846
Πληρωθέντες φόροι	17.146	48.634
Πληρωθέντες τόκοι	(1.361.278)	(1.200.180)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	6.040.434	3.371.299
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Ληφθέντες τόκοι	19.407	12.665
Εισπραχθέντα μερίσματα	33	0
Εισπράξεις από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	21.586	35.598
Πληρωμές για απόκτηση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	(1.440.260)	(1.435.717)
Απόκτηση ποσοστού θυγατρικών	(233.000)	0
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(1.632.234)	(1.387.454)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Εισπράξεις από δάνεια	15.000.000	2.143.964
Πληρωμές δανείων	(12.394.505)	(533.162)
Πληρωμές χρηματοδοτικών μισθώσεων	(1.059.842)	(966.300)
Πληρωθέντα μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(40.866)	(49.684)
Πληρωθέντα μερίσματα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	(2.054.344)	(1.440.486)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(549.556)	(845.668)
Καθαρή μείωση ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων	3.858.645	1.138.177
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 1 Ιανουαρίου	2.067.396	926.095
Επίδραση από μεταβολή συναλλαγματικών ισοτιμιών	18.543	3.124
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 31 Δεκεμβρίου	5.944.584	2.067.397

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 έως 86 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

*Τα συγκρίσιμα κονδύλια έχουν αναδιατυπωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 (βλέπε σημείωση 37 (β)).

Εταιρική κατάσταση ταμειακών ροών

Οι ταμειακές ροές της Εταιρείας για τη χρήση 1/1 - 31/12/2018 και τα αντίστοιχα συγκρίσιμα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν ως εξής:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017 <i>* Αναδιατυπωμένα</i>
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(6.037.312)	(1.312.385)
Πλέον / μείον προσαρμογές για:		
– Αποσβέσεις ενσώματων & άυλων περιουσιακών στοιχείων	3.101.787	2.946.973
– Καθαρά χρηματοοικονομικά κόστη	212.766	865.295
– Κέρδη από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	(9.976)	(28.802)
– (Αναστροφή) ζημιών απομείωσης ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	5.100.000	0
– Μεταβολή μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προσωπικού και προβλέψεων	(15.113)	0
– Λοιπές προσαρμογές	73.033	72.476
	2.425.186	2.543.556
Μεταβολές κεφαλαίου κίνησης για:		
Αποθέματα	381.703	(149.765)
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	1.238.501	994.184
Εμπορικές υποχρεώσεις και λοιπές υποχρεώσεις	(311.504)	479.454
Ροές από λειτουργική δραστηριότητα	3.733.886	3.867.429
Πληρωθέντες φόροι	47.068	78.085
Πληρωθέντες τόκοι	(937.705)	(878.112)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	2.843.249	3.067.402
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Ληφθέντες τόκοι	20.873	15.300
Εισπραχθέντα μερίσματα	711.238	51.083
Εισπράξεις από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	3.461	35.428
Εισπράξεις από δάνεια χορηγηθέντα προς συνδεδεμένα μέρη	60.000	0
Εισπράξεις από πώληση επενδύσεων	299.730	0
Πληρωμές για απόκτηση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	(735.659)	(1.114.248)
Απόκτηση ποσοστού θυγατρικών	(217.000)	0
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	142.643	(1.012.437)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Εισπράξεις από δάνεια	15.000.000	1.225.800
Πληρωμές δανείων	(11.100.000)	(525.800)
Πληρωμές χρηματοδοτικών μισθώσεων	(796.787)	(868.606)
Πληρωθέντα μερίσματα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	(2.054.344)	(1.440.486)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	1.048.870	(1.609.092)
Καθαρή μείωση ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων	4.034.762	445.873
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 1 Ιανουαρίου	1.148.246	702.373
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 31 Δεκεμβρίου	5.183.007	1.148.246

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 έως 86 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

*Τα συγκρίσιμα κονδύλια έχουν αναδιατυπωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 (βλέπε σημείωση 37 (β)).

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

Βάση σύνταξης

1. Αναφέρουσα επιχείρηση

Ο Όμιλος INFORM ΛΥΚΟΣ αποτελεί έναν ταχύτατα αναπτυσσόμενο Όμιλο εταιριών, που διαμορφώνει την αγορά στο χώρο του Information Management, υπό το εμπορικό σήμα INFORM. Σήμερα, ο Όμιλος δραστηριοποιείται διεθνώς και πρωταγωνιστεί στο χώρο της διαχείρισης εντύπων, διαμορφώνοντας τις εξελίξεις στην εκτυπωτική αγορά, αλλά και στην αγορά της ασφαλούς διαχείρισης δεδομένων, πληροφοριών και εφαρμογών.

Η έδρα της μητρικής Εταιρείας Inform Π. Λύκος Α.Ε. (η Εταιρεία) είναι στο Κορωπί Αττικής, 5ο χλμ. Λεωφ. Βάρης - Κορωπίου.

Από 12/03/2014, οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG), με έδρα την Αυστρία. Ο Όμιλος AUSTRIACARD AG (πρώην LYKOS AG) είναι ένας διεθνής Όμιλος, που δραστηριοποιείται στον τομέα του Digital Security, υπό το εμπορικό σήμα AUSTRIACARD και στον τομέα του Information Management υπό το εμπορικό σήμα INFORM.

Οι οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση 1/1 - 31/12/2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 25/4/2019.

2. Λογιστική βάση

Οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις (εφεξής οι «οικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί από τη Διοίκηση με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε εύλογες αξίες μέσω των αποτελεσμάτων και την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern) και είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ») και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (εφεξής «ΔΛΠ»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/ 2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19ης Ιουλίου 2002) και έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των ερμηνειών τους, όπως αυτές έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) της IASB. Η περίοδος εφαρμογής κάθε ΔΛΠ/ΔΠΧΑ ορίζεται από τους σχετικούς κανονισμούς που εκδίδει η αρμόδια επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Λεπτομέρειες σχετικά με τις λογιστικές πολιτικές και μεθόδους που ακολούθησε ο Όμιλος κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και τις αλλαγές που επήλθαν κατά τη διάρκεια του έτους 2018 περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 36 - 39.

3. Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Οι ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σε Ευρώ, το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας. Όλα τα ποσά έχουν στρογγυλοποιηθεί στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός αν υπάρχει άλλη αναφορά.

4. Σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί από τη διοίκηση τη διενέργεια κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων, οι οποίες επηρεάζουν τα δημοσιευμένα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων. Επηρεάζουν επίσης τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων την ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, καθώς και τα δημοσιευμένα ποσά εσόδων και εξόδων.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς με τη χρησιμοποίηση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί.

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων, εσόδων και εξόδων αφορούν:

i. Εξέταση για τυχόν απομείωση υπεραξίας, συνολικών συμμετοχών ή άλλων περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος ελέγχει ετησίως την υπάρχουσα υπεραξία για τυχόν απομείωση και ερευνά τα γεγονότα ή τις συνθήκες που καθιστούν πιθανή την ύπαρξη απομείωσης, όπως για παράδειγμα μια σημαντική δυσμενής αλλαγή στο εταιρικό κλίμα ή μια απόφαση για πώληση ή διάθεση μιας μονάδας ή ενός λειτουργικού τομέα. Ο καθορισμός της ύπαρξης απομείωσης απαιτεί την αποτίμηση της αντίστοιχης μονάδας, η οποία εκτιμάται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προεξόφλησης των ταμειακών ρών. Κατά την εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας, ο Όμιλος βασίζεται σε μια σειρά από παράγοντες, στους οποίους περιλαμβάνονται τα πραγματικά λειτουργικά αποτελέσματα, μελλοντικά εταιρικά σχέδια, οικονομικές προεκτάσεις καθώς και δεδομένα της αγοράς (στατιστικά και μη).

Εάν από αυτή την ανάλυση προκύπτει ανάγκη για απομείωση της υπεραξίας, η μέτρηση της απομείωσης απαιτεί εκτίμηση της εύλογης αξίας για κάθε αναγνωριζόμενο ενσώματο ή περιουσιακό στοιχείο. Σε αυτή την περίπτωση, χρησιμοποιείται η προσέγγιση των ταμειακών ρών, η οποία αναφέρεται παραπάνω, από ανεξάρτητους εκτιμητές όταν κρίνεται κατάλληλο. Βλέπε σχετικά τη σημείωση 16.

ii. Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων σε κάθε περίοδο αναφοράς. Κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των εν λόγω στοιχείων. Βλέπε σχετικά τη σημείωση 38 (Θ) και (Ι).

iii. Ανακτησιμότητα των απαιτήσεων και προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές

Οι επισφαλείς λογαριασμοί απεικονίζονται με τα ποσά τα οποία είναι πιθανόν να ανακτηθούν. Οι εκτιμήσεις για τα ανακτήσιμα ποσά των απαιτήσεων βασίζονται σε αντικειμενικές ενδείξεις, την οικονομική κατάσταση αντισυμβαλλόμενου καθώς και σε προηγούμενη εμπειρία. Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων και εύλογων προβλέψεων.

iv. Συνταξιοδοτικά προγράμματα

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Μία τέτοια αναλογιστική παραδοχή είναι και το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής. Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτοκίου προεξόφλησης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, οι οποίες μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης. Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Βλέπε σχετικά τη σημείωση 12 και 38 (Ε).

v. Προσδιορισμός εύλογης αξίας

Στο πλαίσιο της εφαρμογής των ΔΠΧΑ, ο Όμιλος έχει υποχρέωση ή επιλογή να αποτιμήσει περιουσιακά στοιχεία του και υποχρεώσεις του στην εύλογη αξία τους.

Η εύλογη αξία αποτελεί επιμέτρηση που βασίζεται στην αγορά και δεν αφορά μια συγκεκριμένη οντότητα. Για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, δύναται να υπάρχουν διαθέσιμες παρατηρήσιμες συναλλαγές στην αγορά ή πληροφορίες της αγοράς. Για άλλα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, δύναται να μην υπάρχουν διαθέσιμες παρατηρήσιμες συναλλαγές στην αγορά ή πληροφορίες της αγοράς. Ωστόσο, ο στόχος της επιμέτρησης της εύλογης αξίας είναι ο ίδιος και στις δύο περιπτώσεις, να εκτιμηθεί η τιμή στην οποία θα λάμβανε χώρα μια κανονική συναλλαγή για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή τη μεταβίβαση της υποχρέωσης μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς (ήτοι μια τιμή εξόδου κατά την ημερομηνία επιμέτρησης από την οπτική ενός συμμετέχοντα στην αγορά που κατέχει το περιουσιακό στοιχείο ή οφείλει την υποχρέωση).

Ακόμα και όταν δεν υφίσταται παρατηρήσιμη αγορά για την παροχή πληροφοριών τιμολόγησης σχετικά με την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης κατά την ημερομηνία επιμέτρησης, η επιμέτρηση της εύλογης αξίας πρέπει να θεωρεί ότι μια συναλλαγή λαμβάνει χώρα κατά την ημερομηνία αυτή, εξετάζοντας τη συναλλαγή από την οπτική ενός συμμετέχοντα στην αγορά που κατέχει το περιουσιακό στοιχείο ή οφείλει την υποχρέωση. Αυτή η υποτιθέμενη συναλλαγή αποτελεί τη βάση εκτίμησης της τιμής πώλησης του περιουσιακού στοιχείου ή μεταβίβασης της υποχρέωσης. Ειδικά για τις υποχρεώσεις εάν δεν υπάρχει παρατηρήσιμη αγορά για την παροχή πληροφοριών αποτίμησης σχετικά με τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης (π.χ. όταν οι συμβατικοί και άλλοι νομικοί περιορισμοί εμποδίζουν τη μεταβίβαση των εν λόγω στοιχείων), δύναται να υπάρχει παρατηρήσιμη αγορά για την εν λόγω υποχρέωση εάν την κατέχει άλλο μέρος ως περιουσιακό στοιχείο (π.χ. εταιρική ομολογία).

Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που ο Όμιλος επιμετρά στην εύλογη αξία αφορούν κυρίως μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Για τη βελτίωση της συνέπειας και της συγκρισιμότητας στις επιμετρήσεις εύλογης αξίας και τις συναφείς γνωστοποιήσεις, ο Όμιλος υιοθετώντας σχετικές απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13 έχει καθορίσει ιεραρχία εύλογης αξίας που κατηγοριοποιεί σε τρία επίπεδα τις εισροές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας. Η ιεράρχηση εύλογης αξίας δίνει μέγιστη προτεραιότητα στις επίσημες τιμές (χωρίς προσαρμογές) σε αγορές με σημαντικό όγκο συναλλαγών για πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις (εισροές 1ου επιπέδου) και ελάχιστη προτεραιότητα σε μη παρατηρήσιμες εισροές (εισροές 3ου επιπέδου).

Οι εισροές 1ου επιπέδου είναι οι επίσημες χρηματιστηριακές τιμές (χωρίς προσαρμογή) στις αγορές για πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στις οποίες έχει πρόσβαση η οντότητα κατά την ημερομηνία επιμέτρησης.

Οι εισροές 2ου επιπέδου είναι εισροές πέραν των επίσημων χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο 1ο επίπεδο, οι οποίες είναι παρατηρήσιμες για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση είτε άμεσα είτε έμμεσα. Εάν το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση διαθέτει προκαθορισμένη (συμβατική) διάρκεια, μια εισροή 2ου επιπέδου πρέπει να είναι παρατηρήσιμη για την πλήρη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

Οι εισροές 3ου επιπέδου είναι μη παρατηρήσιμες εισροές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις υποθέσεις που γίνονται σχετικά με τον υπολογισμό των εύλογων αξιών περιλαμβάνονται στις εξής σημειώσεις:

- Σημείωση 14 Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός
- Σημείωση 15 Επενδυτικά ακίνητα
- Σημείωση 27 Χρηματοοικονομικά μέσα

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο Όμιλος κατέχει ορισμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά μέσα (π.χ. ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα) οι ιστορικές αξίες των οποίων, εξαιτίας της βραχυπρόθεσμης φύσης τους, δεν παρουσιάζουν ουσιώδεις διαφορές από τις εύλογες αξίες που θα προσδιορίζονταν με βάση τεχνικές αποτίμησης.

vi. Λογιστικός χειρισμός ενδεχόμενου πρόστιμου από την Επιτροπή Ανταγωνισμού της Ρουμανίας

Το 2016, η Επιτροπή Ανταγωνισμού της Ρουμανίας επέβαλε πρόστιμο ποσού περίπου € 800 χιλ. στη θυγατρική του Ομίλου Inform Lykos S.A., (ILR) με έδρα τη Ρουμανία. Καθώς η Διοίκηση είναι πεπεισμένη ότι ο Όμιλος ακολουθεί το δίκαιο του ανταγωνισμού και ότι η ετυμηγορία είναι αδικαιολόγητη και δυσανάλογη, έχει ασκήσει έφεση κατά της εν λόγω απόφασης. Το 2017 το εφετείο απέρριψε τα αιτήματα που υπέβαλε η εταιρεία. Σε απάντηση αυτής της ετυμηγορίας, η εταιρεία άσκησε έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο της Ρουμανίας. Η πρώτη ακρόαση έχει προγραμματιστεί για την 5^η Νοεμβρίου 2020. Συνεπώς, κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας έκθεσης, η δικαστική υπόθεση είναι ακόμα σε εξέλιξη. Λαμβάνοντας υπόψη παρόμοιες περιπτώσεις άλλων εταιρειών, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η ILR θα καταβάλει ένα πρόστιμο το οποίο θα είναι σημαντικά χαμηλότερο από την αρχική ετυμηγορία. Στο πλαίσιο εφαρμογής της αρχής της συντηρητικότητας η Διοίκηση σχημάτισε στη χρήση 2016 σχετική πρόβλεψη ποσού € 300 χιλ. για αυτή την υπόθεση, η οποία περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Επιδόσεις του έτους

5. Λειτουργικοί τομείς

i. Βάση καταμερισμού

Ο Όμιλος διαθέτει ένα στρατηγικό τομέα δραστηριοποίησης, αυτόν της διαχείρισης εντύπων και ολοκληρωμένων λύσεων έντυπης πληροφορικής. Όλες οι μονάδες που συνθέτουν τον εν λόγω τομέα παράγουν τα ίδια προϊόντα και υπηρεσίες, απαιτούν και χρησιμοποιούν την ίδια τεχνολογία και τις ίδιες ή παρόμοιες στρατηγικές μάρκετινγκ.

Η δραστηριότητα του παραπάνω τομέα εκτείνεται γεωγραφικά κυρίως σε δύο χώρες στην Ελλάδα και τη Ρουμανία. Η γεωγραφική αυτή κατανομή αποτελεί για τον Όμιλο και τον παράγοντα προσδιορισμού και των προς αναφορά τομέων.

Οι παραπάνω λειτουργικοί τομείς παρακολουθούνται από τον επικεφαλής των λήψεων επιχειρηματικών και στρατηγικών αποφάσεων του Ομίλου (Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου).

Η πληροφόρηση που σχετίζεται με κάθε τομέα της αναφοράς ορίζεται παρακάτω. Τα «αποτελέσματα προ φόρων» αποτελούν για τη Διοίκηση το πιο κατάλληλο κριτήριο αποδοτικότητας του κάθε τομέα.

31/12/2018	Τομέας εκτυπώσεων Ελλάδας	Τομέας εκτυπώσεων Ρουμανίας	Λοιποί Τομείς	Ενδοεταιρικές απαλοιφές	Σύνολο
Πωλήσεις	32.758.636	34.589.560	632.549	0	67.980.745
Ενδοεταιρικές πωλήσεις	356.856	2.161.356	0	(2.518.212)	0
Πωλήσεις Τομέα	33.115.492	36.750.916	632.549	(2.518.212)	67.980.745
Κόστος πωληθέντων	(29.008.475)	(32.106.965)	(532.516)	2.520.181	(59.127.775)
Μικτό κέρδος	4.107.017	4.643.951	100.033	1.970	8.852.971
Λοιπά έσοδα	763.143	834.942	83.529	(403.729)	1.277.885
Έξοδα διάθεσης	(2.552.507)	(1.634.916)	0	165.050	(4.022.374)
Έξοδα διοίκησης	(2.213.975)	(1.564.084)	(117.457)	192.725	(3.702.791)
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	(520.447)	0	0	0	(520.447)
Λοιπά έξοδα	(178.189)	(551.243)	(15.974)	48.551	(696.856)
+ Αποσβέσεις	3.101.787	1.057.962	101.962	0	4.261.712
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	2.506.829	2.786.612	152.093	4.566	5.450.100
- Αποσβέσεις	(3.101.787)	(1.057.962)	(101.962)	0	(4.261.712)
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	(594.959)	1.728.650	50.131	4.566	1.188.388
Χρηματοοικονομικά έσοδα	728.461	34	1.824.283	(2.536.844)	15.935
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(941.227)	(412.840)	(8.677)	3.540	(1.359.204)
Καθαρά χρηματοοικονομικά κόστη	(212.766)	(412.806)	1.815.607	(2.533.304)	(1.343.269)
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(807.725)	1.315.843	1.865.738	(2.528.738)	(154.881)
Μη επαναλαμβανόμενα έξοδα	(5.229.587)	(1.503.354)	0	35.002	(6.697.939)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(6.037.312)	(187.511)	1.865.738	(2.493.736)	(6.852.821)
Φόρος εισοδήματος	1.491.393	14.876	38.980		1.545.249
Κέρδη / (ζημιές)	(4.545.919)	(172.635)	1.904.718	(2.493.736)	(5.307.572)
31/12/2017	Τομέας εκτυπώσεων Ελλάδας	Τομέας εκτυπώσεων Ρουμανίας	Λοιποί Τομείς	Ενδοεταιρικές απαλοιφές	Σύνολο
Πωλήσεις	29.152.845	32.445.988	800.951	0	62.399.784
Ενδοεταιρικές πωλήσεις	615.203	2.599.399	0	(3.214.603)	0
Πωλήσεις Τομέα	29.768.048	35.045.387	800.951	(3.214.603)	62.399.784
Κόστος πωληθέντων	(25.687.364)	(30.835.620)	(641.328)	3.112.758	(54.051.554)
Μικτό κέρδος	4.080.684	4.209.767	159.623	(101.845)	8.348.230
Λοιπά έσοδα	966.313	688.169	87.006	(406.206)	1.335.282
Έξοδα διάθεσης	(2.739.755)	(1.628.946)	0	161.664	(4.207.037)
Έξοδα διοίκησης	(2.081.683)	(1.369.512)	(116.804)	203.797	(3.364.202)
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	(435.685)	0	0	0	(435.685)

Λοιπά έξοδα	(236.964)	(623.234)	(4.805)	146.662	(718.341)
+ Αποσβέσεις	2.946.973	901.697	106.593	0	3.955.262
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	2.499.882	2.177.941	231.613	4.072	4.913.509
- Αποσβέσεις	(2.946.973)	(901.697)	(106.593)	0	(3.955.262)
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	(447.090)	1.276.244	125.020	4.072	958.247
Χρηματοοικονομικά έσοδα	70.033	27	240.407	(295.055)	15.412
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(935.328)	(330.279)	(9.012)	3.650	(1.270.970)
Καθαρά χρηματοοικονομικά κόστη	(865.295)	(330.252)	231.394	(291.405)	(1.255.558)
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(1.312.385)	945.992	356.415	(287.333)	(297.311)
Μη επαναλαμβανόμενα έξοδα	0	0	0	0	0
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(1.312.385)	945.992	356.415	(287.333)	(297.311)
Φόρος εισοδήματος	(12.579)	(184.634)	(76.832)	0	(274.045)
Κέρδη / (ζημιές)	(1.324.964)	761.358	279.583	(287.333)	(571.356)

Η κατανομή των περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων, κεφαλαιακών δαπανών και αποσβέσεων στους λειτουργικούς τομείς αναλύεται ως εξής:

31/12/2018	Τομέας εκτυπώσεων Ελλάδας	Τομέας εκτυπώσεων Ρουμανίας	Λοιποί τομείς	Ενδοεταιρικές απαλοιφές	Σύνολο
Περιουσιακά στοιχεία	60.738.766	34.732.974	1.997.963	(20.560.490)	76.909.213
Υποχρεώσεις	25.136.697	11.554.780	605.829	(563.500)	36.733.806
Κεφαλαιακές δαπάνες	1.012.789	697.734	21.875	0	1.732.398
Αποσβέσεις	3.101.787	1.057.962	101.962	0	4.261.712

31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	Τομέας εκτυπώσεων Ελλάδας	Τομέας εκτυπώσεων Ρουμανίας	Λοιποί τομείς	Ενδοεταιρικές απαλοιφές	Σύνολο
Περιουσιακά στοιχεία	65.073.420	35.981.386	2.259.369	(21.162.746)	82.151.428
Υποχρεώσεις	23.068.677	11.659.292	864.611	(1.048.027)	34.544.553
Κεφαλαιακές δαπάνες	1.298.248	1.539.594	611	0	2.838.453
Αποσβέσεις	2.946.973	901.697	106.593	0	3.955.262

Η κατανομή των πωλήσεων του Ομίλου στην Ελλάδα και σε χώρες του εξωτερικού έχουν ως εξής:

	31/12/2018	31/12/2017
Ρουμανία	34.282.302	32.442.208
Ελλάδα	29.972.493	26.427.551
Αυστρία	1.015.907	704.672
Γαλλία	683.875	666.670
Αλβανία	633.329	1.080.142
Μαρόκο	464.853	531.330
Ισπανία	235.236	248.191
Βουλγαρία	144.565	121.351
Κύπρος	124.461	184.960
Γερμανία	102.603	46.917
Κόσοβο	20.720	78.405
Ουγγαρία	19.326	10.483
Μάλτα	7.899	56.615
Άλλες χώρες	17.286	11.321
Προσαρμογή ΔΠΧΑ 15	255.892	(211.032)
Σύνολο	67.980.744	62.399.784

6. Πωλήσεις

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Πωλήσεις αγαθών	28.864.490	28.275.164	11.344.863	12.055.619
Παροχή υπηρεσιών	24.302.018	21.445.471	5.874.104	3.996.571
Πωλήσεις εμπορευμάτων	14.814.236	12.679.149	15.896.525	13.715.858
Σύνολο	67.980.744	62.399.784	33.115.492	29.768.048

Οι πωλήσεις αυξήθηκαν κυρίως λόγω του έργου ΑΤΗ.ΕΝΑ κάρτα και εισιτήρια μεταφοράς.

7. Έσοδα και έξοδα

Α. Λοιπά έσοδα

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κρατικές επιχορηγήσεις	3.804	6.900	3.804	6.900
Κέρδη από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	27.101	35.428	9.976	35.428
Μισθώματα από εκμισθώσεις κτιριακών εγκαταστάσεων & μηχανολογικού εξοπλισμού	501.484	497.588	349.432	345.290
Αναστροφή προβλέψεων προηγούμενων χρήσεων	102.283	141.319	8.258	141.319
Κεφαλαιοποιηθέντα έξοδα ανάπτυξης	347.192	341.326	306.908	341.326
Λοιπά έσοδα	296.021	312.721	84.765	96.050
Σύνολο	1.277.885	1.335.282	763.143	966.313

Β. Κόστος πωληθέντων

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	4.573.643	4.770.226	2.746.891	2.848.921
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	15.113.434	13.966.378	4.993.146	5.371.217
Κόστη ταχυδρομικών	18.937.150	16.279.275	2.302.996	511.264
Κόστος εμπορευμάτων	12.959.343	11.118.791	13.984.527	11.867.600
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	533.985	780.631	272.532	453.070
Παροχές και έξοδα συντήρησης	1.588.218	2.014.623	1.002.638	982.631
Μισθώματα από εκμισθώσεις κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων	99.293	78.568	87.574	87.725
Φόροι και τέλη	89.083	90.949	40.978	43.887
Έξοδα μεταφορών	8.862	2.654	8.902	2.202
Υλικά άμεσης ανάλωσης	1.401.521	1.413.139	841.785	914.201
Αποσβέσεις	3.569.331	3.306.044	2.514.052	2.410.018
Λοιπά έξοδα	253.911	230.276	212.454	194.629
Σύνολο	59.127.775	54.051.554	29.008.475	25.687.364

Το κόστος εμπορευμάτων αυξήθηκε κυρίως λόγω του έργου ΑΤΗ.ΕΝΑ κάρτα και εισιτήρια μεταφοράς.

Γ. Έξοδα διάθεσης

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.949.825	2.078.062	1.480.852	1.623.632
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	226.741	213.682	255.250	264.931
Προμήθειες αντιπροσώπων	503.661	483.297	0	0
Παροχές τρίτων	208.749	226.635	173.159	188.345
Μισθώματα από εκμισθώσεις κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων	17.234	16.852	3.561	5.423
Φόροι και τέλη	48.450	53.054	37.137	39.249
Έξοδα μεταφορών	612.914	700.739	265.803	307.820

Υλικά άμεσης ανάλωσης	31.987	35.485	12.993	17.681
Αποσβέσεις	225.580	226.350	200.846	195.118
Λοιπά έξοδα	197.234	172.881	122.907	97.555
Σύνολο	4.022.374	4.207.037	2.552.507	2.739.755

Δ. Έξοδα διοίκησης

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2.151.359	1.839.018	1.187.675	1.062.613
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	735.488	739.520	549.237	559.033
Παροχές τρίτων	307.657	325.846	180.782	170.906
Μισθώματα από εκμισθώσεις κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων	39.786	27.265	2.993	5.295
Φόροι και τέλη	35.529	39.577	20.910	19.447
Έξοδα μεταφορών	100	901	100	901
Υλικά άμεσης ανάλωσης	2.432	7.256	2.015	6.485
Αποσβέσεις	257.831	251.226	177.920	170.194
Λοιπά έξοδα	172.610	133.593	92.344	86.809
Σύνολο	3.702.791	3.364.202	2.213.975	2.081.683

Ε. Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	301.002	249.737	301.002	249.737
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	1.950	8.000	1.950	8.000
Παροχές τρίτων	3.611	3.253	3.611	3.253
Φόροι και τέλη	78	124	78	124
Υλικά άμεσης ανάλωσης	182	0	182	0
Αποσβέσεις	208.971	171.642	208.971	171.642
Λοιπά έξοδα	4.654	2.929	4.654	2.929
Σύνολο	520.447	435.685	520.447	435.685

ΣΤ. Μη επαναλαμβανόμενα έξοδα

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	94.587	0	94.587	0
Απομείωση αξίας ενσώματων παγίων	6.603.352	0	5.100.000	0
Λοιπά έξοδα	0	0	35.000	0
Σύνολο	6.697.939	0	5.229.587	0

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την απομείωση των ενσώματων παγίων περιλαμβάνονται στη σημείωση 14 (Ε).

Ζ. Λοιπά έξοδα

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Συναλλαγματικές διαφορές - Ζημιές	18.339	49.265	445	1.674
Ζημιές από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	3.343	6.625	0	6.625
Ζημιά από συμβατικές ρήτρες	14.399	24.571	6.548	10.988
Ζημιά απομείωσης εμπορικών απαιτήσεων	146.282	150.033	49.640	107.244
Ζημιές απομείωσης αποθεμάτων	31.802	6.632	31.802	0
Μείωση εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	1.682	10.128	0	0
Επαστιμολογηθέντα έξοδα	184.179	178.892	0	0
Έξοδα τραπεζής	1.299	2.565	0	0
Λοιπά έξοδα	295.531	289.629	89.754	110.433
Σύνολο	696.856	718.341	178.189	236.964

8. Καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα από τόκους από δάνεια και απαιτήσεις	15.901	15.412	17.223	18.950
Έσοδα από μερίσματα	33	0	711.238	51.083
Χρηματοοικονομικά έσοδα	15.935	15.412	728.461	70.033
Τόκοι δανειακών υποχρεώσεων	1.200.830	1.114.746	894.842	876.437
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	133.385	136.991	30.364	43.188
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	24.988	19.233	16.021	15.703
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.359.204	1.270.970	941.227	935.328
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος	(1.343.269)	(1.255.558)	(212.766)	(865.295)

9. Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (adjusted EBITDA)

Ο Όμιλος και η Εταιρεία παρουσίασαν κατά την παρουσιαζόμενη χρήση 2018 μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού ύψους € 6.697.939 και € 5.229.587, αντίστοιχα (βλέπε ανωτέρω σημείωση 7 (ΣΤ))

Τα προσαρμοσμένα Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (adjusted EBITDA) κατά το ποσό των μη επαναλαμβανόμενων εξόδων για τον Όμιλο και για την Εταιρεία ανήλθαν για τη χρήση του 2018 σε ποσό ύψους € 5.450.099 και € 2.506.829, αντίστοιχα.

Το προσαρμοσμένο EBITDA είναι σύμφωνο με τον σχετικό ορισμό για τον υπολογισμό του χρηματοοικονομικού δείκτη «Συνολικός Καθαρός Δανεισμός/EBITDA (προσαρμοσμένο)» βάσει της από 27 Δεκεμβρίου 2018 σύμβασης του ομολογιακού δανείου της Εταιρείας (βλέπε σχετικά τη σημείωση 22).

Σημειώνεται ότι τα κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA) για τον Όμιλο και την Εταιρεία ανήλθαν για τη χρήση του 2018 σε ποσό ύψους € (1.247.841) και € (2.722.758) αντίστοιχα.

10. Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή

A. Βασικά κέρδη ή βασικές (ζημιές) ανά μετοχή

Όλες οι μετοχές της Εταιρείας είναι κοινές (βλέπε σχετικά τη σημείωση 21). Ο υπολογισμός των κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή βασίστηκε στα ακόλουθα κέρδη/(ζημιές) κατανομημένα στους κοινούς μετόχους και το σταθμισμένο μέσο όρο των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Κέρδη / (ζημιές) που αναλογούν σε ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας.	(5.326.613)	(647.970)

B. Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών

	2018	2017
Κοινές μετοχές την 1 Ιανουαρίου	20.578.374	20.578.374
Επιδράσεις στο έτος	0	0
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών την 31 Δεκεμβρίου	20.578.374	20.578.374

Γ. Κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή

	2018	2017 *Αναδιατυπωμένα
Κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή	(0,2588)	(0,0315)

Παροχές προσωπικού

11. Παροχές προσωπικού

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών	1.006.285	1.021.398	1.006.285	1.021.398
Σύνολο υποχρεώσεων για παροχές προς το προσωπικό	1.006.285	1.021.398	1.006.285	1.021.398
Μη κυκλοφορούν	1.006.285	1.021.398	1.006.285	1.021.398
Κυκλοφορούν	0	0	0	0
Σύνολο	1.006.285	1.021.398	1.006.285	1.021.398

Οι υποχρεώσεις σε ασφαλιστικούς φορείς περιλαμβάνονται στις λοιπές υποχρεώσεις και αναλύονται στη σημείωση 23.

Οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού αναλύονται στη σημείωση 12.

Το υπόλοιπο του λογαριασμού των παροχών προσωπικού αφορά στην υποχρέωση που διαμορφώνεται από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών του Ομίλου που ισχύει για τους εργαζόμενους στην Ελλάδα. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτό το πρόγραμμα αφορούν αποζημιώσεις του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης που προκύπτουν από τις διατάξεις του νόμου 2112/20, όπως τροποποιήθηκε από το νόμο 4093/12. Σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία, δεν προβλέπεται η δημιουργία και η χρηματοδότηση, με την μορφή εισφορών, ειδικού ταμείου (αποθεματικού) για την κάλυψη των αποζημιώσεων αποχώρησης των νόμων 2112/20 και 3026/54, όπως τροποποιήθηκαν από το νόμο 4093/12, καθώς και άλλων σχετικών παροχών. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μην έχει δημιουργηθεί κάποιο ειδικό ταμείο από τον Όμιλο ως εργοδότη από το οποίο θα μπορούσε να γίνει η εξόφληση της υποχρέωσης. Οι αποζημιώσεις που προβλέπονται από τους νόμους 2112/20 και 3026/54, όπως τροποποιήθηκαν από το νόμο 4093/12, είναι αποκλειστικά εφάπαξ αποζημιώσεις, οι οποίες δίδονται μόνο στις περιπτώσεις κανονικής αποχώρησης, απόλυσης και για όσους υπόκεινται στο νόμο 3026/54, στο θάνατο και στην οικειοθελή αποχώρηση υπό προϋποθέσεις.

Το παραπάνω πρόγραμμα δημιουργεί έκθεση του Ομίλου σε αναλογιστικούς κινδύνους, όπως τον κίνδυνο λόγω χρήσης παραδοχών μακροζωίας και επιτοκίου προεξόφλησης των παραδοχών.

Α. Μεταβολές της υποχρέωσης των καθορισμένων παροχών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συμφωνία των υπολοίπων έναρξης και λήξης των παρουσιαζόμενων χρήσεων των υποχρεώσεων που απορρέουν από το πρόγραμμα:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.021.398	958.106	1.021.398	958.106
Περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα				
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	25.199	26.535	25.199	26.535
Πίστωση από παρελθούσα απασχόληση	0	761	0	761
Διακανονισμοί/περικοπές/αποχωρήσεις κέρδη/(ζημιές)	76.265	26.694	76.265	26.694
Κόστος τόκων (έσοδο)	16.342	18.204	16.342	18.204
	117.806	72.194	117.806	72.194
Περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα				
Επαναμετρήσεις ζημιές (κέρδη):				
– Αναλογιστικές ζημιές (κέρδη) προκύπτουν από:				
- Χρηματοοικονομικές παραδοχές	(25.376)	47.344	(25.376)	47.344
- Εμπειρικές αναπροσαρμογές	19.565	(20.728)	19.565	(20.728)
Συνολικό ποσό που περιλαμβάνεται στα συνολικά εισοδήματα	(5.811)	26.616	(5.811)	26.616
	111.995	98.810	111.995	98.810
Λοιπά				
Παροχές πληρωτέες	(127.108)	(35.518)	(127.108)	(35.518)
	(127.108)	(35.518)	(127.108)	(35.518)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.006.285	1.021.398	1.006.285	1.021.398

Β. Παραδοχές της αναλογιστικής μελέτης

Οι ακόλουθες ήταν οι κύριες υποθέσεις που λήφθηκαν υπόψη στην αναλογιστική μελέτη του προγράμματος καθορισμένων παροχών που ήταν σε ισχύ την 31/12/2018 (εκφρασμένες με σταθμικό μέσο όρο):

	31/12/2018	31/12/2017
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,8%	1,6%
Ποσοστό μελλοντικής αύξησης αμοιβών	1,0%	1,0%
Ποσοστό μελλοντικής αύξησης αποζημιώσεων	1,0%	1,0%

Η διάρκεια της υποχρέωσης για την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τη χρήση 2018 είναι τα 16,8 χρόνια (2017: 16,2).

Γ. Ανάλυση ευαισθησίας

Μια λογικά πιθανή μεταβολή της τάξεως του 1% του συντελεστή προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκε στην αποτίμηση, θα επέφερε τις εξής μεταβολές στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών για την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

	31/12/2018		31/12/2017	
<i>Επίδραση σε ευρώ</i>	Αύξηση	Μείωση	Αύξηση	Μείωση
Επιτόκιο προεξόφλησης (1% μεταβολή)	(150.762)	185.085	(148.103)	179.766

12. Έξοδα προσωπικού

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αμοιβές & Ημερομίσθια	6.993.027	6.577.023	4.501.038	4.560.359
Ασφαλιστικές εισφορές	1.232.484	1.575.816	1.135.254	1.117.663
Λοιπά έξοδα προσωπικού	727.098	732.689	56.908	55.366
Έξοδα συνδεδεμένα με καθορισμένα προγράμματα παροχών και παροχών τερματισμού	117.806	51.515	117.806	51.515
Σύνολο	9.070.415	8.937.043	5.811.007	5.784.903

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στον Όμιλο και στην Εταιρεία την 31/12/2018 ανέρχόταν σε 369 (31/12/2017: 398) και 165 (31/12/2017: 163) άτομα αντίστοιχα.

Φορολογία εισοδήματος**13. Φορολογία εισοδήματος**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Τρέχον έξοδο φόρου				
Φόρος εισοδήματος τρέχοντος έτους	(14.769)	(26.127)	0	0
	(14.769)	(26.127)	0	0
Αναβαλλόμενη φορολογία				
Δημιουργία και αντιστροφή προσωρινών διαφορών	1.637.123	(247.918)	1.600.453	(12.579)
Μεταβολή φορολογικού συντελεστή	(77.105)	0	(109.060)	0
	1.560.018	(247.918)	1.491.393	(12.579)
Σύνολο	1.545.249	(274.045)	1.491.393	(12.579)

Την 03/12/2018 ψηφίστηκε ο Ν. 4579/2018 σύμφωνα με τον οποίο ο φορολογικός συντελεστής των νομικών προσώπων στην Ελλάδα μειώνεται σταδιακά σε 28% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, σε 27% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020, σε 26% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021 και σε 25% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και επομένων.

Επομένως, κατά την ημερομηνία αναφοράς έγινε επαναμέτρηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων με τους ανωτέρω θεσπισμένους φορολογικούς συντελεστές με συνέπεια να προκύψει (έξοδο)/έσοδο φόρου ποσού € (77.105) για τον Όμιλο και € (109.060) για την Εταιρεία, καθώς και ποσό € 199.090 που αφορά αναβαλλόμενο φόρο σχετιζόμενο με το αποθεματικό αναπροσαρμογής ακινήτων και το αποθεματικό του ΔΛΠ 19 το οποίο αναγνωρίστηκε στην κατάσταση συνολικών εσόδων της Εταιρείας.

A. Συμφωνία πραγματικού με θεωρητικό φορολογικό συντελεστή

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31/12/2018		31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα		31/12/2018		31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(6.852.822)		(297.311)		(6.037.312)		(1.312.385)	
Φόρος που προκύπτει βάσει του εγχώριου φορολογικού συντελεστή	29%	1.753.925	29%	57.160	29%	1.750.820	29%	362.939
Επίδραση φορολογικών συντελεστών σε ξένες δικαιοδοσίες		15.772		128.317		0		0
Μη εκπιπόμενες δαπάνες		(31.464)		(64.571)		(15.799)		(28.336)
Ζημιές τρέχουσας χρήσης για τις οποίες δεν έχει αναγνωρισθεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση		(192.984)		(394.952)		(243.629)		(347.182)
	1.545.249		(274.045)		1.491.393		(12.579)	

B. Μεταβολή αναβαλλόμενης φορολογίας

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31/12/2018		31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα		31/12/2018		31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	
	Απαιτή- σεις	Υποχρεώ- σεις	Απαιτή- σεις	Υποχρεώ- σεις	Απαιτή- σεις	Υποχρεώ- σεις	Απαιτή- σεις	Υποχρεώ- σεις
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	379.790	825.747	0	2.480.698	139.790	0	0	1.583.600
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	0	77.738	0	118.211	0	77.669	0	117.880
Επενδύσεις σε ακίνητα	0	1.845	0	2.584	0	0	0	0
Απαιτήσεις	278.637	0	231.034	0	234.843	0	181.396	0
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	186.685	0	256.719	0	181.984	0	251.039	0
Παροχές προσωπικού								
εξόδου από την υπηρεσία	252.886	0	296.205	0	252.886	0	296.205	0
Λοιπές υποχρεώσεις	0	763.934	0	786.739	0	548.343	0	597.727
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	0	26.266	0	23.220	0	21.027	0	20.765
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	716.559	0	963.658	0	536.737	0	576.496	0
Φορολογικές απαιτήσεις (υποχρεώσεις)	1.814.556	1.695.530	1.747.616	3.411.453	1.346.240	647.039	1.305.136	2.319.972
Συμψηφισμός	(1.076.695)	(1.076.695)	(1.711.349)	(1.711.349)	(647.039)	(647.039)	(1.305.136)	(1.305.136)
Καθαρές Φορολογικές απαιτήσεις (υποχρεώσεις)	737.861	618.835	36.267	1.700.104	699.201	0	0	1.014.836

Γ. Μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

Δεν έχουν σχηματιστεί αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των φορολογικών ζημιών ορισμένων ετών επειδή δεν είναι βέβαιο ότι θα προκύψουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων ο Όμιλος θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα οφέλη από τις εν λόγω φορολογικές ζημιές. Οι εν λόγω δυνητικές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ανέρχονται για τον Όμιλο για τη χρήση 2018 σε ποσό € 1.486.132 και για την Εταιρεία για τη χρήση 2018 σε ποσό € 1.286.385.

Δ. Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις

Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις του Ομίλου που εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης ποσού € 239.331 (2017: € 219.203) αφορούν κυρίως παρακρατούμενους ή προκαταβλημένους φόρους εισοδήματος, και αντίστοιχα της Εταιρείας ποσού € 215.925 (2017: € 206.531).

Περιουσιακά στοιχεία

14. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

Α. Συμφωνία των λογιστικών αξιών

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				
	Εδαφικές εκτάσεις και κτίρια	Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποι- ήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστη					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	52.280.281	47.189.561	6.269.479	66.648	105.805.969
Προσθήκες	270.086	1.617.209	136.381	100.467	2.124.143
Εκποιήσεις	0	(25.950)	(115.722)	0	(141.672)
Ανακατατάξεις	33.566	100.468	0	(134.034)	0
Επίδραση διακύμανσης συναλλαγματικής ισοτιμίας	(506.388)	(268.993)	(5.183)	(900)	(781.464)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	52.077.545	48.612.295	6.284.955	32.181	107.006.977
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	52.077.545	48.612.295	6.284.955	32.181	107.006.977
Προσθήκες	47.946	647.720	138.111	203.728	1.037.505
Εκποιήσεις	0	(114.254)	(9.800)	(32.400)	(156.454)
Ανακατατάξεις	0	84.844	0	(84.844)	0
Επίδραση διακύμανσης συναλλαγματικής ισοτιμίας	(17.570)	17.117	3.667	(1)	3.213
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	52.107.921	49.247.721	6.416.933	118.665	107.891.240
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και ζημιές απομείωσης					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	18.057.258	24.253.258	5.640.219	0	47.950.735
Αποσβέσεις	514.743	2.827.472	179.559	0	3.521.774
Εκποιήσεις	0	(7.689)	(115.463)	0	(123.152)
Επίδραση διακύμανσης συναλλαγματικής ισοτιμίας	(41.557)	(142.421)	(3.457)	0	(187.434)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	18.530.444	26.930.620	5.700.858	0	51.161.923
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	18.530.444	26.930.620	5.700.858	0	51.161.923
Αποσβέσεις	522.066	2.987.747	177.022	0	3.686.835
Εκποιήσεις	0	(137.221)	(6.276)	0	(143.497)
Απομειώσεις	0	6.603.352	0	0	6.603.352
Επίδραση διακύμανσης συναλλαγματικής ισοτιμίας	(1.884)	9.550	2.471	0	10.137
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	19.050.626	36.394.048	5.874.076	0	61.318.750
Λογιστικές αξίες					
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	33.547.101	21.681.675	584.097	32.181	55.845.054
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	33.057.295	12.853.673	542.857	118.665	46.572.490

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ				
	Εδαφικές εκτάσεις και κτίρια	Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποι- ήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστη					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	32.384.690	32.307.216	5.303.854	31.300	70.027.060
Προσθήκες	181.774	310.995	126.300	0	619.069
Εκποιήσεις	0	(25.950)	(115.550)	0	(141.500)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	32.566.464	32.592.261	5.314.604	31.300	70.504.629
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	32.566.464	32.592.261	5.314.604	31.300	70.504.629
Προσθήκες	44.930	307.985	105.353	0	458.268
Εκποιήσεις	0	(27.943)	(2.682)	0	(30.625)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	32.611.395	32.872.303	5.417.275	31.300	70.932.273
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και ζημιές απομείωσης					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	16.567.151	16.440.419	4.791.044	0	37.798.613
Αποσβέσεις	330.083	2.060.582	158.663	0	2.549.329
Εκποιήσεις	0	(7.689)	(115.463)	0	(123.152)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	16.897.234	18.493.312	4.834.244	0	40.224.790
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	16.897.234	18.493.312	4.834.244	0	40.224.790
Αποσβέσεις	336.577	2.083.539	158.313	0	2.578.428

Εκποιήσεις	0	(26.276)	(2.682)	0	(28.958)
Απομειώσεις	0	5.100.000	0	0	5.100.000
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	17.233.811	25.650.575	4.989.874	0	47.874.260
Λογιστικές αξίες					
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	15.669.230	14.098.948	480.361	31.300	30.279.839
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	15.377.584	7.221.728	427.401	31.300	23.058.013

B. Προσδιορισμός της εύλογης αξίας

i. Ιεράρχηση εύλογης αξίας

Η εύλογη αξία των οικοπέδων και των κτιρίων προσδιορίζεται από εξωτερικούς, ανεξάρτητους εκτιμητές, οι οποίοι διαθέτουν αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα και πρόσφατη εμπειρία στον τόπο και στην κατηγορία του ακινήτου που εκτιμάται. Οι ανεξάρτητοι εκτιμητές παρέχουν ή εκτιμούν την εύλογη αξία των ακινήτων του Ομίλου. Η συχνότητα των αναπροσαρμογών εξαρτάται από τις μεταβολές της εκτιμώμενης εύλογης αξίας των ακινήτων σε σχέση με τη λογιστική. Όταν η μεταβολή είναι ουσιώδης διενεργείται περαιτέρω αναπροσαρμογή.

Με βάση τα δεδομένα που λαμβάνονται υπόψη κατά την τεχνική αποτίμησης, η επιμέτρηση της εύλογης αξίας για τα παραπάνω ακίνητα κατατάσσεται στο επίπεδο 2 (βλέπε σχετικά τη σημείωση 4(v)).

ii. Τεχνική αποτίμησης και σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Εδαφικές εκτάσεις και κτίρια χρησιμοποιούμενα για την παραγωγή στην Ελλάδα

Η τελευταία μελέτη που διενεργήθηκε από ανεξάρτητο εκτιμητή προκειμένου να προσεγγιστεί η εύλογη αξία των εν λόγω ενσώματων ακινητοποιήσεων πραγματοποιήθηκε τη χρήση 2016. Η εκτίμηση βασίστηκε σε ενδείξεις της αγοράς που αφορούν παρόμοια ακίνητα, ενσωματώνοντας προσαρμογές για παράγοντες ειδικούς για τα αποτιμώμενα ακίνητα, όπως μέγεθος των οικοπέδων και κτιρίων, χρήση, τοποθεσία και τυχόν βάρη. Η βάση υπολογισμού της αποτίμησης εξαρτάται από παρατηρήσιμες συναλλαγές για παρόμοια ακίνητα. Το σημαντικότερο δεδομένο για την παραπάνω επανεκτίμηση είναι η εύλογη αξία της γης ανά τ.μ., η οποία αποτιμήθηκε στα € 190 μεσοσταθμικά και το κόστος αντικατάστασης ανά τ.μ. το οποίο αποτιμήθηκε στα € 308 μεσοσταθμικά. Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι παραπάνω παρατηρήσιμες τιμές δεν έχουν αλλάξει ουσιαστικά μέχρι και την περίοδο δημοσίευσης των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων.

Εδαφικές εκτάσεις και κτίρια χρησιμοποιούμενα για την παραγωγή στη Ρουμανία

Για την αποτίμηση των ακινήτων του Ομίλου στη Ρουμανία χρησιμοποιήθηκε η ίδια τεχνική αποτίμησης με αυτήν που χρησιμοποιήθηκε και περιγράφεται για τα ακίνητα στην Ελλάδα. Η τελευταία επανεκτίμηση έγινε το Δεκέμβριο του 2016. Το σημαντικότερο δεδομένο για την επανεκτίμηση είναι η εύλογη αξία της γης ανά τ.μ., η οποία αποτιμήθηκε στα € 156 μεσοσταθμικά και το κόστος αντικατάστασης ανά τ.μ. το οποίο αποτιμήθηκε στα € 470 μεσοσταθμικά. Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι παραπάνω παρατηρήσιμες τιμές δεν έχουν αλλάξει ουσιαστικά μέχρι και την περίοδο δημοσίευσης των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων.

Γ. Μισθωμένα μηχανήματα

Ο Όμιλος μισθώνει με χρηματοδοτική μίσθωση μηχανήματα στην Ελλάδα και τη Ρουμανία αξίας € 4.069.911 (2017: € 4.797.922). Η αξία του μισθωμένου εξοπλισμού αποτελεί και εξασφάλιση των σχετικών υποχρεώσεων leasing.

Δ. Εγγυήσεις

Επί παγίων περιουσιακών στοιχείων των εταιριών του Ομίλου (έκταση και κτιριακές εγκαταστάσεις στη Ρουμανία) αξίας € 5 εκατ. υφίστανται προσημειώσεις υποθήκης για την κάλυψη δανειακών υποχρεώσεων. Επί των Παγίων ή Ακινήτων της μητρικής Εταιρείας δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη.

Ε. Απομειώσεις μηχανολογικού εξοπλισμού

Ο μηχανολογικός εξοπλισμός του Ομίλου που χρησιμοποιείται για την παραγωγή και την διάθεση αγαθών και υπηρεσιών παρουσιάζεται στον ισολογισμό στις αναπροσαρμοσμένες αξίες του, μειωμένες κατά τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν απομειώσεις. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός κατατάσσεται σε τρεις βασικές κατηγορίες παραγωγής προϊόντων:

1. Κατηγορίες μηχανημάτων

- Παραδοσιακές εκτυπώσεις
- Ψηφιακές εκτυπώσεις
- Παραγωγή και Προσωποποίηση καρτών

1.1. Μηχανές παραδοσιακών εκτυπώσεων

Η κατηγορία αυτή αντιπροσωπεύει πάγια με συνολική αξία κτήσης την 31/12/2018 ποσού 21,4 εκατ. ευρώ και αναπόσβεστη αξία (προ απομειώσεων) 6,2 εκατ. ευρώ. Η ωφέλιμη ζωή που έχει οριστεί για αυτά τα πάγια είναι τα 20 έτη, η δε μέση παρούσα ηλικία τους φθάνει τα 9 έτη.

Οι εν λόγω μηχανές χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Σε αυτές που χρησιμοποιούνται για την εκτύπωση σταθερών στοιχείων και σε αυτές που πραγματοποιούν τη σύνθεση εντύπων. Πιο συγκεκριμένα η πρώτη κατηγορία αφορά μηχανές οι οποίες παράγουν μεγάλο όγκο εκτυπώσεων από ρόλο χαρτιού σε φύλλο. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει μηχανές οι οποίες συνθέτουν διπλά ή τριπλά ή και παραπάνω φύλλα σε έντυπα. Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της κατηγορίας παγίων αφορά παραδοσιακά μηχανήματα (εκτυπωτές offset) των οποίων η ωφέλιμη ζωή συνήθως

ξεπερνάει και τα 20 έτη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι η εταιρεία έχει στην κυριότητα της παραδοσιακά μηχανήματα (εκτυπωτικές μηχανές για παραγωγή εντύπων) που συνεχίζουν να είναι λειτουργικές αν και έχουν αποκτηθεί πριν από 25 έτη.

1.2. Μηχανές ψηφιακών εκτυπώσεων

Η κατηγορία αυτή αντιπροσωπεύει πάγια με συνολική αξία κτήσης την 31/12/2018 ποσού 20,6 εκατ. ευρώ και αναπόσβεστη αξία (προ απομειώσεων) 10,8 εκατ. ευρώ. Η ωφέλιμη ζωή που έχει οριστεί για αυτά τα πάγια είναι τα 12 έτη, ενώ η μέση ηλικία τους σήμερα είναι 6 έτη.

Οι εν λόγω μηχανές χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Σε αυτές που χρησιμοποιούνται για την εκτύπωση μεταβλητών στοιχείων σε έντυπα, όπως είναι οι λογαριασμοί όπου αναφέρονται τα ξεχωριστά στοιχεία του κάθε καταναλωτή. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει μηχανές που πραγματοποιούν την εμφακέλωση των εντύπων σε ειδικούς φάκελους οι οποίοι ποικίλουν ανάλογα με τις διαστάσεις του φακέλου που εσωκλείεται. Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της κατηγορίας παγίων αφορά ψηφιακές μηχανές οι οποίες υποστηρίζουν την λειτουργία των μεγάλων οργανισμών την τελευταία 12 ετία.

1.3. Μηχανές παραγωγής και προσωποποίησης καρτών

Η κατηγορία αυτή αντιπροσωπεύει πάγια με συνολική αξία κτήσης την 31/12/2018 ποσού 2,7 εκατ. ευρώ και αναπόσβεστη αξία (προ απομειώσεων) 1 εκατ. ευρώ. Η ωφέλιμη ζωή που έχει οριστεί για αυτά τα πάγια είναι τα 12 έτη, ενώ κατά μέσο όρο η ηλικία τους είναι 8 έτη.

Οι μηχανές αυτής της κατηγορίας χρησιμοποιούνται για την προσωποποίηση και εμφακέλωση καρτών. Πραγματοποιούν εκτυπώσεις μεταβλητών στοιχείων σε τραπεζικές κάρτες, τα οποία στοιχεία είναι διαφορετικά για τον κάθε ιδιοκτήτη της κάρτας. Χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση παραγγελιών που αφορούν τραπεζικούς οργανισμούς, όπου προσωποποιούν την κάρτα και στη συνέχεια την εμφακελώνουν μαζί με την επιστολή της τράπεζας η οποία απευθύνεται στον καταναλωτή.

Συνολικά οι ανωτέρω κατηγορίες αντιπροσωπεύουν πάγια με συνολική αξία κτήσης την 31/12/2018 ποσού 44,8 εκατ. ευρώ και αναπόσβεστη πριν τις απομειώσεις αξία 18,1 εκατ. ευρώ.

2. Απομείωση αξίας μηχανολογικού εξοπλισμού

Η εξέλιξη των τεχνολογιών της αγοράς που δραστηριοποιείται ο Όμιλος καθώς και οι διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις των πελατών του Ομίλου, να λαμβάνουν υπηρεσίες που θα δίνουν λύσεις στα κάτωθι:

- Μείωση της τιμής ανά σελίδα εκτύπωσης
- Αναβάθμιση ποιότητας εκτυπώσεων
- Συντόμευση του χρόνου παράδοσης

ώθησε τη Διοίκηση να δρομολογήσει ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης των διαδικασιών και του μηχανολογικού εξοπλισμού για την υποστήριξη των έργων των μεγάλων οργανισμών όπως Τράπεζες, Τηλεπικοινωνίες, Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας κ.λ.π.. Στο πλαίσιο αυτό, έλαβε χώρα σχετική μελέτη, με τα κάτωθι δεδομένα:

- Επανακαθορισμό του μηχανολογικού εξοπλισμού, με παράλληλη
- Τροποποίηση της παραγωγικής λειτουργίας, καθώς και
- Συμμόρφωση με την συμβατική υποχρέωση ύπαρξης επαρκούς επιπέδου συνέχειας και διαθεσιμότητας σύμφωνα με το business continuity plan (BCP), που προβλέπει
 - ο επαρκές μηχανολογικό εξοπλισμό σε λειτουργικότητα και τεχνολογία, καθιστώντας αναπόφευκτη τη συνεχή αναβάθμιση αυτού, και
 - ο ύπαρξη εναλλακτικών εγκαταστάσεων και εναλλακτικών μηχανών ψηφιακών εκτυπώσεων,

Σε ότι αφορά την αναβάθμιση του μηχανολογικού εξοπλισμού, προέκυψε ότι πρέπει να ενισχυθεί με μηχανήματα τεχνολογίας **inkjet υψηλής ανάλυσης** τα οποία θα αντικαταστήσουν τα παλαιότερα μηχανήματα τεχνολογίας **inkjet χαμηλής ανάλυσης και laser** που θα αποσυρθούν από την ενεργή χρήση, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες βελτίωσης του παραγωγικού κόστους, αναβάθμισης της ποιότητας των εκτυπώσεων και συντόμευσης του χρόνου παράδοσης. Ο νέος εξοπλισμός παρέχει τη δυνατότητα κατάργησης της πρώτης φάσης παραγωγής της προεκτύπωσης, καθώς μπορεί να εξυπηρετήσει την εκτύπωση σταθερών και μεταβλητών στοιχείων κατευθείαν από λευκό φύλλο.

Σε σχέση με την συμβατική υποχρέωση συμμόρφωσης του Ομίλου με το business continuity plan (BCP), πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα δεδομένα:

- Εναλλακτική εγκατάσταση της Ελλάδας αποτελεί η εγκατάσταση της Ρουμανίας, και αμφίδρομα, αφού πλέον και στις δύο εγκαταστάσεις έχουν γίνει επενδύσεις σε μηχανήματα τεχνολογίας **inkjet υψηλής ανάλυσης**, με αποτέλεσμα ο Όμιλος πλέον στη χρήση 2018 να διαθέτει συνολικά 4 ψηφιακές εκτυπωτικές μηχανές inkjet υψηλής ανάλυσης, δύο σε κάθε εγκατάσταση, καλύπτοντας επίσης και ανά εγκατάσταση την ανάγκη του business continuity plan (BCP) της πρώτης μηχανής με την δεύτερη.
- Παράλληλα στην Ελλάδα, εντός του έτους 2018, παρατηρήθηκε μείωση του όγκου των λογαριασμών, η οποία οφείλεται στην αυξημένη τάση μετάβασης από τον έντυπο λογαριασμό στον ηλεκτρονικό. Η τάση αυτή ενισχύθηκε από την με αριθμ. 834/2 απόφαση της ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ (ΕΕΤΤ), Αριθ. ΦΕΚ 4262/2017, σύμφωνα με την οποία οι πάροχοι τηλεπικοινωνιών είναι σε θέση να επιβάλουν ουσιαστικά την ηλεκτρονική αποστολή, με αποτέλεσμα ο αριθμός των συνδρομητών που λαμβάνει έγχαρτο λογαριασμό να αναμένεται να μειωθεί σημαντικά μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, μέσω μιας «βίαιης» προσαρμογής. Συνεπώς λόγω της ανωτέρω αναφερόμενης μείωσης η δεύτερη (νεότερη) ψηφιακή εκτυπωτική μηχανή η οποία είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα καλύπτει την ανάγκη του business continuity plan (BCP) και της πρώτης.

Αναφορικά με τις επενδύσεις που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο, στην Ελλάδα στη χρήση 2016 αποκτήθηκαν δύο ψηφιακές μηχανές τεχνολογίας **inkjet υψηλής ανάλυσης** και λογισμικού αξίας 4,7 εκατ. ευρώ. Στη Ρουμανία στο τέταρτο τρίμηνο της χρήσης 2017 αποκτήθηκε μία ψηφιακή μηχανή τεχνολογίας **inkjet υψηλής ανάλυσης** αξίας 1,2 εκατ. ευρώ και εντός του 2018 παραγγέλθηκε μία επιπλέον όμοια ψηφιακή μηχανή αξίας € 1 εκατ. ευρώ, η οποία τέθηκε σε λειτουργία το 4^ο τρίμηνο του 2019. Επομένως, με βάση τις ανάγκες του Ομίλου, σε Ελλάδα και Ρουμανία, οι τέσσερις αυτές μηχανές inkjet υψηλής ανάλυσης είναι απολύτως επαρκείς για την κάλυψη των συνολικών αναγκών του, χωρίς να υφίσταται από τη χρήση 2018 και εντεύθεν η ανάγκη διατήρησης των μηχανημάτων ψηφιακών εκτυπώσεων παλαιότερης τεχνολογίας καθώς και κάποιων παλαιότερων μηχανημάτων προεκτύπωσης.

Με την ολοκλήρωση των ανωτέρω προαπαιτούμενων ενεργειών εντός της χρήσης 2018 και έχοντας πλέον φτάσει στην τελική φάση υλοποίησης των κάτωθι επενδύσεων:

- Λειτουργία της πρώτης ψηφιακής μηχανής στη Ρουμανία εντός της χρήσης 2018,
 - Παραγγελία της δεύτερης ψηφιακής μηχανής στη Ρουμανία εντός της χρήσης 2018,
- που αποτελούσαν την τελευταία προϋπόθεση για να μπορέσει η Διοίκηση να αποσυστήσσει ορισμένων μηχανημάτων εντός της χρήσης 2018, λόγω της μη συμμετοχής τους πλέον στη παραγωγική λειτουργία. Τα μηχανήματα αυτά, αφορούν:
- μηχανήματα ψηφιακών εκτυπώσεων τεχνολογίας **inkjet χαμηλής ανάλυσης και laser** αναπόσβεστης αξίας προ αναδιάρθρωσης 5,6 εκατ. ευρώ. Ο Όμιλος προέβλεπε σε σημαντική **απομείωση** της αξίας τους κατά ποσό 5,4 εκατ. ευρώ, με αποτέλεσμα η λογιστική αξία των εν λόγω μηχανημάτων να ανέρχεται σε 0,2 εκατ. ευρώ κατά την 31/12/2018, λόγω:
 - ο της προαναφερθείσας μείωσης των ποσοτήτων στην Ελλάδα η οποία εντάθηκε εντός του έτους 2018 λόγω της προαναφερθείσας απόφασης της ΕΕΤΤ, με συνέπεια, με βάση τους μειωμένους πλέον όγκους του 2018, να αρκεί η δεύτερη ψηφιακή μηχανή στην Ελλάδα ώστε να καλύψει πλέον την ανάγκη του business continuity plan (BCP) της πρώτης, χωρίς μάλιστα να υφίσταται η ανάγκη διατήρησης των μηχανημάτων ψηφιακών εκτυπώσεων παλαιότερης τεχνολογίας για λόγους backup και
 - ο της παραγγελίας εντός του έτους 2018 της δεύτερης ψηφιακής μηχανής στη Ρουμανία, η οποία είναι σε θέση να καλύπτει πλέον την ανάγκη του business continuity plan (BCP) της πρώτης ψηφιακής μηχανής στη χώρα, χωρίς μάλιστα να υφίσταται η ανάγκη διατήρησης των μηχανημάτων ψηφιακών εκτυπώσεων παλαιότερης τεχνολογίας για λόγους backup,
 - μηχανήματα παραδοσιακών εκτυπώσεων που κάλυπταν σε προηγούμενο χρόνο την ανάγκη της πρώτης φάσης **προεκτύπωσης**, αναπόσβεστης αξίας προ αναδιάρθρωσης 1,3 εκατ. ευρώ. Ο Όμιλος προέβλεπε σε σημαντική ποσοστιαία απομείωση της αξίας τους που αντιστοιχεί σε ποσό 1,2 εκατ. ευρώ, δεδομένου ότι το 2018 καταργήθηκε η φάση της προεκτύπωσης, αφού, όπως προαναφέρθηκε, οι νέες ψηφιακές μηχανές τεχνολογίας **inkjet υψηλής ανάλυσης** παρέχουν την δυνατότητα κατάργησης της πρώτης φάσης **προεκτύπωσης**, εξυπηρετώντας την εκτύπωση σταθερών και μεταβλητών στοιχείων κατευθείαν από λευκό φύλλο. Ως αποτέλεσμα η λογιστική αξία των εν λόγω μηχανημάτων να ανέρχεται σε 0,1 εκατ. ευρώ κατά την 31/12/2018.

Η συνολική αναπόσβεστη αξία προ αναδιάρθρωσης των ανωτέρω αποσυστηθέντων μηχανημάτων ανήλθε σε 6,9 εκατ. ευρώ, με **απομείωση** της αξίας τους κατά ποσό **6,6 εκατ. ευρώ** και υπολειμματική αξία αυτών 0,3 εκατ. ευρώ κατά την 31/12/2018.

Σημειώνεται ότι τα ανωτέρω μηχανήματα τέθηκαν οριστικά εκτός παραγωγικής λειτουργίας εντός του 2018, παύοντας να αποτελούν μέρος του μηχανολογικού εξοπλισμού είτε λειτουργικά είτε εφεδρικά για τις ανάγκες του business continuity plan (BCP).

Οι ανωτέρω απομειώσεις διενεργήθηκαν λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμηθείσα υπολειμματική αξία ή αξία διάθεσης τους είτε αυτούσια είτε τμηματικά (μορφή ανταλλακτικών).

Σε συνέχεια των ανωτέρω απομειώσεων, η συνολική αναπροσαρμοσμένη αξία του μηχανολογικού εξοπλισμού του Ομίλου κατά την 31/12/2018 ανέρχεται σε ποσό 11,5 εκατ. ευρώ.

Η αναγνώριση των ανωτέρω απομειώσεων συνολικού ποσού **6,6 εκατ. ευρώ** είχε ως συνέπεια την ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων προ φόρων του Ομίλου (παρουσιάζεται στις μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες αυτών των οικονομικών καταστάσεων) στη χρήση 2018 και την επιβάρυνση των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου κατά ποσό 4,7 εκατ. ευρώ στη χρήση 2018, λαμβανομένης υπόψη της αναβαλλομένης φορολογίας.

	ΑΠΟΣΥΡΘΕΝΤΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ					
	Αξία κτήσης	Αναπόσβεστη αξία	Αναπόσβεστη αξία αποσυστηθέντων μηχανημάτων προ απομειώσεων	Απομείωση	Υπολειμματική αξία	Αναπόσβεστη αξία μετά τις απομειώσεις
Μηχανές παραδοσιακών εκτυπώσεων	21,4	6,2	1,3	1,2	0,1	5,1
Μηχανές ψηφιακών εκτυπώσεων	20,6	10,9	5,6	5,4	0,2	5,4
Μηχανές προσωποποίησης καρτών	2,7	1	0	0	0	1
Σύνολο	44,8	18,1	6,9	6,6	0,3	11,5

15. Επενδυτικά ακίνητα**A. Συμφωνία λογιστικών αξιών**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο κατά την 1 Ιανουαρίου	244.839	268.421
Μεταβολή εύλογης αξίας	(11.858)	(16.749)
Μεταβολή συναλλαγματικών ισοτιμιών	(221)	(6.832)
Υπόλοιπο κατά το τέλος της χρήσης	232.761	244.839

Τα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου αφορούν εξ' ολοκλήρου εδαφική έκταση και κτιριακές εγκαταστάσεις της θυγατρικής εταιρείας "Compaper Converting S.A. στη Ρουμανία.

B. Προσδιορισμός της εύλογης αξίας**i. Ιεράρχηση εύλογης αξίας**

Η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων προσδιορίστηκε από εξωτερικό, ανεξάρτητο εκτιμητή ο οποίος διαθέτει αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα και πρόσφατη εμπειρία για αντίστοιχες μελέτες για τον ίδιο τόπο και την κατηγορία του εκτιμώμενου ακινήτου. Ο ανεξάρτητος εκτιμητής εκτιμά την εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων κάθε έτος.

Με βάση τα δεδομένα που λαμβάνονται υπόψη κατά την τεχνική αποτίμησης, η επιμέτρηση της εύλογης αξίας για τα παραπάνω ακίνητα κατατάσσεται στο επίπεδο 2 (βλέπε σχετικά τη σημείωση 4(v)).

ii. Τεχνική αποτίμησης και σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Εδαφική έκταση και κτίρια στην Ρουμανία χαρακτηρισμένα ως επενδυτικά ακίνητα

Η μελέτη που διενεργήθηκε από τον ανεξάρτητο εκτιμητή βασίστηκε σε ενδείξεις της αγοράς που αφορούν παρόμοια ακίνητα, ενσωματώνοντας προσαρμογές για παράγοντες ειδικούς για τα αποτιμώμενα ακίνητα, όπως μέγεθος των οικοπέδων και κτιρίων, χρήση, τοποθεσία και τυχόν βάρη. Η βάση υπολογισμού της αποτίμησης εξαρτάται από παρατηρήσιμες συναλλαγές για παρόμοια ακίνητα. Στη χρήση 2018, ως αποτέλεσμα της εν λόγω προσέγγισης προέκυψε ανάγκη αρνητικής προσαρμογής της αξίας των εκτιμώμενων οικοπέδων και κτιρίων ποσού € 12 χιλ. (2017: € 17 χιλ.).

16. Άυλα περιουσιακά στοιχεία και υπεραξία**A. Συμφωνία λογιστικών αξιών**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	Υπεραξία	Άδειες λογισμικού	Έξοδα ανάπτυξης	Σύνολο
Κόστη				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	6.103.881	11.193.689	2.435.180	19.732.750
Προσθήκες	0	372.984	0	372.984
Αποκτήσεις - που αναπτύχθηκαν εσωτερικά	0	155.057	186.269	341.326
Επίδραση διακύμανσης συναλλαγματικής ισοτιμίας	0	(40.159)	0	(40.159)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	6.103.881	11.681.571	2.621.449	20.406.901
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	6.103.881	11.681.571	2.621.449	20.406.901
Προσθήκες	0	347.790	0	347.790
Αποκτήσεις - που αναπτύχθηκαν εσωτερικά	0	141.423	205.679	347.102
Επίδραση διακύμανσης συναλλαγματικής ισοτιμίας	0	(1.367)	0	(1.367)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	6.103.881	12.169.418	2.827.128	21.100.427
Συσσώρευμένες αποσβέσεις και ζημιές απομείωσης				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	4.017.437	10.183.190	1.906.226	16.106.853
Αποσβέσεις	0	258.067	169.351	427.418
Επίδραση διακύμανσης συναλλαγματικής ισοτιμίας	0	(40.365)	0	(40.365)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	4.017.437	10.400.893	2.075.577	16.493.907
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	4.017.437	10.400.893	2.075.577	16.493.907
Αποσβέσεις	0	360.318	207.468	567.785

Επίδραση διακύμανσης συναλλαγματικής ισοτιμίας	0	(1.460)	(4)	(1.464)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	4.017.437	10.759.751	2.283.041	17.060.229
Λογιστικές αξίες				
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	2.086.444	1.280.679	545.872	3.912.994
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	2.086.444	1.409.667	544.088	4.040.198

	Άδειες λογισμικού	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ Έξοδα ανάπτυξης	Σύνολο
Κόστη			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	7.308.231	2.435.180	9.743.411
Προσθήκες	337.853	0	337.853
Αποκτήσεις - που αναπτύχθηκαν εσωτερικά	155.057	186.269	341.326
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	7.801.141	2.621.449	10.422.590
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	7.801.141	2.621.449	10.422.590
Προσθήκες	247.613	0	247.613
Αποκτήσεις - που αναπτύχθηκαν εσωτερικά	141.423	165.485	306.908
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	8.190.177	2.786.934	10.977.111
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και ζημίες απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	6.313.132	1.906.226	8.219.358
Αποσβέσεις	228.293	169.351	397.643
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	6.541.424	2.075.577	8.617.001
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	6.541.424	2.075.577	8.617.001
Αποσβέσεις	317.716	205.644	523.360
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	6.859.140	2.281.221	9.140.361
Λογιστικές αξίες			
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	1.259.717	545.872	1.805.589
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	1.331.037	505.714	1.836.751

B. Αποσβέσεις

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου (εκτός υπεραξίας) έχουν περιορισμένη ωφέλιμη ζωή, η οποία επανεξετάζεται τουλάχιστον στο τέλος κάθε χρήσης. Από την εξέταση αυτή δεν προέκυψε ουσιώδης μεταβολή στον προσδοκώμενο ρυθμό των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στα περιουσιακά αυτά στοιχεία.

Οι αποσβέσεις των αδειών λογισμικού επιβαρύνουν όλες τις λειτουργίες (παραγωγή, διοίκηση, διάθεση και έρευνας - ανάπτυξης), ενώ οι αποσβέσεις των κεφαλαιοποιημένων εξόδων ανάπτυξης επιβαρύνουν τη λειτουργία έρευνας και ανάπτυξης.

Γ. Έλεγχος απομείωσης

Κατά τη χρήση 2018 δεν προέκυψε ανάγκη ελέγχου απομείωσης των άυλων περιουσιακών στοιχείων (άδειες λογισμικού και κεφαλαιοποιημένα έξοδα ανάπτυξης), των οποίων η ωφέλιμη ζωή είναι προσδιορισμένη.

Σε εκτέλεση σχετικής λογιστικής πολιτικής διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης σε μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) που ενσωματώνουν υπεραξία απόκτησης. Από τον εν λόγω έλεγχο απομείωσης δεν προέκυψε ανάγκη απομείωσης κάποιας από αυτές τις ΜΔΤΡ. Για τις ανάγκες του παραπάνω ελέγχου απομείωσης η υπεραξία του Ομίλου συνολικού ποσού την 31/12/2018 € 2.086.444 κατανεμήθηκε στις εξής ΜΔΤΡ:

Κατανομή υπεραξίας	
Μονάδα παραγωγής προϊόντων έντυπης πληροφορικής στη Ρουμανία (Inform Lykos S.A. - Romania)	1.997.105
Μονάδα παραγωγής προϊόντων πληροφορικής στην Αλβανία (Inform Albania Sh.p.k (πρώην Albanian Digital Printing Solutions Sh.p.k.))	89.339
Σύνολο	2.086.444

Μονάδα παραγωγής εκτυπώσεων στη Ρουμανία

Το ανακτήσιμο ποσό της μονάδας καθορίστηκε βάσει των υπολογισμών της αξίας χρήσης της μονάδας, όπως αυτή προκύπτει από μια εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών εισροών και εκροών που προέρχονται από τη συνεχή χρήση της ΜΔΤΡ και από την τελική διάθεσή της. Η υπολογιζόμενη αξία αντικατοπτρίζει επίσης τη διαχρονική αξία του χρήματος, αντιπροσωπευόμενη από το τρέχον επιτόκιο (ελεύθερο κινδύνου της αγοράς) και το κόστος αντιμετώπισης της αβεβαιότητας που είναι σύμφυτο με τη ΜΔΤΡ.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού περιλαμβάνονται στον παρακάτω πίνακα. Οι τιμές που αποδίδονται στις βασικές παραδοχές αντιπροσωπεύουν την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές τάσεις στις ομοειδείς επιχειρήσεις και έχουν βασιστεί σε ιστορικά στοιχεία από εξωτερικές και εσωτερικές πηγές.

	2018	2017
Επιτόκιο προεξόφλησης	10,2%	9,8%
Ρυθμός ανάπτυξης υπολειπόμενης αξίας	1,5%	1,5%
Πρόβλεψη ρυθμού ανάπτυξης EBITDA (μέσος όρος 5ετίας)	6,8%	11,1%

Το προεξοφλητικό επιτόκιο αποτελεί εκτίμηση απαλλαγμένη από φορολογικές επιδράσεις και βασισμένη στο ιστορικό μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου του κλάδου που υπάγεται η μονάδα.

Οι προβλέψεις των ταμειακών ροών περιέχουν συγκεκριμένες εκτιμήσεις για πέντε έτη και έναν εκτιμώμενο ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές για τα επόμενα έτη. Ο εν λόγω ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές καθορίστηκε βάσει εκτίμησης από τη διοίκηση για το μακροπρόθεσμο σύνθετο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης του EBITDA οι οποίες είναι εύλογες με βάση τις συνθήκες της αγοράς.

Οι βασικές παραδοχές της διοίκησης περιλαμβάνουν σταθερά περιθώρια κέρδους, βασισμένα σε παρελθούσα εμπειρία. Η διοίκηση του Ομίλου θεωρεί ότι είναι η καλύτερη διαθέσιμη πληροφορία για την πρόβλεψη της αγοράς. Οι προβλέψεις των ταμειακών ροών αντανakλούν περιθώρια κέρδους που βασίζονται σε δεδομένα των ιστορικών περιόδων. Οι τιμές και οι μισθοί αντικατοπτρίζουν τις διαθέσιμες προβλέψεις πληθωρισμού για την τοποθεσία της μονάδας.

	Μεταβολή που απαιτείται για να ισούται το ανακτήσιμο ποσό με τη λογιστική αξία της μονάδας	
Ανάλυση ευαισθησίας (σε ποσοστιαίες μονάδες)	2018	2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,2	1,8
Προϋπολογισμένος ρυθμός ανάπτυξης EBITDA	(3,6)	(3,8)

Δ. Έξοδα ανάπτυξης

Τα έξοδα ανάπτυξης αφορούν κυρίως κόστη μισθοδοσίας του προσωπικού που απασχολείται στην ανάπτυξη προγραμμάτων και εργαλείων λογισμικού, τα οποία ο Όμιλος χρησιμοποιεί για να δημιουργήσει οικονομικά οφέλη, είτε παρέχοντας υπηρεσίες, είτε ενσωματώνοντας τις τεχνικές ικανότητες ενός λογισμικού που χρησιμοποιείται από τον Όμιλο για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών.

17. Αποθέματα

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα	3.846.667	3.912.608	2.096.713	2.192.176
Παραγωγή σε εξέλιξη	8.224	20.590	0	0
Έτοιμα και ημιέτοιμα προϊόντα	273.216	634.032	58.993	55.343
Εμπορεύματα	631.031	669.747	652.643	967.114
Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων	1.396.715	749.858	334.874	310.294
Σύνολο	6.155.854	5.986.835	3.143.223	3.524.927

Σημειώνεται ότι στη συγκρίσιμη χρήση 2017, αναταξινομήθηκε ποσό € 410.269 από το κονδύλι «Λοιπές απαιτήσεις» στο κονδύλι «Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων», για λόγους συγκρισιμότητας με την τρέχουσα χρήση.

Το 2018, αναλωθέντα αποθέματα του Ομίλου αξίας € 28.072.777 (2017: € 25.085.169) αναγνωρίστηκαν σαν κόστος κατά τη διάρκεια της χρήσης και περιλήφθηκαν στο «Κόστος Πωληθέντων» του Ομίλου (Βλέπε σχετικά τη σημείωση 7(B)).

Κατά τη διάρκεια του 2018, μέρος των αποθεμάτων του Ομίλου απεγράφη σε καθαρή αξία ρευστοποίησης χαμηλότερης του κόστους απόκτησης ή παραγωγής τους με συνέπεια να επιβαρυνθούν τα αποτελέσματα (Λοιπά έξοδα) με ποσό € 61.184 (2017: € 118.355).

18. Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Εμπορικές απαιτήσεις	11.787.671	12.981.712	4.227.689	5.378.333
Μείον: απομείωση μη εισπραξιμων απαιτήσεων	(1.096.308)	(1.087.691)	(822.597)	(777.456)
Συνολικές εμπορικές απαιτήσεις	10.691.363	11.894.020	3.405.092	4.600.877
Εμπορικές απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	332.303	146.056	155.669	444.986
Συνολικές απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	332.303	146.056	155.669	444.986
Χρεώστες-προκαταβολές σε πιστωτές	64.223	42.982	26.341	39.119
Προκαταβολές και δάνεια προσωπικού	57.511	57.166	57.511	57.166
ΦΠΑ και λοιπές απαιτήσεις φόρων	51.859	30.208	0	0
Αναβαλλόμενα έξοδα	421.375	402.707	176.058	188.366
Λοιπές μη χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και περιουσιακά στοιχεία	61.053	77.909	0	0
<i>Λοιπές απαιτήσεις - μη χρηματοοικονομικά μέσα</i>	<i>656.020</i>	<i>610.971</i>	<i>259.910</i>	<i>284.651</i>
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	51.825	33.051	51.825	33.051
Απαιτήσεις από Factoring	0	27.809	0	0
Λοιπές απαιτήσεις	77.048	204.597	26.863	25.250
<i>Λοιπές απαιτήσεις - χρηματοοικονομικά μέσα</i>	<i>128.873</i>	<i>265.457</i>	<i>78.688</i>	<i>58.301</i>
Λοιπές απαιτήσεις	784.894	876.429	338.598	342.951
Σύνολο	11.808.560	12.916.505	3.899.359	5.388.814
Μη κυκλοφοριακά	26.863	25.250	26.863	25.250
Κυκλοφοριακά	11.781.697	12.891.255	3.872.496	5.363.564
	11.808.560	12.916.505	3.899.359	5.388.814

Πληροφορίες σε σχέση με την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο περιλαμβάνεται στη σημείωση 27.

A. Μεταφορά απαιτήσεων

Ο Όμιλος κατά τη χρήση 2018 μετέφερε εμπορικές απαιτήσεις σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα έναντι μετρητών, εκ των οποίων ποσό € 3,4 εκατ. είναι ανεισπρακτο. Κατά το ποσό αυτό μειώθηκαν οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου, διότι το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που συνδέονται με τις παραπάνω απαιτήσεις.

19. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Διαθέσιμα στο ταμείο	7.727	7.838	5.273	6.152
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	5.936.857	2.059.558	5.177.734	1.142.094
Σύνολο	5.944.584	2.067.396	5.183.007	1.148.246

Ο Όμιλος δεν κατέχει καταθέσεις ενεχυριασμένες για την εξασφάλιση κάποιας υποχρέωσης.

Ίδια κεφάλαια και υποχρεώσεις

20. Κεφάλαιο και αποθεματικά

A. Μετοχικό κεφάλαιο και υπέρ το άρτιο

Η μετοχή της Εταιρείας είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμη στο Χρηματιστήριο Αθηνών και συμμετέχει στον κλάδο Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες / Υποστηρικτικές Υπηρεσίες προς Επιχειρήσεις.

Το μετοχικό κεφάλαιο αφορά αποκλειστικά σε κοινές μετοχές, ολοσχερώς εξοφλημένες. Στις μετοχές της Εταιρείας δεν συμπεριλαμβάνονται μετοχές με δικαίωμα ανάκλησης ή προνομιούχες μετοχές. Επίσης, η Εταιρεία δεν έχει εκδώσει ομολογίες ή άλλα χρεόγραφα μετατρέψιμα σε μετοχές.

Το υπέρ το άρτιο του Ομίλου και της Εταιρείας προέκυψε από την προγενέστερη έκδοση μετοχών έναντι μετρητών σε αξία μεγαλύτερη της ονομαστικής τους αξίας.

Τα μετοχικό κεφάλαιο και το υπέρ το άρτιο του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται ως εξής:

Αξία σε ευρώ				
Αριθμός μετοχών	Αξία / μετοχή	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
20.578.374	0,62	12.758.592	13.805.791	26.564.383

B. Είδος και σκοπός των αποθεματικών

Τα αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ανάλυση αποθεματικών	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Αποθεματικό συν/κων διαφορών	(1.883.468)	(1.883.497)
Αποθεματικό αναπροσαρμογών	16.224.969	16.650.720
Αποθεματικό ΔΛΠ 19	(153.652)	(155.644)
Σύνολο	14.187.849	14.611.578

Ανάλυση αποθεματικών	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017
Αποθεματικό αναπροσαρμογών	5.813.820	5.614.730
Αποθεματικό ΔΛΠ 19	(153.652)	(155.644)
Λοιπά αποθεματικά	7.707.254	7.707.254
Σύνολο	13.367.422	13.166.340

Τα λοιπά αποθεματικά της Εταιρείας αποτελούν αποθεματικά που σχηματίστηκαν από τα πραγματοποιηθέντα κέρδη της βάσει διατάξεων εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας και αναλύονται ως εξής:

i. Τακτικό αποθεματικό ποσού € 4.261.895

Το τακτικό αποθεματικό σχηματίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας (Ν.2190/20, άρθρα 44 και 45 και το Ν. 4548/2018 από 01/01/2019), κατά την οποία ποσό τουλάχιστον ίσο με το 5% των ετησίων καθαρών (μετά φόρων) κερδών, είναι υποχρεωτικό να μεταφερθεί στο Τακτικό Αποθεματικό μέχρι το ύψος του να φθάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό χρησιμοποιείται αποκλειστικά πριν από κάθε διανομή μερίσματος προς εξίσωση του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου της κατάστασης αποτελεσμάτων.

ii. Αφορολόγητα αποθεματικά ποσού € 3.445.360

Τα αφορολόγητα αποθεματικά σχηματίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας από φορολογημένα, αφορολόγητα ή ειδικώς φορολογηθέντα έσοδα και κέρδη. Τα ανωτέρω αποθεματικά μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν ή να διανεμηθούν με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, αφού ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί που μπορεί να ισχύουν κάθε φορά.

Γ. Μερίσματα

Σε αποδοχή σχετικής πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας η Τακτική Γενική Συνέλευση της χρήσης 2018 που έλαβε χώρα την 11/05/2018 αποφάσισε τη διανομή μερίσματος € 0,10 (μετά από φόρους € 0,085) ανά μετοχή, ήτοι συνολικό ποσό μερίσματος ποσού € 2.057.837,40. Το εν λόγω ποσό καταβλήθηκε ολοσχερώς τον Ιούνιο της χρήσης 2018. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, προτίθεται να προτείνει στην 37^η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, τη μη διανομή μερίσματος.

21. Διαχείριση κεφαλαίου

Η πολιτική του Ομίλου είναι η διατήρηση μίας ισχυρής βάσης κεφαλαίου, ώστε να διατηρεί σε υψηλό επίπεδο την εμπιστοσύνη των μετόχων, των πιστωτών και των συντελεστών της αγοράς, καθώς και ακέραιες τις προοπτικές της ανάπτυξης. Η Διοίκηση παρακολουθεί την απόδοση του κεφαλαίου και έχει ως στόχο σε ένα μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα την απόδοση μερισμάτων στους μετόχους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο προσπαθεί να διατηρήσει μια ισορροπία μεταξύ τυχόν υψηλών αποδόσεων που θα ήταν δυνατή με υψηλότερα επίπεδα δανεισμού και των πλεονεκτημάτων της ασφάλειας που προσφέρει μία δυνατή κεφαλαιουχική βάση.

Σύμφωνα με όμοιες πρακτικές του κλάδου, ο Όμιλος παρακολουθεί τα κεφάλαια με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως το «Σύνολο δανεισμού» (συμπεριλαμβανομένου «βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού», όπως εμφανίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης) μείον «Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα». Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως «Ίδια κεφάλαια», όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, συν τον καθαρό δανεισμό.

Οι συντελεστές μόχλευσης την 31/12/18 και 31/12/17 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Σύνολο Δανειακών υποχρεώσεων	20.908.128	19.591.734
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(5.944.584)	(2.067.396)
Αναπροσαρμοσμένο καθαρό χρέος	14.963.544	17.524.338
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων	40.175.407	47.606.876
Αναπροσαρμοσμένο καθαρό χρέος προς αναπροσαρμοσμένα ίδια κεφάλαια	0,27	0,27

22. Δανειακές υποχρεώσεις

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μη κυκλοφοριακές υποχρεώσεις				
Εγγυημένα τραπεζικά δάνεια	0	357.679	0	0
Μη εγγυημένα τραπεζικά δάνεια	9.000.000	0	9.000.000	0
Ομολογιακά δάνεια	6.000.000	0	6.000.000	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	3.119.192	3.831.003	2.310.308	2.819.251
	18.119.192	4.188.682	17.310.308	2.819.251
Κυκλοφοριακές υποχρεώσεις				
Εγγυημένα τραπεζικά δάνεια	1.838.217	2.779.851	0	0
Μη εγγυημένα τραπεζικά δάνεια	0	11.656.282	0	11.100.000
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	950.719	966.919	760.214	736.387
	2.788.936	15.403.052	760.214	11.836.387

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας την 11/05/2018 ενέκρινε την έκδοση κοινού ομολογιακού δανείου κατά τις διατάξεις του ν. 3156/2003, ύψους έως € 8.000.000 για αναχρηματοδότηση υφιστάμενου τραπεζικού δανεισμού και παρέσχε στο Διοικητικό Συμβούλιο τις απαιτούμενες για την υλοποίηση της ανωτέρω απόφασης εξουσιοδοτήσεις. Σε εκτέλεση της ως άνω απόφασης, το Διοικητικό Συμβούλιο της 19/12/2018 αποφάσισε την έκδοση κοινού ομολογιακού δανείου (μη μετατρέψιμου) ύψους € 6.000.000 με την έκδοση 6.000.000 ομολογιών ονομαστικής αξίας € 1,00 η κάθε μία. Το ομολογιακό δάνειο καλύφθηκε εξ' ολοκλήρου από την ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS A.E.. Η αποπληρωμή του κεφαλαίου θα γίνει εφάπαξ στις 31/12/2020 και το επιτόκιο δανεισμού καθορίστηκε σε 3,80% πλέον EURIBOR τριμήνου.

Η σύμβαση του ομολογιακού δανείου προβλέπει την τήρηση εκ μέρους της εταιρείας υποχρεώσεων και περιορισμών, καθόλη τη διάρκεια του δανείου, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και την τήρηση του χρηματοοικονομικού δείκτη «Συνολικός Καθαρός Δανεισμός/Ebitda» υπολογιζόμενο επί των ετήσιων και εξαμηνιαίων ελεγμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Α. Όροι και σχέδια αποπληρωμής

Οι όροι και οι προϋποθέσεις των δανείων που είναι σε ισχύ στον Όμιλο την 31/12/2018 έχουν ως εξής:

Δανειστής/Τράπεζα	Νόμισμα	Ονομαστικό επιτόκιο	Έτος λήξης	Τύπος ενέχυρου	Ονομαστικό υπολειπόμενο ποσό
Εγγυημένα τραπεζικά δάνεια					1.838.217
	RON	ROBOR 3m+3%	2019	Προσημείωση ακινήτου	357.355

	RON	ROBOR 3m+2,55%	2019	Προσημείωση ακινήτου	1.480.862
Μη εγγυημένα τραπεζικά δάνεια					9.000.000
	EUR	Euribor 1m+3,8%	2020	-	7.000.000
	EUR	Euribor 6m+3,85%	2021	-	2.000.000
Ομολογιακά δάνεια					6.000.000
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	EUR	Euribor 3m+3,8%	2020		6.000.000
					4.069.911
	EUR	6%	2021	Ενέχυρο εξοπλισμού	642.868
	EUR	5%	2023	Ενέχυρο εξοπλισμού	373.247
	EUR	4%	2023	Ενέχυρο εξοπλισμού	1.642.602
	EUR	5,2%	2024	Ενέχυρο εξοπλισμού	411.805
	EUR	Euribor 3m+4,65%	2019	Ενέχυρο εξοπλισμού	10.462
	EUR	1,5%	2024	Ενέχυρο εξοπλισμού	985.019
	EUR	0%	2020	-	3.718
	EUR	7,8%	2019	-	190
					20.908.128

Για την κάλυψη των δανείων υφίστανται προσημειώσεις για ακίνητα του Ομίλου αξίας € 5 εκατ.

Β. Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης

Οι υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι πληρωτέες ως εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ						
	Μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές μισθωμάτων 2018	Τόκοι 2018	Παρούσα αξία ελάχιστων πληρωμών μισθωμάτων 2018	Μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές μισθωμάτων 2017	Τόκοι 2017	Παρούσα αξία ελάχιστων πληρωμών μισθωμάτων 2017
Λιγότερο από ένα έτος	1.056.974	106.255	950.720	1.080.207	113.287	966.920
Μεταξύ ενός και πέντε ετών	3.343.689	243.903	3.099.786	3.970.636	293.204	3.677.432
Περισσότερο από πέντε έτη	19.661	255	19.406	167.582	14.012	153.570
	4.420.324	350.413	4.069.911	5.218.425	420.503	4.797.922

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ						
	Μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές μισθωμάτων 2018	Τόκοι 2018	Παρούσα αξία ελάχιστων πληρωμών μισθωμάτων 2018	Μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές μισθωμάτων 2017	Τόκοι 2017	Παρούσα αξία ελάχιστων πληρωμών μισθωμάτων 2017
Λιγότερο από ένα έτος	848.398	88.184	760.214	829.149	92.762	736.387
Μεταξύ ενός και πέντε ετών	2.452.271	161.370	2.290.902	2.999.364	203.105	2.796.259
Περισσότερο από πέντε έτη	19.661	255	19.406	23.498	506	22.992
	3.320.331	249.809	3.070.522	3.852.011	296.373	3.555.638

23. Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορικές υποχρεώσεις	11.813.198	8.553.045	3.755.518	3.470.416
Δεδουλευμένα έξοδα	50.806	799.490	0	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	11.864.004	9.352.536	3.755.518	3.470.416
Λοιπές υποχρεώσεις σε συνδεδεμένα μέρη	357.201	1.228.972	787.237	1.843.571
Υποχρεώσεις σε συνδεδεμένα μέρη	357.201	1.228.972	787.237	1.843.571
Ασφαλιστικές εισφορές	341.572	352.820	253.376	263.205
Μισθοί και ημερομίσθια πληρωτέα	78.956	67.108	(176)	47
Φ.Π.Α. πληρωτέας και λοιποί φόροι	480.501	617.430	562.308	521.609
Λοιπές υποχρεώσεις	31.109	36.472	31.109	36.472
Λοιπές υποχρεώσεις - μη χρηματοδοτικά μέσα	932.138	1.073.830	846.617	821.334
Μερίσματα πληρωτέα	24.718	21.228	20.625	17.132
Λοιπά δεδουλευμένα	80.532	85.859	80.532	85.767
Λοιπές υποχρεώσεις	19.817	18.330	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις - χρηματοδοτικά μέσα	125.067	125.418	101.156	102.898
Λοιπές υποχρεώσεις	1.057.205	1.199.248	947.774	924.232
Σύνολο	13.278.409	11.780.755	5.490.528	6.238.219
Μη Κυκλοφοριακά	9.017	14.427	9.017	14.427
Κυκλοφοριακά	13.269.392	11.766.328	5.481.511	6.223.792
	13.278.409	11.780.755	5.490.528	6.238.219

Πληροφορίες σε σχέση με την έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας περιλαμβάνονται στη σημείωση 27.

24. Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	1.177.574	922.334	682.156	580.613
Σύνολο	1.177.574	922.334	682.156	580.613

25. Συμβατικές υποχρεώσεις

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Συμβατικές υποχρεώσεις	629.126	153.641	569.362	138.586
Σύνολο	629.126	153.641	569.362	138.586

26. Προβλέψεις

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	Δικαστικές υποθέσεις*	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	300.947	300.947
Συναλλαγματικές διαφορές	(7.660)	(7.660)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	293.287	293.287
Συναλλαγματικές διαφορές	(264)	(264)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	293.023	293.023
Μη κυκλοφοριακά	0	0
Κυκλοφοριακά	293.023	293.023
	293.023	293.023

*Βλέπε σχετικά τη σημείωση 4νι.

Χρηματοοικονομικά μέσα

27. Χρηματοοικονομικά μέσα - Εύλογες αξίες και διαχείριση κινδύνου

A. Λογιστική ταξινόμηση και εύλογες αξίες

Ο ακόλουθος πίνακας εμφανίζει τις λογιστικές αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που διαθέτει ο Όμιλος. Τα εν λόγω χρηματοοικονομικά μέσα δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία:

31/12/2018	Ο ΟΜΙΛΟΣ Λογιστική Αξία		
	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος	Χρηματο- οικονομικές υποχρεώσεις	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρούμενα σε εύλογη αξία			
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	11.152.540	0	11.152.540
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	5.944.584	0	5.944.584
	17.097.124	0	17.097.124
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μη επιμετρούμενες σε εύλογη αξία			
Τραπεζικά δάνεια	0	16.838.217	16.838.217
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτική μίσθωση	0	4.069.911	4.069.911
Εμπορικές υποχρεώσεις	0	12.346.271	12.346.271
	0	33.254.399	33.254.399

31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα	Λογιστική Αξία		
	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος	Χρηματο- οικονομικές υποχρεώσεις	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρούμενα σε εύλογη αξία			
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	12.305.533	0	12.305.533
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	2.067.396	0	2.067.396
	14.372.930	0	14.372.930
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μη επιμετρούμενες σε εύλογη αξία			
Τραπεζικά δάνεια	0	14.793.811	14.793.811
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτική μίσθωση	0	4.797.922	4.797.922
Εμπορικές υποχρεώσεις	0	10.706.925	10.706.925
	0	30.298.659	30.298.659

B. Διαχείριση κινδύνων

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους κινδύνους σχετικούς με τα χρηματοοικονομικά μέσα. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις του Ομίλου ανά κατηγορία συνοψίζονται στη σημείωση 27 (Α). Οι κύριοι τύποι τέτοιων κινδύνων είναι:

- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος ρευστότητας
- Κίνδυνος αγοράς

i. Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Η διαχείριση κινδύνων συντονίζεται στο επίπεδο Ομίλου, σε στενή συνεργασία με το Διοικητικό Συμβούλιο και επικεντρώνεται κυρίως στο να εξασφαλίζει ενεργητικά τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες ταμειακές εισροές ελαχιστοποιώντας την έκθεση σε ασταθείς χρηματοπιστωτικές αγορές.

Ο Όμιλος δεν συμμετέχει ενεργά στην αγοραπωλησία χρηματοπιστωτικών μέσων με σκοπό το κέρδος. Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος περιγράφονται παρακάτω.

ii. Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικούς κινδύνους επηρεάζεται κυρίως από τα ατομικά χαρακτηριστικά του κάθε πελάτη. Ωστόσο, η Διοίκηση λαμβάνει υπόψη της τους παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τον πιστωτικό κίνδυνο της πελατειακής της βάσης, συμπεριλαμβανομένου και του κινδύνου αθέτησης πληρωμών του κλάδου και της χώρας στην οποία οι πελάτες δραστηριοποιούνται. Επιπλέον, λεπτομέρειες της συγκέντρωσης των εσόδων περιλαμβάνονται στη σημείωση 7.

Εμπορικές απαιτήσεις

Στο πλαίσιο της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου το Διοικητικό Συμβούλιο διαμορφώνει τις διαδικασίες και τις πολιτικές που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική πρόληψη και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, με τη συνεργασία κυρίως της Γενικής, Οικονομικής και Εμπορικής Διεύθυνσης:

- θεσπίζει και εφαρμόζει διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου με στόχο την ελαχιστοποίηση των επισφαλειών και την άμεση κάλυψη των απαιτήσεων με αξιόγραφα.
- προβαίνει σε εκτίμηση των αναγκών του Ομίλου σε ίδια κεφάλαια για την αντιμετώπιση του πιστωτικού κινδύνου.
- προβαίνει στο διαχωρισμό των απαιτήσεων και λοιπών ανοιγμάτων σε απαιτήσεις υπό καθυστέρηση και επισφαλείς απαιτήσεις (impaired).
- ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στις διαδικασίες του πιστωτικού ελέγχου
- προσδιορίζει τα ποσά των απαιτούμενων απομειώσεων επισφαλών απαιτήσεων
- προσδιορίζει τις πολιτικές και τις διαδικασίες αποτίμησης και διαχείρισης τυχόν εξασφαλίσεων
- προβαίνει σε ανάλυση των διαφόρων κατηγοριών ανοιγμάτων με βάση την εναπομένουσα ληκτότητα τους.
- αξιολογεί τις ασφάλειες που παρέχονται υπέρ του Ομίλου.
- ελέγχει την ακεραιότητα, αξιοπιστία και ακρίβεια των πηγών δεδομένων που χρησιμοποιεί, καθώς και τη διαδικασία επικαιροποίησής τους.
- εκτιμά, σε συνεργασία με την Εμπορική Διεύθυνση, την πιστοληπτική ικανότητα των αντισυμβαλλόμενων πελατών.

Για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου, λαμβάνονται υπόψη η πιστοληπτική ικανότητα του αντισυμβαλλόμενου, ο κίνδυνος της χώρας, αλλά και ο τομέας της οικονομίας στον οποίο δραστηριοποιείται, καθώς και ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά του.

Σημειώνεται ότι, οι πωλήσεις γίνονται κυρίως σε μεγάλους κρατικούς και ιδιωτικούς οργανισμούς με αξιολογημένο ιστορικό πιστοληπτικής ικανότητας. Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνεργάζεται μόνο με αξιόπιστους πελάτες.

Τέλος, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων και εύλογων προβλέψεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο για τις εμπορικές απαιτήσεις ανά γεωγραφική περιοχή είχε ως εξής:

Γεωγραφική Περιοχή	Μεικτή αξία 2018	Εκτίμηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς (ECL)	Απομείωση μη εισπραξιμών απαιτήσεων	Συνολική απομείωση	Καθαρή αξία 2018
Ρουμανία	7.363.626	(126.166)	(147.055)	(273.221)	7.090.404
Ελλάδα	3.828.190	(293.781)	(529.306)	(823.086)	3.005.104
Αλβανία	147.832	0	0	0	147.832
Αυστρία	134.110	0	0	0	134.110
Μαρόκο	119.230	0	0	0	119.230
Γαλλία	72.469	0	0	0	72.469
Βουλγαρία	44.872	0	0	0	44.872
Ισπανία	42.519	0	0	0	42.519
Γερμανία	20.391	0	0	0	20.391
Άλλες χώρες	9.321	0	0	0	9.321
Κύπρος	2.381	0	0	0	2.381
Ηνωμένο Βασίλειο	1.475	0	0	0	1.475
Ουγγαρία	1.167	0	0	0	1.167
Αίγυπτος	89	0	0	0	89
Σύνολο	11.787.671	(419.947)	(676.361)	(1.096.308)	10.691.363

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 η ενηλικίωση των εμπορικών απαιτήσεων που δεν έχουν απομειωθεί έχει ως εξής:

	31/12/2018
Μη ληξιπρόθεσμες	7.355.808
Ληξιπρόθεσμες 1 - 30 ημέρες	1.588.534
Ληξιπρόθεσμες 31-90 ημέρες	654.066

Ληξιπρόθεσμες 91-120 ημέρες	157.358
Ληξιπρόθεσμες περισσότερο από 121 ημέρες	935.597
	10.691.363

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αφορούν διαθέσιμα και βραχυπρόθεσμα εύκολα ρευστοποιήσιμες επενδύσεις, που είναι εύκολα μετατρέψιμες σε μετρητά και είναι τόσο κοντά στη λήξη τους, ώστε παρουσιάζουν αμελητέο κίνδυνο για αλλαγές στην αποτίμησή τους κατά το χρόνο της εκκαθάρισης.

iii. Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας του με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και των πληρωμών. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση, καθώς και βάσει μιας κυλιόμενης προβολής 30 ημερών. Οι μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας για μια περίοδο 180 και 360 ημερών προσδιορίζονται μηνιαία. Οι καθαρές ταμειακές ανάγκες συγκρίνονται με τα διαθέσιμα όρια δανεισμού, προκειμένου να καθοριστεί το μέγιστο ύψος ή τυχόν ελλείψεις. Αυτή η ανάλυση δείχνει ότι τα διαθέσιμα όρια δανεισμού αναμένονται να είναι επαρκή.

Στόχος του Ομίλου είναι να διατηρήσει μετρητά και καταθέσεις για να αντιμετωπίσει τις ανάγκες ρευστότητας για περιόδους 30 ημερών κατ'ελάχιστο. Ο στόχος αυτός πληρούται για τις περιόδους αναφοράς. Η χρηματοδότηση για τις μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας εξασφαλίζεται επιπλέον από ένα ικανοποιητικό ποσό σε δεσμευμένες πιστωτικές διευκολύνσεις. Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στη σωστή διαχείριση των αποθεμάτων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων, ώστε να παρέχεται το μέγιστο της ταμειακής ρευστότητας στον Όμιλο.

Έκθεση σε κίνδυνο ρευστότητας

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, οι εμπορικές και δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου έχουν συμβατικές λήξεις (συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών τόκων ανάλογα με την περίπτωση), όπως συνοψίζονται παρακάτω:

31 Δεκεμβρίου 2018	Ο ΟΜΙΛΟΣ								
	Μεταφερό- μενο ποσό	Σύνολο	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 και μεταγενέ- στερα
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις									
Εγγυημένα τραπεζικά δάνεια	1.838.217	1.991.099	1.991.099	0	0	0	0	0	0
Μη εγγυημένα τραπεζικά δάνεια	9.000.000	9.580.627	3.459.427	4.044.200	2.077.000	0	0	0	0
Ομολογιακά δάνεια	6.000.000	6.456.000	228.000	6.228.000	0	0	0	0	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	4.069.911	4.419.978	1.056.912	1.009.373	980.931	758.727	410.307	184.067	19.662
Εμπορικές υποχρεώσεις	11.864.004	11.864.004	11.864.004	0	0	0	0	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις - χρηματοοικονομικά μέσα	125.067	125.067	125.067	0	0	0	0	0	0
	32.897.199	34.436.774	16.733.409	11.281.573	3.057.931	758.727	410.307	184.067	19.662

iv. Κίνδυνος αγοράς

Σε σχέση με τον κίνδυνο που απορρέει από τις γενικότερες συνθήκες της αγοράς, ο Όμιλος έχει μειωμένη έκθεση στο συγκεκριμένο κίνδυνο, λόγω της γεωγραφικής διασποράς του με ισομερή κατανομή των πωλήσεων μεταξύ Ελλάδας, Ρουμανίας και λοιπών χωρών με κύρια έκθεση στις αγορές της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Σημαντικό μέρος αυτών των πωλήσεων απευθύνεται στο χρηματοοικονομικό τομέα και κυρίως στον τραπεζικό. Η συνεχιζόμενη αρνητική οικονομική συγκυρία καθιστά τις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος περισσότερο ευάλωτες. Ωστόσο τα προϊόντα τα οποία προσφέρονται στους ιδιωτικούς και κρατικούς οργανισμούς είναι απαραίτητα τόσο για την καθημερινή τους λειτουργία όσο και για την ανάπτυξη τους. Επιπλέον, ο Όμιλος με την επίτευξη της σημαντικής μείωσης των λειτουργικών δαπανών είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικός και μπορεί να προσφέρει το υψηλό επίπεδο των προϊόντων και υπηρεσιών σε ανταγωνιστικότερες τιμές.

Ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί παράγωγα για τη διαχείριση των κινδύνων της αγοράς.

Σε σχέση με τους κινδύνους που απορρέουν από τη μεταβλητότητα των επιτοκίων και των συναλλαγματικών ισοτιμιών:

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε συναλλαγματικό κίνδυνο στο βαθμό που υπάρχει μια αναντιστοιχία μεταξύ των νομισμάτων στα οποία οι πωλήσεις, οι αγορές και ο δανεισμός εκφράζονται και των αντίστοιχων λειτουργικών νομισμάτων των εταιρειών του Ομίλου. Το λειτουργικό νόμισμα των εταιρειών του Ομίλου είναι κυρίως το ευρώ. Τα εκτός ευρώ νομίσματα στα οποία συναλλάσσεται ο Όμιλος όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα είναι κυρίως το RON.

Έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο

Τα συνοπτικά ποσοτικά δεδομένα σχετικά με την έκθεση του Ομίλου στο συναλλαγματικό κίνδυνο, όπως αναφέρεται στην διοίκηση του Ομίλου έχουν ως εξής.

31 Δεκεμβρίου 2018	EUR	RON	ALL	USD	Σύνολο
Εμπορικές απαιτήσεις	3.591.785	7.380.017	51.865	0	11.023.667
Λοιπές απαιτήσεις	362.628	315.606	106.552	107	784.894
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5.369.483	541.266	33.689	145	5.944.584
Δανειακές υποχρεώσεις	(19.066.194)	(1.841.934)	0	0	(20.908.128)
Εμπορικές υποχρεώσεις	(6.744.672)	(5.346.406)	(131.460)	1.331	(12.221.204)
Λοιπές υποχρεώσεις	(976.866)	(74.823)	(5.516)	0	(1.057.205)
Καθαρή κατάσταση έκθεσης της οικονομικής θέσης	(16.486.970)	973.726	60.646	1.583	(16.433.393)

Έκθεση σε συναλλαγματικές διακυμάνσεις έγκειται κυρίως στις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν κατά την ενσωμάτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών επιχειρήσεων του Ομίλου στην Ρουμανία και τη μετατροπή τους από το λειτουργικό νόμισμα RON στο νόμισμα παρουσίασης ευρώ.

Ανάλυση ευαισθησίας

Μια λογικά πιθανή μεταβολή του RON Ρουμανίας έναντι του Ευρώ θα επέφερε τις εξής μεταβολές:

RON (10% αυξητική μεταβολή)	2018
Αποτελέσματα προ φόρων	17.046
Ίδια Κεφάλαια	(2.107.109)
RON (10% μειωτική μεταβολή)	2018
Αποτελέσματα προ φόρων	(20.835)
Ίδια Κεφάλαια	2.575.355

Κίνδυνος επιτοκίων

Εκφράζει τον κίνδυνο στα αποτελέσματα από την διακύμανση των επιτοκίων.

Έκθεση σε κίνδυνο επιτοκίων

Το προφίλ του επιτοκίου τοκοφόρων χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου, όπως αναφέρεται στην διοίκηση του Ομίλου έχει ως εξής:

	2018
Χρηματοοικονομικά μέσα μεταβαλλόμενου επιτοκίου	
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5.944.584
Δανειακές υποχρεώσεις	20.908.128
	26.852.712

Ανάλυση ευαισθησίας

Μία λογική μεταβολή των επιτοκίων της τάξης του +/- 100bp θα επέφερε τις εξής μεταβολές στα αποτελέσματα προ φόρων και στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου:

	2018
Κέρδος ή ζημιά	
100bp αύξηση	209.081
100bp μείωση	(209.081)
Ίδια κεφάλαια, καθαρά από φόρο	
100bp αύξηση	148.448
100bp μείωση	(148.448)

Σύνθεση ομίλου

28. Κατάσταση θυγατρικών

Παρατίθεται παρακάτω πίνακας που περιλαμβάνει όλες τις θυγατρικές του Ομίλου την 31/12/2018:

Επωνυμία	Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος ενοποίησης	Σχέση συμμετοχής
Inform Π. Λύκος Α.Ε.	Ελλάδα	Μητρική	-	Μητρική
Lykos Paperless Solutions Α.Ε.	Ελλάδα	99,91%	Ολική	Άμεση
Terrane L.T.D.	Κύπρος	100,00%	Ολική	Άμεση
Inform Lykos (Romania) L.T.D.	Κύπρος	100,00%	Ολική	Έμμεση
Inform Lykos S.A.	Ρουμανία	99,99%	Ολική	Έμμεση
Compaper Converting S.A.	Ρουμανία	97,44%	Ολική	Έμμεση
Sagime GmbH	Αυστρία	100,00%	Ολική	Άμεση
Inform Albania Sh.p.k (πρώην Albanian Digital Printing Solutions Sh.p.k.)	Αλβανία	75,50%	Ολική	Άμεση

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018, ο Όμιλος μέσω της Εταιρείας απέκτησε επιπλέον ποσοστό συμμετοχής 24,5% επί του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρείας Inform Albania Sh.p.k (πρώην Albanian Digital Printing Solutions Sh.p.k.), με αποτέλεσμα ο Όμιλος να κατέχει πλέον το 75,5% του μετοχικού κεφαλαίου της αναφερόμενης θυγατρικής. Επιπλέον αποκτήθηκε ποσοστό συμμετοχής 1,8% επί του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρείας Inform Lykos (Romania) L.T.D μέσω της θυγατρικής της Terrane L.T.D. Η επίδραση των εν λόγω αποκτήσεων στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια (τα αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρείας ή στις μη ελέγχουσες συμμετοχές) ήταν επουσιώδης.

Επίσης, η θυγατρική εταιρεία Lykos Paperless Solutions Α.Ε. προχώρησε σε μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της κατά ποσό € 300 χιλ. το οποίο μείωσε ισόποσα τη λογιστική αξία της συμμετοχής της Inform Π. Λύκος Α.Ε..

Τέλος, έπαυσε η ενοποίηση της θυγατρικής εταιρείας Sagime GmbH, λόγω λύσης και εκκαθάρισής της. Η επίδραση της εν λόγω παύσης στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια (τα αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρείας ή στις μη ελέγχουσες συμμετοχές) ήταν επίσης επουσιώδης.

29. Μη ελέγχουσες συμμετοχές (NCI)

Ο Όμιλος δεν περιλαμβάνει θυγατρική με ουσιώδεις μη ελεγχόμενες συμμετοχές

Άλλες γνωστοποιήσεις

30. Λειτουργικές μισθώσεις

Οι μισθώσεις χαρακτηρίζονται σαν χρηματοδοτικές, όταν οι όροι των σχετικών συμβάσεων μεταφέρουν από άποψη ουσίας όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του αντικειμένου που ενοικιάζεται στο μισθωτή. Μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου της μίσθωσης.

Ο Όμιλος δεν μισθώνει ή εκμισθώνει σημαντικές συμβάσεις από άποψη διάρκειας ή αξίας εκτός από αυτές που αφορούν μισθώσεις ακινήτων με συνδεδεμένες εταιρείες.

Στις 31 Δεκεμβρίου, οι μελλοντικές ελάχιστες καταβολές χρηματοδοτικών μισθωμάτων παρατίθεται στη σημείωση 22 (B).

31. Δεσμεύσεις

Ο Όμιλος δεν έχει αναλάβει σημαντικές δεσμεύσεις πέραν όσων αναφέρονται σε επιμέρους ενότητες (δάνεια, συμβάσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων κ.τ.λ.).

32. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και εγγυήσεις

Το 2016, η Επιτροπή Ανταγωνισμού της Ρουμανίας επέβαλε πρόστιμο ποσού περίπου € 800 χιλ. στη θυγατρική του Ομίλου Inform Lykos S.A., (ILR) με έδρα τη Ρουμανία. Καθώς η Διοίκηση είναι πεπεισμένη ότι ο Όμιλος ακολουθεί το δίκαιο του ανταγωνισμού και ότι η ετυμηγορία είναι αδικαιολόγητη και δυσανάλογη, έχει ασκήσει έφεση κατά της εν λόγω απόφασης. Το 2017 το εφετείο απέρριψε τα αιτήματα που υπέβαλε η εταιρεία. Σε απάντηση αυτής της ετυμηγορίας, η εταιρεία άσκησε έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο της Ρουμανίας. Η πρώτη ακρόαση έχει προγραμματιστεί για την 5^η Νοεμβρίου 2020. Συνεπώς, κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας έκθεσης, η δικαστική υπόθεση είναι ακόμα σε εξέλιξη. Λαμβάνοντας υπόψη παρόμοιες περιπτώσεις άλλων εταιρειών, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η ILR θα καταβάλει ένα πρόστιμο το οποίο θα είναι σημαντικά χαμηλότερο από την αρχική ετυμηγορία. Στο πλαίσιο εφαρμογής της αρχής της συντηρητικότητας η Διοίκηση σχημάτισε στη χρήση 2016 σχετική πρόβλεψη ποσού € 300 χιλ. για αυτή την υπόθεση, η οποία περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Εκτός της ανωτέρω περίπτωσης, δεν υπάρχουν άλλες επίδικες ή νομικές απαιτήσεις που αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά την οικονομική θέση της Εταιρείας κατά την 31/12/2018.

Στις ελληνικές εταιρείες του Ομίλου, για τα έτη 2011-2017 έχουν χορηγηθεί φορολογικά πιστοποιητικά με συμπέρασμα χωρίς επιφύλαξη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82, παρ. 5, του νόμου 2238/1994 και του άρθρου 65α του ν. 4174/2014. Ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2018 βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί χωρίς σημαντική φορολογική επιβάρυνση.

Αναφορικά με τις θυγατρικές και συνδεδεμένες εταιρείες, δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις, που παρουσιάζονται παρακάτω και ως εκ τούτου, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους όσον αφορά στις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές:

Επωνυμία	Έδρα	Χρήσεις
Inform Π. Λύκος Α.Ε.	Ελλάδα	2018
Lykos Paperless Solutions Α.Ε.	Ελλάδα	2018
Terrane Ltd	Κύπρος	2013-2018
Inform Lykos (Romania) Ltd	Κύπρος	2013-2018
Inform Lykos S.A.	Ρουμανία	2005-2018
Compaper Converting S.A	Ρουμανία	2005-2018
Inform Albania Sh.p.k (πρώην Albanian Digital Printing Solutions Sh.p.k.)	Αλβανία	2011-2018

Εκτός από τα παραπάνω, δεν υπάρχουν άλλες περιπτώσεις ενδεχόμενων υποχρεώσεων ή ενδεχόμενων απαιτήσεων, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά τον Όμιλο, είτε την οικονομική κατάσταση ή τη λειτουργία της Εταιρείας.

Εμπράγματα ασφάλειες

Επί παγίων περιουσιακών στοιχείων των εταιριών του Ομίλου αξίας € 5 εκατ. υφίστανται προσημειώσεις υποθήκης για την κάλυψη δανειακών υποχρεώσεων. Επί των Παγίων ή Ακινήτων της μητρικής Εταιρείας δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη.

33. Αμοιβές ελεγκτών

Οι αμοιβές ελεγκτών για τον ανεξάρτητο εξωτερικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε ποσό € 100 χιλ. Επίσης, αμοιβές των τακτικών ελεγκτών ποσού € 51 χιλ. αφορούν σε υπηρεσίες πέραν του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων.

34. Συνδεδεμένα μέρη

Στο πλαίσιο της λειτουργικής και της επενδυτικής δραστηριότητας του Ομίλου, ορισμένα αποτελέσματα, περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις προέρχονται εκτός των άλλων από συνδεδεμένα πρόσωπα. Οι συναλλαγές αυτές πραγματοποιούνται σε καθαρά εμπορική βάση και σύμφωνα με τους νόμους της αγοράς. Ο Όμιλος δεν συμμετείχε σε καμία συναλλαγή ασυνήθους φύσεως ή περιεχομένου η οποία να είναι ουσιώδης για

τον Όμιλο ή τις εταιρείες και τα άτομα που συνδέονται στενά με αυτόν και δεν αποσκοπεί να συμμετάσχει σε τέτοιου είδους συναλλαγές στο μέλλον.

Παρακάτω παρατίθενται αναλυτικά οι συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων μερών κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2018 και 2017 καθώς και τα υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές κατά την 31/12/18 και 31/12/17 αντίστοιχα:

Πωλήσεις αγαθών ή υπηρεσιών

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Θυγατρικές	0	0	356.856	615.203
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	370.533	341.135	208.070	194.529
Σύνολο	370.533	341.135	564.926	809.732

Αγορές αγαθών ή υπηρεσιών

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Θυγατρικές	0	0	2.228.312	2.672.244
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	5.196.451	5.093.655	5.153.024	4.983.292
Σύνολο	5.196.451	5.093.655	7.381.335	7.655.536

Δάνεια χορηγηθέντα

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Θυγατρικές	0	0	3.540	63.650
Σύνολο	0	0	3.540	60.000

Υπόλοιπα απαιτήσεων από πωλήσεις αγαθών ή υπηρεσιών

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Θυγατρικές	0	0	124.318	108.673
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	332.303	146.056	31.351	72.663
Σύνολο	332.303	146.056	155.669	181.336

Υπόλοιπα υποχρεώσεων από αγορές αγαθών ή υπηρεσιών

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Θυγατρικές	0	0	433.291	631.171
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	357.201	1.228.972	353.946	1.212.400
Σύνολο	357.201	1.228.972	787.237	1.843.571

Έσοδα από μερίσματα

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Θυγατρικές	0	0	711.205	51.083
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	33	0	33	0
Σύνολο	33	0	711.238	51.083

Αμοιβές βασικών διοικητικών στελεχών

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Βασικά διοικητικά στελέχη	622.594	509.844	622.594	509.844
Σύνολο	622.594	509.844	622.594	509.844

Υπόλοιπα απαιτήσεων από βασικά διοικητικά στελέχη

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Βασικά διοικητικά στελέχη	0	0	0	0
Σύνολο	0	0	0	0

Υπόλοιπα υποχρεώσεων από βασικά διοικητικά στελέχη

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Βασικά διοικητικά στελέχη	0	0	0	0
Σύνολο	0	0	0	0

Αμοιβές μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ.	28.640	21.480	28.640	21.480
Σύνολο	28.640	21.480	28.640	21.480

35. Γεγονότα μεταγενέστερα της περιόδου αναφοράς

Τον Απρίλιο του 2019, η INFORM Ρουμανίας (θυγατρική της INFORM Ελλάδος) εξαγόρασε τμήμα επιχειρηματικής δραστηριότητας της STAR STORAGE που δραστηριοποιείται στη Ρουμανία. Η επιχειρηματική δραστηριότητα της STAR STORAGE, που μεταβιβάζεται, αφορά τη ψηφιακή εκτύπωση και τη διανομή λογαριασμών για Τράπεζες, Ασφαλιστικές εταιρείες, εταιρείες Τηλεπικοινωνιών κλπ. Η συναλλαγή περιλαμβάνει τη μεταβίβαση συμβάσεων πελατών, τεχνογνωσίας, εργαζομένων και εξοπλισμού που εξυπηρετεί αυτή την εν λόγω δραστηριότητα. Το τίμημα της εξαγοράς για τη μεταβίβαση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ανέρχεται σε 2,5 εκατ. ευρώ.

Με εξαίρεση το προαναφερθέν γεγονός, δεν έχει λάβει χώρα άλλο γεγονός μεταγενέστερο της 31/12/2018, το οποίο ενδέχεται να έχει σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία του Ομίλου.

Λογιστικές αρχές

36. Βάση επιμέτρησης

Οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους εκτός από τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν επιμετρηθεί σε εύλογες αξίες και περιγράφονται στην σχετική σημείωση 4(ν).

37. Μεταβολές λογιστικών αρχών

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους ήταν υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

(α) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

- ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Η επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 37 (β).

- ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Η επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 37 (β).

- Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωρισθεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιορισθεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά πόσον το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα Διερμηνεία δεν έχει σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

(Β) Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 15 και ΔΠΧΑ 9

- ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες»

Το νέο Πρότυπο περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους.

Η βασική αρχή του εν λόγω Προτύπου είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδα προκειμένου να απεικονίσει τη μεταβίβαση των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες της, σε ένα ποσό που αντικατοπτρίζει το αντάλλαγμα που αναμένει ότι δικαιούται για τα εν λόγω αγαθά ή υπηρεσίες.

Ο Όμιλος υιοθέτησε το νέο πρότυπο την 1η Ιανουαρίου 2018 με αναδρομική εφαρμογή, σε κάθε προηγούμενη περίοδο αναφοράς και με απεικόνιση όπως προβλέπεται στο ΔΛΠ 8 «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη». Συνεπώς, ο Όμιλος αναπροσάρμοσε τα συγκριτικά στοιχεία του 2017 που συμπεριλήφθηκαν στην τρέχουσα χρήση 2018. Η καθαρή θέση αναπροσαρμόστηκε από την 1η Ιανουαρίου 2017.

Η επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, από την υιοθέτηση του νέου Προτύπου, οφείλεται κυρίως στην εφαρμογή των αλλαγών στη χρονική αναγνώριση εσόδων σχετιζόμενα με προϊόντα χωρίς εναλλακτική χρήση (εξατομικευμένα προϊόντα) και δεδομένου ότι ο Όμιλος έχει γενικά ένα εκτελεστό δικαίωμα πληρωμής.

Σύμφωνα με το νέο Πρότυπο, ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα όταν (ή καθώς) ικανοποιεί την υποχρέωση εκτέλεσης μιας σύμβασης, μεταβιβάζοντας ένα υποσχόμενο αγαθό ή υπηρεσίες σε έναν πελάτη. Ένα υποσχόμενο αγαθό ή υπηρεσίες μεταβιβάζονται όταν (ή καθώς) ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του στοιχείου αυτού. Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του αγαθού ή υπηρεσίας, όταν μπορεί να κατευθύνει τη χρήση του και να λαμβάνει ουσιαστικά όλα τα υπολειπόμενα οφέλη από αυτό. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται, είναι το ποσό που κατανέμεται στη δέσμευση εκτέλεσης της σύμβασης που έχει εκπληρωθεί. Η δέσμευση εκτέλεσης της σύμβασης μπορεί να εκπληρωθεί είτε σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή είτε με την πάροδο του χρόνου. Για τις δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου, ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα με την πάροδο του χρόνου, επιλέγοντας την πιο κατάλληλη μέθοδο επιμέτρησης της προόδου ως προς την εκπλήρωση της κάθε δέσμευσης εκτέλεσης. Οι κατάλληλες μέθοδοι επιμέτρησης της προόδου περιλαμβάνουν τόσο μεθόδους βάσει των εκροών (output methods) όσο και μεθόδους βάσει των εισροών (input methods).

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος εκτελεί τις συμβατικές του υποχρεώσεις μεταβιβάζοντας αγαθά ή υπηρεσίες σε πελάτη, πριν ο πελάτης πληρώσει το αντάλλαγμα ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή.

- ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος υιοθέτησε το νέο πρότυπο την 1η Ιανουαρίου 2018 και επέλεξε να αναπροσαρμόσει τις προηγούμενες περιόδους αναφοράς καθώς θεωρήσε ότι είναι εφικτό βάσει των εσωτερικών ιστορικών διαθέσιμων στοιχείων. Συνεπώς, ο Όμιλος αναπροσάρμοσε τα συγκριτικά στοιχεία του 2017 που συμπεριλήφθηκαν στην τρέχουσα χρήση 2018. Η καθαρή θέση αναπροσαρμόστηκε από την 1η Ιανουαρίου 2017.

Το νέο Πρότυπο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση» με τις βασικές πρόνοιές του να περιλαμβάνουν την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, ένα μοντέλο αναμενόμενων ζημιών απομείωσης και τη λογιστική αντιστάθμισης.

Το νέο Πρότυπο εξαλείφει τις προηγούμενες κατηγορίες του ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία: διακρατούμενα ως τη λήξη, δάνεια και απαιτήσεις και διαθέσιμα προς πώληση.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 δεν είχε επίδραση στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου που αφορούν τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος αρχικά αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι εμπορικές απαιτήσεις αποτιμώνται στην τιμή συναλλαγής.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Η ταξινόμηση βασίζεται σε δύο κριτήρια: α) το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και β) εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου («SPPI» κριτήριο).

Η νέα κατάταξη και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει ως εξής:

Στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνονται τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία διατηρούνται στο πλαίσιο του επιχειρηματικού μοντέλου με στόχο τη διακράτησή τους και την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών που πληρούν το «SPPI» κριτήριο. Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου περιλαμβάνονται σ' αυτή την κατηγορία.

Στα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν πληρούν τα κριτήρια για επιμέτρηση στο αποσβεσμένο κόστος. Ο Όμιλος δεν κατέχει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στη συγκεκριμένη κατηγορία.

Από την νέα αναταξινόμηση δεν υπήρξε καμία επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων και εύλογων προβλέψεων.

Η επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, από την υιοθέτηση του νέου Προτύπου, οφείλεται στην αλλαγή των απαιτήσεων απομείωσης.

Στα πλαίσια εφαρμογής των νέων προτύπων (ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15) με την μέθοδο που περιγράφεται στις παραπάνω παραγράφους, ο Όμιλος αναδιατύπωσε σχετικά τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των συγκρίσιμων περιόδων και η καθαρή θέση αναπροσαρμόστηκε από την 1η Ιανουαρίου 2017.

Τα κονδύλια που αναδιατυπώθηκαν και τα ποσά της επίδρασης περιγράφονται στους παρακάτω πίνακες.

Ο Όμιλος	31/12/2017 *Δημοσιευμένα	ΔΠΧΑ 9	ΔΠΧΑ 15	31/12/2017 *Αναδιατυπωμένα
Περιουσιακά στοιχεία				
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	55.845.054			55.845.054
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	3.912.994			3.912.994
Λοιπές απαιτήσεις	25.250			25.250
Επενδυτικά ακίνητα	244.839			244.839
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	36.267			36.267
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	60.064.404	0	0	60.064.404
Αποθέματα	6.822.220		(835.386)	5.986.835
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	0		922.334	922.334
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	219.203			219.203
Εμπορικές απαιτήσεις	12.234.371	(340.350)		11.894.020
Λοιπές απαιτήσεις	851.180			851.179
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	146.056			146.056
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.067.396			2.067.396
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	22.340.426	(340.350)	86.948	22.087.024
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	82.404.830	(340.350)	86.948	82.151.428
Ίδια Κεφάλαια				

Μετοχικό κεφάλαιο	12.758.592			12.758.592
Υπέρ το άρτιο	13.805.791			13.805.791
Αποθεματικά	14.610.018	1.918	(358)	14.611.578
Αποτελέσματα σε νέο	5.945.224	(255.439)	63.956	5.753.741
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής	47.119.625	(253.521)	63.598	46.929.702
Μη ελεγχόμενες συμμετοχές	677.742	(699)	130	677.174
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	47.797.367	(254.220)	63.728	47.606.875
Υποχρεώσεις				
Δανειακές υποχρεώσεις	4.188.682			4.188.682
Παροχές προσωπικού εξόδου από την υπηρεσία	1.021.398			1.021.398
Λοιπές υποχρεώσεις	14.427			14.427
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1.763.014	(86.131)	23.220	1.700.104
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.987.521	(86.131)	23.220	6.924.611
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	3.634			3.634
Δανειακές υποχρεώσεις	15.403.052			15.403.052
Εμπορικές υποχρεώσεις	9.352.536			9.352.536
Λοιπές υποχρεώσεις	1.184.820			1.184.820
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	1.228.972			1.228.972
Συμβατικές υποχρεώσεις	153.641			153.641
Προβλέψεις	293.287			293.287
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	27.619.942	0	0	27.619.942
Σύνολο υποχρεώσεων	34.607.463	(86.131)	23.220	34.544.553
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	82.404.830	(340.350)	86.948	82.151.428
Ο ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2017 <i>*Δημοσιευμένα</i>	ΔΠΧΑ 9	ΔΠΧΑ 15	31/12/2017 <i>*Αναδιατυπωμένα</i>
Πωλήσεις	62.610.816		(211.032)	62.399.784
Κόστος πωληθέντων	(54.263.702)		212.147	(54.051.554)
Μικτό κέρδος	8.347.115	0	1.115	8.348.230
Λοιπά έσοδα	1.335.282			1.335.282
Έξοδα διάθεσης	(4.207.037)			(4.207.037)
Έξοδα διοίκησης	(3.364.202)			(3.364.202)
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	(435.685)			(435.685)
Λοιπά έξοδα	(617.018)	(101.323)		(718.341)
+ Αποσβέσεις	3.955.262			3.955.262
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	5.013.716	(101.323)	1.115	4.913.509
- Αποσβέσεις	(3.955.262)			(3.955.262)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	1.058.454	(101.323)	1.115	958.247
Χρηματοοικονομικά έσοδα	15.412			15.412
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(1.270.970)			(1.270.970)
Καθαρά χρηματοοικονομικά κόστη	(1.255.558)			(1.255.558)

Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(197.104)	(101.323)	1.115	(297.311)
Φόρος εισοδήματος	(297.991)	24.826	(880)	(274.045)
Κέρδη / (ζημιές)	(495.095)	(76.496)	235	(571.356)
Κέρδη / (ζημιές) αποδιδόμενα σε:				
Ιδιοκτήτες της μητρικής	(572.306)	(75.898)	234	(647.970)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	77.210	(599)	2	76.614
	(495.095)	(76.496)	235	(571.356)

Ο Όμιλος	1/1/2017
	Αποτελέσματα εις νέο
Δημοσιευμένο υπόλοιπο	50.433.690
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	(179.670)
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 15	63.851
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο	50.317.871

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	31/12/2017 <i>*Δημοσιευμένα</i>	ΔΠΧΑ 9	ΔΠΧΑ 15	31/12/2017 <i>*Αναδιατυπωμένα</i>
Περιουσιακά στοιχεία				
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	30.279.839			30.279.839
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	1.805.589			1.805.589
Λοιπές απαιτήσεις	25.250			25.250
Επενδύσεις σε θυγατρικές	22.138.861			22.138.861
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	54.249.539	0	0	54.249.539
Αποθέματα	4.033.935		(509.009)	3.524.927
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	0		580.613	580.613
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	206.531			206.531
Εμπορικές απαιτήσεις	4.844.528	(243.651)		4.600.877
Λοιπές απαιτήσεις	317.702			317.702
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	444.986			444.986
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.148.246			1.148.246
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	10.995.927	(243.651)	71.605	10.823.880
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	65.245.466	(243.651)	71.605	65.073.420
Ίδια Κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	12.758.592			12.758.592
Υπέρ το άρτιο	13.805.791			13.805.791
Αποθεματικά	13.166.340			13.166.340
Αποτελέσματα σε νέο	2.396.173	(172.992)	50.839	2.274.021
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	42.126.896	(172.992)	50.839	42.004.743
Υποχρεώσεις				
Δανειακές υποχρεώσεις	2.819.251			2.819.251
Παροχές προσωπικού εξόδου από την υπηρεσία	1.021.398			1.021.398
Λοιπές υποχρεώσεις	14.427			14.427

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1.064.730	(70.659)	20.765	1.014.836
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.919.806	(70.659)	20.765	4.869.913
Δανειακές υποχρεώσεις	11.836.387			11.836.387
Εμπορικές υποχρεώσεις	3.470.416			3.470.416
Λοιπές υποχρεώσεις	909.805			909.805
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	1.843.571			1.843.571
Συμβατικές υποχρεώσεις	138.586			138.586
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	18.198.764	0	0	18.198.764
Σύνολο υποχρεώσεων	23.118.570	(70.659)	20.765	23.068.677
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	65.245.466	(243.651)	71.605	65.073.420

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	31/12/2017 <i>* Δημοσιευμένα</i>	ΔΠΧΑ 9	ΔΠΧΑ 15	31/12/2017 <i>* Αναδιατυπωμένα</i>
Πωλήσεις	29.925.255	0	(157.207)	29.768.048
Κόστος πωληθέντων	(25.849.967)	0	162.603	(25.687.364)
Μικτό κέρδος	4.075.288	0	5.396	4.080.684
Λοιπά έσοδα	966.313			966.313
Έξοδα διάθεσης	(2.739.755)			(2.739.755)
Έξοδα διοίκησης	(2.081.683)			(2.081.683)
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	(435.685)			(435.685)
Λοιπά έξοδα	(170.697)	(66.267)	0	(236.964)
+ Αποσβέσεις	2.946.973			2.946.973
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	2.560.753	(66.267)	5.396	2.499.882
- Αποσβέσεις	(2.946.973)			(2.946.973)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	(386.219)	(66.267)	5.396	(447.090)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	70.033			70.033
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(935.328)			(935.328)
Καθαρά χρηματοοικονομικά κόστη	(865.295)			(865.295)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(1.251.514)	(66.267)	5.396	(1.312.385)
Φόρος εισοδήματος	(30.231)	19.217	(1.565)	(12.579)
Κέρδη / (ζημιές)	(1.281.746)	(47.050)	3.831	(1.324.964)
Κέρδη / (ζημιές) αποδιδόμενα σε:				
Ιδιοκτήτες της μητρικής	(1.281.746)	(47.050)	3.831	(1.324.964)
	(1.281.746)	(47.050)	3.831	(1.324.964)

Η Εταιρεία	1/1/2017
	Αποτελέσματα εις νέο
Δημοσιευμένο υπόλοιπο	44.868.025

Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	(125.943)
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 15	47.008
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο	44.789.091

Τέλος, η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 δεν είχε καμία επίδραση στις καθαρές ταμειακές ροές, ανά δραστηριότητα και συνολικές, του Ομίλου και της Εταιρείας.

38. Σημαντικές Λογιστικές Αρχές

Εκτός των αλλαγών που περιγράφονται στη σημείωση 37, ο Όμιλος σταθερά εφάρμοσε τις ακόλουθες λογιστικές αρχές για όλες τις περιόδους που εμφανίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

A. Βάση Ενοποίησης

i. Συνενώσεις Επιχειρήσεων

Ο Όμιλος αντιμετωπίζει τις συνενώσεις επιχειρήσεων με τη μέθοδο της αγοράς όταν ο έλεγχος μεταφέρεται στο Όμιλο (Βλ. (Α)(ii)). Κατά την ημερομηνία της απόκτησης ο Όμιλος αναγνωρίζει ξεχωριστά την υπεραξία, τα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία της αποκτώμενης, τις υποχρεώσεις και κάθε μη ελέγχουσα συμμετοχή στην αποκτώμενη θυγατρική. Τα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις πρέπει να πληρούν τον ορισμό του περιουσιακού στοιχείου και των υποχρεώσεων βάσει του πλαισίου κατάρτισης και παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων κατά την ημερομηνία της απόκτησης, ώστε να πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης από την μέθοδο της αγοράς. Ο Όμιλος αποτιμά τα αποκτώμενα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις σε εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Το κόστος της απόκτησης, κατά συνέπεια, αποτιμάτε σε εύλογη αξία, το οποίο υπολογίζεται ως το σύνολο της εύλογης αξίας, κατά την ημερομηνία απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων από τον Όμιλο, τις υπαρκτές υποχρεώσεις, αν υπάρχουν, στους προηγούμενους ιδιοκτήτες και τα δικαιώματα μειοψηφίας του Ομίλου.

Ένα στοιχείο ταμειακών διαθεσίμων, μία απαίτηση ή υποχρέωση προς ή από μια ξένη δραστηριότητα, η εκκαθάριση του οποίου δεν έχει προγραμματιστεί ή δεν αναμένεται στο προσεχές μέλλον, αποτελεί, πρακτικά, μέρος της καθαρής επένδυσης του Ομίλου σε αυτή τη δραστηριότητα. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις ή δανειακές υποχρεώσεις περιλαμβάνονται ως στοιχεία ταμειακών διαθεσίμων. Αυτά τα στοιχεία δεν περιλαμβάνουν εμπορικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις.

Το μεταβιβασθέν αντάλλαγμα δεν περιλαμβάνει τα ποσά που σχετίζονται με την επίλυση των προ-υπαρχουσών σχέσεων. Τα εν λόγω ποσά γενικά αναγνωρίζονται ως κέρδος ή ζημία.

Κάθε ενδεχόμενο τίμημα υπολογίζεται στην εύλογη αξία κατά την ημέρα της απόκτησης. Αν υπάρχει υποχρέωση πληρωμής ενδεχόμενου τιμήματος που ανταποκρίνεται στον ορισμό του χρηματοοικονομικού μέσου ταξινομείται στην καθαρή θέση, σε αυτή την περίπτωση δεν επαναμετράται και λογιστικοποιείται στην καθαρή θέση. Διαφορετικά, μετέπειτα αλλαγές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος αναγνωρίζονται ως κέρδη ή ζημιές.

ii. Θυγατρικές

Οι θυγατρικές είναι οντότητες που ελέγχονται από τον Όμιλο. Ο Όμιλος ελέγχει μια οντότητα όταν είναι εκτεθειμένος, ή έχει δικαιώματα, σε διάφορες επιστροφές αποδόσεων από την συμμετοχή του στην οντότητα και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της επιρροής του επί της οντότητας.

Οι οικονομικές καταστάσεις της μητρικής και των θυγατρικών, που χρησιμοποιούνται για την προετοιμασία των ενοποιημένων, έχουν την ίδια ημερομηνία αναφοράς.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ετοιμάζονται βάσει κοινών λογιστικών αρχών για παρόμοιες συναλλαγές και γεγονότα, κάτω από παρόμοιους όρους. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών τροποποιούνται όταν απαιτείται προκειμένου να είναι ίδιες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις, η Εταιρεία λογιστικοποιεί τις επενδύσεις της σε θυγατρικές, στο κόστος κτήσης μείον τυχόν μεταγενέστερη απομείωση.

iii. Μη ελεγχόμενες συμμετοχές

Μη ελεγχόμενες συμμετοχές αποτιμώνται στο ποσό που αναλογεί στην εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης κατά την ημερομηνία της απόκτησης.

Αλλαγές στα δικαιώματα που διατηρεί ο Όμιλος σε μια θυγατρική, οι οποίες δεν έχουν ως αποτέλεσμα σε απώλεια ελέγχου, αντιμετωπίζονται ως συναλλαγές εντός των ιδίων κεφαλαίων.

iv. Απώλεια Ελέγχου

Όταν ο Όμιλος απολέσει τον έλεγχο σε μια θυγατρική, αποαναγνωρίζει τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και κάθε σχετικά λοιπά συνολικά έσοδα της θυγατρικής, όπως και κάθε στοιχείο της καθαρής θέσης. Πιθανή ωφέλεια ή ζημιά αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

v. Συμμετοχές στην καθαρή θέση εταιριών

Ο Όμιλος δεν περιλαμβάνει συμμετοχές σε συνδεδεμένες ή σε κοινοπραξίες, ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνει συμμετοχές στην καθαρή θέση

άλλων εταιριών.

vi. Απαλειφόμενες ενδοομιλικές συναλλαγές

Ενδοομιλικά υπόλοιπα, συναλλαγές και μη πραγματοποιηθέντα έσοδα και έξοδα που προέρχονται από ενδοομιλικές συναλλαγές, απαλείφονται.

B. Ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιριών του Ομίλου μετρώνται με βάση το νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο κάθε εταιρεία λειτουργεί (νόμισμα λειτουργίας). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ΕΥΡΩ € που είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης της μητρικής εταιρείας. Το νόμισμα λειτουργίας των θυγατρικών είναι επίσης το ΕΥΡΩ €, εκτός από την θυγατρική στην Ρουμανία όπου το νόμισμα λειτουργίας είναι το Ρουμανικό RON και την θυγατρική στην Αλβανία, όπου το νόμισμα λειτουργίας είναι το ALL.

i. Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Χρηματικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που είναι εκφρασμένα σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας με την ισοτιμία κατά την ημερομηνία αναφοράς. Τα μη νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας με την ισοτιμία που ίσχυε όταν καθορίστηκε η εύλογη αξία. Οι συναλλαγματικές διαφορές γενικά αναγνωρίζονται ως κέρδος ή ζημία. Τα μη χρηματικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται με βάση το ιστορικό κόστος στο ξένο νόμισμα δεν μετατρέπονται.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των παρακάτω στοιχείων, αναγνωρίζονται στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων:

- διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις σε ίδια κεφάλαια (σε περίπτωση απομείωσης, στην οποία οι συναλλαγματικές διαφορές που είχαν αναγνωριστεί στην κατάσταση λοιπών εσόδων αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.)
- μια χρηματοοικονομική υποχρέωση που ορίζεται ως αντιστάθμιση κινδύνου της καθαρής επένδυσης στο εξωτερικό, στο βαθμό που η αντιστάθμιση είναι αποτελεσματική.
- αντιστάθμιση ταμειακών ροών στον βαθμό που η αντιστάθμιση είναι αποτελεσματική.

ii. Δραστηριότητες εξωτερικού

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των αλλοδαπών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας και των αναπροσαρμογών της εύλογης αξίας που προκύπτουν κατά την απόκτηση, μετατρέπονται σε ευρώ με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά την ημερομηνία αναφοράς. Τα έσοδα και τα έξοδα των εκμεταλλεύσεων εξωτερικού μετατρέπονται σε ευρώ με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των συναλλαγών.

Οι συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος και συσσωρεύονται στο αποθεματικό μετατροπής, εκτός από το βαθμό που οι διαφορές μετατροπής κατανέμονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές.

Όταν η ξένη δραστηριότητα μεταβιβαστεί στο σύνολό της ή εν μέρει, έτσι ώστε να χάνεται έλεγχος, σημαντικός βαθμός επιρροής ή έλεγχος από κοινού, το σωρευτικό ποσό στο αποθεματικό μετατροπής που σχετίζεται με την εν λόγω εκμετάλλευση στο εξωτερικό αναταξινομείται στα αποτελέσματα ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την μεταβίβαση. Αν ο Όμιλος μεταβιβάσει μέρος της συμμετοχής του στην θυγατρική αλλά διατηρήσει τον έλεγχο, τότε το σχετικό ποσοστό του σωρευτικού ποσού διατίθεται εκ νέου στις μη ελέγχουσες συμμετοχές.

iii. Αντιστάθμιση επένδυσης σε ξένο νόμισμα

Ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί αντιστάθμιση ρίσκου για συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη διαφορά των νομισμάτων λειτουργίας της εταιρείας και της ξένης.

Γ. Διακοπή δραστηριότητα

Η διακοπή δραστηριότητα είναι ένα μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου, οι πράξεις και οι ταμειακές ροές από την οποία μπορούν να διακριθούν σαφώς από τις υπόλοιπες του Ομίλου και οι οποίες:

- αντιπροσωπεύουν ένα ξεχωριστό μεγάλο τμήμα επιχειρηματικών και γεωγραφικών δραστηριοτήτων, ή
- είναι μέρος ενός ενιαίου, συντονισμένου προγράμματος διάθεσης ενός μεγάλου τμήματος δραστηριοτήτων ή μιας γεωγραφικής περιοχής εκμεταλλεύσεων, ή
- είναι μια θυγατρική που αποκτήθηκε αποκλειστικά με σκοπό την εκ νέου πώληση

Η κατηγοριοποίηση ως διακοπή δραστηριότητα γίνεται το νωρίτερο κατά την διακοπή ή όταν η λειτουργία ικανοποιεί τα κριτήρια για κατηγοριοποίηση ως κατεχόμενη προς πώληση.

Όταν μια δραστηριότητα έχει ταξινομηθεί ως διακοπτόμενη, η συγκριτική κατάσταση του κέρδους ή της ζημίας και κατάσταση συνολικού εισοδήματος παρουσιάζονται εκ νέου ως αν η λειτουργία είχε διακοπεί από την έναρξη της συγκριτικής χρήσης.

Δ. Έσοδα

Έσοδα: Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα διεταιρικά έσοδα μέσα στον Όμιλο απαλείφονται πλήρως.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα όταν (ή καθώς) ικανοποιεί την υποχρέωση εκτέλεσης μιας σύμβασης, μεταβιβάζοντας ένα υποσχόμενο αγαθό ή υπηρεσίες σε έναν πελάτη. Ένα υποσχόμενο αγαθό ή υπηρεσίες μεταβιβάζονται όταν (ή καθώς) ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του στοιχείου αυτού. Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του αγαθού ή υπηρεσίας, όταν μπορεί να κατευθύνει τη χρήση του και να λαμβάνει ουσιαστικά όλα τα υπολειπόμενα οφέλη από το αγαθό ή την υπηρεσία. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

Πωλήσεις αγαθών: Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη και δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Παροχή υπηρεσιών: Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος εκτελεί τις συμβατικές του υποχρεώσεις μεταβιβάζοντας αγαθά ή υπηρεσίες σε πελάτη, πριν ο πελάτης πληρώσει το αντάλλαγμα ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή.

Η συμβατική υποχρέωση αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος λαμβάνει αντάλλαγμα από τον πελάτη ή όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο έσοδο) πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Ο Όμιλος παύει να αναγνωρίζει τη συμβατική υποχρέωση (και αναγνωρίζει έσοδο), όταν μεταβιβάσει τα εν λόγω αγαθά ή υπηρεσίες και, κατ' επέκταση, εκπληρώσει την υποχρέωση εκτέλεσης.

Έσοδα από τόκους: Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

Μερίσματα: Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

Ε. Παροχές σε εργαζόμενους

i. Βραχυχρόνιες Παροχές

Οι βραχυχρόνιες παροχές περιλαμβάνουν:

- μισθούς ημερομίσθια και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης
- βραχυχρόνιες αποζημιώσεις απουσίας όπως, ετήσια άδεια μετ' αποδοχών και άδεια ασθενείας μετ' αποδοχών, όταν η απουσία αναμένεται να συμβεί εντός των επόμενων 12 μηνών μετά το πέρας ενός έτους από την παροχή υπηρεσιών του εργαζόμενου.
- διάθεση κερδών και έκτακτες παροχές που πληρώνονται εντός των επόμενων 12 μηνών μετά το πέρας ενός έτους από την παροχή υπηρεσιών του εργαζόμενου
- μη χρηματικές παροχές (όπως ιατρική περίθαλψη, κατοικία, αυτοκίνητα και δωρεάν παρεχόμενα αγαθά ή υπηρεσίες) για τους υφιστάμενους υπαλλήλους.

Οι βραχυχρόνιες παροχές προσωπικού (εκτός από τις παροχές λήξης συνεργασίας) χρηματικές και σε είδος, αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν προκύπτουν. Τα μη καταβεβλημένα ποσά αναγνωρίζονται ως υποχρεώσεις ενώ στην περίπτωση όπου το καταβληθέν ποσό υπερβαίνει την παρεχόμενη υπηρεσία, η εταιρεία αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού (προπληρωμένο έξοδο) μόνο κατά το ποσό που το προπληρωμένο έξοδο θα επιφέρει μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

ii. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Υποχρεώσεις για εισφορές σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών εξοδοποιούνται σαν να έχει προσφερθεί η σχετική υπηρεσία. Προπληρωμένες εισφορές αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού στον βαθμό που επιστροφή μετρητών ή μείωση πιθανών μελλοντικών καταβολών είναι πιθανή.

iii. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Η καθαρή υποχρέωση του Ομίλου όσον αφορά στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε πρόγραμμα, με υπολογισμό του ποσού των μελλοντικών παροχών, που οι εργαζόμενοι έχουν κερδίσει στην τρέχουσα και τις προηγούμενες περιόδους, προεξοφλώντας το ποσό και αφαιρώντας την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Ο υπολογισμός των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών γίνεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου προβλεπμένης πιστωτικής μονάδας. Όταν ο υπολογισμός οδηγεί σε απαίτηση του Ομίλου, η αναγνώριση της απαίτησης περιορίζεται στην παρούσα αξία των οικονομικών παροχών, διαθέσιμων με τη μορφή μελλοντικών επιστροφών από το πρόγραμμα ή μειώσεων μελλοντικών εισφορών στο πρόγραμμα. Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των οικονομικών οφελών, θα ληφθούν υπόψη τυχόν εφαρμοστέες ελάχιστες απαιτήσεις χρηματοδότησης.

Επανεκτίμηση της καθαρής υποχρέωσης παροχών, οι οποίες περιλαμβάνουν αναλογιστικά κέρδη και ζημιές, η απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος (εξαιρουμένων των τόκων) και το αποτέλεσμα του ανωτάτου ορίου περιουσιακού στοιχείου (αν υπάρχει, εξαιρώντας τον τόκο), αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση συνολικών εσόδων. Ο Όμιλος ορίζει το καθαρό έξοδο τόκου (έσοδο) επί της καθαρής υποχρέωσης καθορισμένων παροχών (περιουσιακό στοιχείο) για την περίοδο εφαρμόζοντας το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για τη μέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών κατά την έναρξη της ετήσιας περιόδου στην τότε καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (περιουσιακό στοιχείο), λαμβάνοντας υπ' όψιν τις όποιες μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση (περιουσιακό στοιχείο) κατά την διάρκεια της περιόδου ως αποτέλεσμα εισφορών και πληρωμών παροχών. Καθαρά έξοδα από τόκους και άλλα έξοδα που σχετίζονται με τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στο κέρδος ή ζημία.

Όταν οι παροχές του σχεδίου αλλάζουν ή όταν ένα σχέδιο περικόπεται, η προκύπτουσα αλλαγή σε όφελος που σχετίζεται με την προϋπηρεσία ή το κέρδος ή ζημία κατά την περικοπή αναγνωρίζεται αμέσως στα αποτελέσματα. Ο Όμιλος αναγνωρίζει κέρδη και ζημιές για την τακτοποίηση ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών, όταν γίνεται ο διακανονισμός.

iv. Λοιπές μακροπρόθεσμες παροχές σε εργαζομένους

Η καθαρή υποχρέωση του Ομίλου όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες παροχές σε εργαζόμενους είναι το ποσό των μελλοντικών παροχών, που οι εργαζόμενοι έχουν κερδίσει σε ανταπόδοση της υπηρεσίας τους κατά την τρέχουσα και τις προηγούμενες περιόδους. Οι μελλοντικές παροχές προεξοφλούνται προκειμένου να καθοριστεί η παρούσα αξία τους. Οι επανεκτιμήσεις αναγνωρίζονται ως κέρδος ή ζημία στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν.

v. Οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία εξοδοποιούνται κατά τη νωρίτερη ημερομηνία που ο Όμιλος δεν μπορεί να αναιρέσει την προσφορά των παροχών και που ο Όμιλος αναγνωρίζει κόστη αναδιάρθρωσης. Αν οι παροχές δεν αναμένεται να διακανονιστούν πλήρως εντός 12 μηνών από την ημέρα αναφοράς, τότε προεξοφλούνται.

ΣΤ. Κρατικές Επιχορηγήσεις

Η κρατική επιχορήγηση αποτελεί οικονομική βοήθεια που παρέχεται από το Κράτος μέσω της μεταφοράς κεφαλαίων στην επιχείρηση σε αντάλλαγμα για την άμεση συμμόρφωση της λειτουργίας της με συγκεκριμένες όρους. Κρατικές επιχορηγήσεις που δεν μπορούν να εκτιμηθούν λόγω της μορφής τους, δεν περιλαμβάνονται στα παραπάνω και το ίδιο ισχύει στις συναλλαγές με το Κράτος που δεν μπορούν να διαχωριστούν από τις συνήθεις συναλλαγές της εταιρείας.

Επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία είναι κρατικές επιχορηγήσεις με βασικούς όρους που προκειμένου μια επιχείρηση να δικαιούται να τις λάβει πρέπει να αγοράσει, κατασκευάσει ή αποκτήσει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, περιουσιακά στοιχεία με μεγάλη ωφέλιμη ζωή.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν τα έσοδα είναι κρατικές επιχορηγήσεις που δεν σχετίζονται με την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες πληρούν σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια : α) έχει καταλήξει με βεβαιότητα στο ότι η εταιρεία έχει συμμορφωθεί ή πρόκειται να συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης, β) το ποσό της επιχορήγησης έχει ληφθεί ή πιθανολογείται ότι θα ληφθεί. Οι επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία και αναγνωρίζονται συστηματικά ως έσοδο, βάσει της αρχής συσχέτισης της επιχορήγησης με το κόστος που χρηματοδοτούν.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως έσοδο επόμενων χρήσεων και αναγνωρίζονται συστηματικά στα έσοδα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου.

Ζ. Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες και αναβαλλόμενους φόρους. Αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων πλην των περιπτώσεων που αφορά σε στοιχεία τα οποία σχετίζονται με συνένωση επιχειρήσεων ή στοιχεία που αναγνωρίζονται απευθείας στην καθαρή θέση ή στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος

i. Τρέχων φόρος

Ο τρέχων φόρος περιλαμβάνει την αναμενόμενη φορολογική υποχρέωση ή απαίτηση από το φορολογητέο εισόδημα ή ζημία για τη χρήση και οποιαδήποτε αναπροσαρμογή στο φόρο, πληρωτέο ή εισπρακτέο, σε σχέση με προηγούμενες χρήσεις.

Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια.

ii. Αναβαλλόμενη Φορολογία

Η αναβαλλόμενη φορολογία αναγνωρίζεται σε σχέση με τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στις οικονομικές καταστάσεις και των αντίστοιχων ποσών για φορολογικούς σκοπούς. Ο αναβαλλόμενος φόρος δεν αναγνωρίζεται για:

- προσωρινές διαφορές στην αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων συναλλαγών που δεν αφορούν συνένωση επιχειρήσεων και δεν επηρεάζουν ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό αποτέλεσμα.
- προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες, στο βαθμό που ο Όμιλος είναι σε θέση να ελέγξει το χρονικό σημείο της αναστροφής των προσωρινών διαφορών και είναι πιθανό ότι δεν θα αναστραφούν στο άμεσο μέλλον

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές, αχρησιμοποίητες φορολογικές πιστώσεις και εκπιπόμενες φορολογικές διαφορές στον βαθμό κατά τον οποίο είναι πιθανόν να είναι διαθέσιμα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και μειώνονται κατά το βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανό να αναγνωριστεί σχετικό φορολογικό όφελος. Οι εν λόγω μειώσεις αντιστρέφονται όταν βελτιώνεται η πιθανότητα μελλοντικών φορολογητέων κερδών.

Μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναγνωρίζονται στον βαθμό κατά τον οποίο είναι πιθανόν να είναι διαθέσιμα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στις προσωρινές διαφορές όταν αντιστραφούν, με τη χρήση των φορολογικών συντελεστών που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Η επιμέτρηση των αναβαλλόμενων φόρων θα αντανάκλα τις επακόλουθες φορολογικές συνέπειες που θα προκύψουν από τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος αναμένει, κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, να ανακτήσει ή να τακτοποιήσει τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της. Για αυτό τον λόγο, η λογιστική αξία των επενδύσεων σε ακίνητα που προσμετράτε στην εύλογη αξία, τεκμαίρεται ότι θα ανακτηθεί μέσω της πώλησης και ο Όμιλος δεν αντικρούει αυτό το τεκμήριο.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια.

Η. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των αποθεμάτων προσδιορίζεται με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού. Στην περίπτωση των έτοιμων προϊόντων και των ημιτελών προϊόντων, το κόστος συμπεριλαμβάνει με βάση τον κατάλληλο μερισμό μερίδιο των γενικών εξόδων παραγωγής, που βασίζονται στον κανονικό βαθμό λειτουργίας της μονάδας. Το κόστος των αποθεμάτων δεν περιλαμβάνει χρηματοοικονομικά έξοδα.

Θ. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

ι. Αναγνώριση και επιμέτρηση

Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για την παραγωγή και τη διάθεση αγαθών και υπηρεσιών ή για την κάλυψη αναγκών των διοικητικών υπηρεσιών της εταιρείας, παρουσιάζονται στον ισολογισμό στις αναπροσαρμοσμένες αξίες τους, μειωμένες κατά τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις. Η Διοίκηση αποφασίζει για αναπροσαρμογές των αξιών των περιουσιακών στοιχείων κατά διαστήματα έτσι ώστε τα υπόλοιπα της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης να μην διαφέρουν ουσιαστικά από τις εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Όταν η λογιστική αξία των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού αναπροσαρμόζεται αυξητικά, η αύξηση αυτή καταχωρείται στην κατάσταση συνολικών εσόδων και μετά σωρευτικά στην καθαρή θέση ως πλεόνασμα αναπροσαρμογής. Όταν η λογιστική αξία των ακινήτων μειωθεί μελλοντικά ως συνέπεια αναπροσαρμογής, αυτή η μείωση θα καταχωρηθεί στην κατάσταση συνολικών εσόδων μέχρι του ποσού του υφιστάμενου πιστωτικού υπολοίπου του πλεονάσματος αναπροσαρμογής. Οποιαδήποτε υπέρβαση της ζημίας απομείωσης πάνω από αυτό το πλεόνασμα θα πρέπει να καταχωρείται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Τα υπόλοιπα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Αν σημαντικά στοιχεία ενός τμήματος των εγκαταστάσεων έχουν διαφορετική ωφέλιμη ζωή, τότε υπολογίζονται ως ξεχωριστά τμήματα (σημαντικά εξαρτήματα) εγκαταστάσεων.

Κάθε κέρδος ή ζημία από την πώληση ενός στοιχείου των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

ii. Μεταγενέστερες Δαπάνες

Μεταγενέστερες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται μόνο αν είναι πιθανόν ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη που σχετίζονται με τις δαπάνες θα εισρεύσουν στον Όμιλο.

iii. Αποσβέσεις

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται ώστε να διαγραφεί το κόστος κτήσης των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού μείον την υπολογιζόμενη υπολειμματική τους αξία χρησιμοποιώντας τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται στο πιο σύντομο χρόνο μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής τους, εκτός εάν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι ο Όμιλος θα αποκτήσει την κυριότητα μέχρι το τέλος της μισθωτικής περιόδου. Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται.

Οι εκτιμώμενες ωφέλιμες ζωές των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού για την τρέχουσα και συγκριτική περίοδο είναι οι εξής:

	Έτη
Κτίρια	20-50
Μηχανολογικός εξοπλισμός	3-20
Μεταφορικά μέσα	10
Λοιπός εξοπλισμός	3-20

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία του ισολογισμού. Όταν μια λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου είναι μεγαλύτερη από την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) μεταφέρεται απευθείας στο λογαριασμό αποτελεσμάτων ως έξοδο.

iv. Μεταφορά από επενδύσεις σε ακίνητα στα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα

Για μεταφορά από επένδυση σε ακίνητα που απεικονίζεται στην εύλογη αξία σε ιδιοχρησιμοποιούμενο ακίνητο ή στα αποθέματα, το τεκμαρτό κόστος του ακινήτου για μεταγενέστερη λογιστική αντιμετώπιση θα είναι η εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της μεταβολής της χρήσης.

I. Άυλα περιουσιακά στοιχεία και υπεραξία

i. Αναγνώριση και επιμέτρηση

Στοιχείο	Επιμέτρηση
Υπεραξία	Η υπεραξία που προκύπτει από την εξαγορά θυγατρικών εταιρειών αποτιμάται στο κόστος μείον συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	Οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όπως προκύπτουν. Τα έξοδα ανάπτυξης κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν η δαπάνη μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, το προϊόν ή η διαδικασία είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτά, μελλοντικά οικονομικά οφέλη είναι πιθανά και ο Όμιλος έχει την πρόθεση και διαθέτει επαρκείς πόρους για να ολοκληρώσει την ανάπτυξη και να χρησιμοποιήσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Διαφορετικά, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι δαπάνες ανάπτυξης αποτιμώνται στο κόστος μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης.
Λοιπά άυλα	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των αδειών λογισμικού που αποκτώνται από τον Όμιλο και έχουν περιορισμένη ωφέλιμη ζωή αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και οποιεσδήποτε σωρευμένες ζημιές απομείωσης.

ii. Μεταγενέστερες δαπάνες

Μεταγενέστερες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που ενσωματώνονται στο συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο που αφορά. Όλες οι άλλες δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για εσωτερικώς δημιουργούμενη υπεραξία και τα εμπορικά σήματα, αναγνωρίζεται στο κέρδος ή τη ζημία.

iii. Αποσβέσεις

Η απόσβεση υπολογίζεται για να διαγράψει το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων μειωμένο κατά την υπολογιζόμενη υπολειμματική αξία τους, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους, και γενικά αναγνωρίζεται ως κέρδος ή ζημία. Η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά ελέγχεται (τουλάχιστον) ετησίως για απομείωση σύμφωνα με το ΔΛΠ 36.

Οι ωφέλιμες ζωές για την τρέχουσα και συγκριτική περίοδο είναι οι εξής:

	Έτη
Έξοδα Ανάπτυξης	2-5
Άδειες Λογισμικών	5-10

Οι μέθοδοι απόσβεσης, η ωφέλιμη ζωή και η υπολειμματική αξία αναθεωρούνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και προσαρμόζονται ανάλογα με την περίπτωση.

ΙΑ. Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται αρχικά στο κόστος και μεταγενέστερα στην εύλογη αξία με οποιαδήποτε μεταβολή των στοιχείων αυτών να αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κάθε κέρδος ή ζημία από την πώληση επενδυτικών ακινήτων (που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του καθαρού εσόδου από την διάθεση και τη λογιστική αξία του στοιχείου), καταχωρείται ως κέρδος ή ζημία. Για μια μεταφορά από επένδυση σε ακίνητα που απεικονίζεται στην εύλογη αξία σε ιδιοχρησιμοποιούμενο ακίνητο ή στα αποθέματα, το τεκμαρτό κόστος του ακινήτου για μεταγενέστερη λογιστική αντιμετώπιση θα είναι η εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της μεταβολής της χρήσης.

ΙΒ. Περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνουν στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, κατατάσσονται ως κατεχόμενα για πώληση σύμφωνα με το εάν η ανάκτησή τους είναι πιθανή μέσω της πώλησης και όχι από τη συνεχόμενη χρήση.

Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία, γενικά, αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης. Κάθε ζημία απομείωσης της ομάδας διάθεσης κατανέμεται πρώτα στην υπεραξία και το υπόλοιπο κατανέμεται αναλογικά στις εναπομείνουσες υποχρεώσεις και απαιτήσεις εκτός από το ότι καμία ζημία δεν κατανέμεται στα αποθέματα, χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, τα περιουσιακά στοιχεία παροχών για τους εργαζόμενους, επενδυτικά ακίνητα, τα οποία συνεχίζουν να μετρούνται σύμφωνα με τις λοιπές λογιστικές πολιτικές του Ομίλου.

Μόλις ταξινομηθούν ως διακρατούμενα προς πώληση, άυλα περιουσιακά στοιχεία και ακίνητα, εγκαταστάσεις και λοιπός εξοπλισμός δεν αποσβένονται και δεν απομειώνονται πλέον και οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις δεν υπολογίζονται πλέον στην καθαρή θέση.

ΙΓ. Χρηματοοικονομικά μέσα

i. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία – αρχική αναγνώριση, ταξινόμηση και μεταγενέστερη επιμέτρηση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης του Ομίλου όταν προκύπτει ή όταν ο Όμιλος καθίσταται μέρος των συμβατικών όρων του μέσου.

Ο Όμιλος αρχικά αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι εμπορικές απαιτήσεις αποτιμώνται στην τιμή συναλλαγής.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Η ταξινόμηση βασίζεται σε δύο κριτήρια: α) το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και β) εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου («SPPI» κριτήριο).

Στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνονται τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία διατηρούνται στο πλαίσιο του επιχειρηματικού μοντέλου με στόχο τη διακράτησή τους και την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών που πληρούν το «SPPI» κριτήριο. Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου περιλαμβάνονται σ' αυτή την κατηγορία.

Ο Όμιλος δεν κατέχει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που να αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρώνται μεταγενέστερα χρησιμοποιώντας την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται, τροποποιείται ή απομειώνεται.

ii. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - απομείωση

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων και εύλογων προβλέψεων.

iii. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - αποαναγνώριση

Ο Όμιλος αποαναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν:

- τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων έχουν λήξει, ή
- ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να λαμβάνει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή έχει αναλάβει την υποχρέωση να πληρώσει εξ ολοκλήρου τις λαμβανόμενες ταμειακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση σε τρίτο μέρος βάσει συμφωνίας και είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου είτε (β) δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κρατήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις εκτιμήσεις του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

iv. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία μείον τα άμεσα έξοδα της συναλλαγής. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι υποχρεώσεις αυτές αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

ΙΔ. Μετοχικό κεφάλαιο

Άμεσα έξοδα που σχετίζονται με την έκδοση κοινών μετοχών, καθαρές από τυχόν φορολογικές επιπτώσεις αναγνωρίζονται ως μείωση της καθαρής θέσης.

ΙΕ. Απομείωση

i. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς για να καθοριστεί κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης.

Αντικειμενικές ενδείξεις ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι απομειωμένα περιλαμβάνουν:

- Αθέτηση ή καθυστέρηση εκ μέρους του οφειλέτη
- Αναδιάρθρωση ενός ποσού που οφείλεται στον Όμιλο με τον όρο ότι ο Όμιλος δεν θα το εξετάσει διαφορετικά
- Ενδείξεις ότι ένας οφειλέτης ή εκδότης δεν θα κηρύξει πτώχευση
- Δυσμενείς μεταβολές στην κατάσταση πληρωμών των δανειοληπτών ή των οφειλετών
- Η εξαφάνιση μιας ενεργούς αγοράς για ένα διαπραγματεύσιμο στοιχείο
- Εμφανή στοιχεία που δείχνουν ότι υπάρχει μετρήσιμη μείωση των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών από μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

ii. Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος εξετάζει τη λογιστική αξία των μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της (εκτός από τις επενδύσεις σε ακίνητα, τα αποθέματα και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις) για να εξακριβωθεί κατά πόσον υπάρχει ένδειξη απομείωσης στην αξία. Αν υπάρχει οποιαδήποτε τέτοια ένδειξη, τότε εκτιμάται το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου. Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για απομείωση.

Για τον έλεγχο απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία συγκεντρώνονται σε μικρότερη ομάδα στοιχείων ενεργητικού που δημιουργεί ταμειακές εισροές από συνεχή χρήση που είναι κυρίως ανεξάρτητες από τις ταμειακές εισροές από άλλα περιουσιακά στοιχεία ή Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (CGU). Η υπεραξία που προκύπτει από την συνένωση επιχειρήσεων κατανέμεται σε μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδες δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τις συνέργειες της συνένωσης.

Το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου ή μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης. Η αξία χρήσης βασίζεται στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές, προεξοφλημένες στην παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας ένα προ-φόρου προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανάκλα τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και τους συγκεκριμένους κινδύνους που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών.

Μια ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του.

Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Εντοπίζονται πρώτα για να μειωθεί η λογιστική αξία κάθε υπεραξίας που διατίθενται για την μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών, και στη συνέχεια να μειωθεί η λογιστική αξία των λοιπών περιουσιακών στοιχείων της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών σε αναλογική βάση.

Η ζημία απομείωσης σε σχέση με την υπεραξία δεν αναστρέφεται. Για άλλα περιουσιακά στοιχεία, η ζημία απομείωσης αναστρέφεται μόνο στο βαθμό που η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου δεν υπερβαίνει τη λογιστική αξία που θα είχε προσδιοριστεί, καθαρή από αποσβέσεις, αν καμία ζημία απομείωσης δεν είχε αναγνωριστεί.

ΙΣΤ. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις υπολογίζονται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές με ένα συντελεστή προ φόρων ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που σχετίζονται συγκεκριμένα με την υποχρέωση. Η αναστροφή της προεξόφλησης αναγνωρίζεται ως χρηματοδοτικό κόστος.

Κατηγορία	Λογιστική Αρχή
Εγγυήσεις	Μία πρόβλεψη για εγγυήσεις αναγνωρίζεται όταν τα υποκείμενα προϊόντα ή υπηρεσίες πωλούνται, με βάση τα ιστορικά δεδομένα της εγγύησης και σταθμίζοντας τα πιθανά αποτελέσματα κατά τις αντίστοιχες πιθανότητες τους.
Αναδιάρθρωση	Μία πρόβλεψη για την αναδιάρθρωση αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος έχει εγκρίνει ένα λεπτομερές και επίσημο σχέδιο αναδιάρθρωσης, καθώς και η αναδιάρθρωση είτε έχει αρχίσει ή έχει ανακοινωθεί δημοσίως. Μελλοντικές λειτουργικές ζημιές δεν προβλέπονται.
Επαχθείς συμβάσεις	Μία πρόβλεψη για επαχθείς συμβάσεις αποτιμάται στην παρούσα αξία του χαμηλότερου του αναμενόμενου κόστους της καταγγελίας της σύμβασης και του αναμενόμενου καθαρού κόστους της συνέχισης της σύμβασης. Προτού δημιουργηθεί μια διάταξη, ο Όμιλος αναγνωρίζει οποιαδήποτε ζημία απομείωσης για τα περιουσιακά στοιχεία που συνδέονται με την εν λόγω σύμβαση.

ΙΖ. Μισθώσεις

i. Προσδιορίζοντας αν μια συμφωνία περιλαμβάνει μίσθωση

Με την έναρξη μιας συμφωνίας, ο Όμιλος προσδιορίζει εάν περιλαμβάνει ή όχι μίσθωση.

Κατά την έναρξη ή την επαναξιολόγηση μιας συμφωνίας που περιλαμβάνει μια μίσθωση, ο Όμιλος διαχωρίζει τις πληρωμές και τα λοιπά ανταλλάγματα που απαιτούνται από τη ρύθμιση σε εκείνες που αφορούν τη μίσθωση και σε άλλα στοιχεία βάσει των σχετικών εύλογων αξιών τους. Αν ο Όμιλος καταλήξει σε μια χρηματοδοτική μίσθωση που είναι πρακτικά δυνατόν να διαχωριστούν οι πληρωμές με αξιοπιστία, τότε ένα περιουσιακό στοιχείο και μία υποχρέωση αναγνωρίζονται σε ποσό ίσο με την εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου.

Στη συνέχεια, η υποχρέωση μειώνεται καθώς γίνονται οι πληρωμές και αναγνωρίζεται ένα τεκμαρτό κόστος χρηματοδότησης για την ευθύνη χρησιμοποιώντας την αύξηση στο επιτόκιο δανεισμού του Ομίλου.

ii. Μισθωμένα στοιχεία ενεργητικού

Τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται από τον Όμιλο βάσει μισθώσεων που μεταφέρουν στον Όμιλο ουσιαδώς όλους τους κινδύνους και τις ανταμοιβές της ιδιοκτησίας, ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται αρχικά σε ποσό ίσο με το χαμηλότερο της εύλογης αξίας τους και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα περιουσιακά στοιχεία αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με την λογιστική πολιτική που ισχύει για αυτό το περιουσιακό στοιχείο.

Τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται βάσει υπόλοιπων μισθώσεων ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις και δεν αναγνωρίζονται στην κατάσταση της οικονομικής θέσης του Ομίλου.

iii. Πληρωμές Μισθωμάτων

Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Κίνητρα εκμίσθωσης που λήφθηκαν αναγνωρίζονται ως αναπόσπαστο μέρος της συνολικής δαπάνης μίσθωσης, κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Τα ελάχιστα μισθώματα από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης κατανέμονται μεταξύ των εξόδων από τόκους και τη μείωση της ανεξόφλητης υποχρέωσης. Το χρηματοοικονομικό έξοδο κατανέμεται σε κάθε περίοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, έτσι ώστε να προκύπτει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο πάνω στο εναπομένον υπόλοιπο της υποχρέωσης.

39. Νέα και αναθεωρημένα πρότυπα τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ αλλά δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

Ο Όμιλος σκοπεύει να εφαρμόσει αναδρομικά το εν λόγω πρότυπο με ημερομηνία αναφοράς την 01/01/2018, επομένως κατά την ως άνω ημερομηνία, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις λειτουργικές μισθώσεις θα προεξοφληθούν χρησιμοποιώντας ένα επιτόκιο προεξόφλησης και η παρούσα αξία που θα προκύψει θα αναγνωριστεί ως υποχρέωση από μισθώσεις. Τα δικαιώματα χρήσης των περιουσιακών στοιχείων θα επιμετρηθούν ισόποσα με την υποχρέωση από μισθώσεις, προσαρμοσμένα κατά το ποσό των τυχόν προπληρωμένων ή δουλευμένων μισθωμάτων. Ο Όμιλος σκοπεύει να χρησιμοποιήσει τις εξαιρέσεις του ΔΠΧΑ 16 στις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και στις μισθώσεις στις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο έχει χαμηλή αξία. Οι πληρωμές μισθωμάτων του Ομίλου σχετίζονται κυρίως με μισθώσεις οχημάτων και λοιπού εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται κυρίως για διοικητικούς σκοπούς.

Το ΔΠΧΑ 16 θα επηρεάσει κυρίως τη λογιστική αντιμετώπιση των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου ως μισθωτή και οι αλλαγές που αναμένεται να υπάρξουν είναι οι παρακάτω:

- Αύξηση των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων (δικαιώματα χρήσης) και συνολικών υποχρεώσεων (υποχρεώσεις από μισθώσεις) της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης
- Βελτίωση του κονδυλίου της Κατάστασης Αποτελεσμάτων «Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων» καθώς και το πρότυπο αντικαθιστά το λειτουργικό κόστος μίσθωσης με κόστος απόσβεσης για τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν δικαίωμα χρήσης και έξοδο τόκου επί των υποχρεώσεων μίσθωσης
- Αύξηση των λειτουργικών ταμειακών ροών και μείωση των χρηματοδοτικών ροών κατά το μέρος που αφορά στην αποπληρωμή του κεφαλαίου των υποχρεώσεων μίσθωσης

Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία οριστικοποίησης των επιπτώσεων από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 στις Οικονομικές Καταστάσεις του, η οποία επίπτωση θα οριστικοποιηθεί εντός του πρώτου εξαμήνου της χρήσης 2019 αν και δεν αναμένεται να είναι σημαντική.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, ΔΛΠ 12: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των

ιδίων κεφαλαίων, ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις απασφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβανοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κορωπί Αττικής, 25 Απριλίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΚΑΙ
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΥΚΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 607588

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 579288

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΔΑΜ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 118025

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΑΤΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΜ 556006
Α.Μ. ΑΔΕΙΑΣ Ο.Ε.Ε. Α' ΤΑΞΗΣ 9657